

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra psychologie

Diplomová práce

**PROČ KLIENTKY CENTRA JANA
VSTUPUJÍ DO PROSTITUCE?**

Etické aspekty motivace

Vedoucí práce: **PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.**

Autor práce: Kateřina Němečková

Studijní obor: Etika v sociální práci

Ročník: III.

2010

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

22. března 2010

Kateřina Němečková

Děkuji svému manželovi Robertovi a celé své rodině za jejich trpělivost a toleranci, kterých bylo při mém studiu velmi potřeba.

Obsah

Úvod.....	6
1 Prostituce.....	9
1.1 Prostituce jako práce.....	10
1.2 Ženy, které poskytují sexuální služby za úplatu.....	12
1.3 Prostituce v českém zákoně.....	14
1.4 Prostituce v Německu.....	16
1.4.1 Flat-rate kluby.....	18
1.5 Migrace a práce v sexbyznysu.....	20
1.6 Obchodování s lidmi za účelem provozování prostituce.....	24
2 O motivaci.....	28
2.1 Dělení motivů.....	30
2.2 Motivace a emoce.....	32
2.3 Zájmy.....	34
2.4 Cíle jako motivy.....	35
2.5 Potřeby jako motivy.....	36
2.6 Hodnoty jako motivy.....	39
2.7 Hodnoty z hlediska psychologického.....	40
2.8 Hodnoty z hlediska etického.....	42
2.8.1 Pár slov o etice.....	43
2.8.2 Axiologie.....	44
3 Motivace k prostitučnímu chování.....	48
4 Shrnutí teoretického základu pro výzkumné šetření – Etické aspekty motivace k prostitučnímu chování.....	53
5 Výzkumné prostředí: Občanské sdružení Network East-West a jeho Centrum JANA.....	56
5.1 Poslání, cíle a cílová skupina.....	56
5.2 Financování.....	58
5.3 Etický základ práce v Centru JANA.....	58
5.4 Aktivity a metody práce Centra JANA.....	59
5.5 Poskytovaná sociální služba a vykonávané činnosti.....	60
5.6 Současný stav prostituce v česko-bavorském pohraničí.....	61
6 Kvalitativní analýza rozhovorů.....	63
6.1 Účel výzkumného šetření.....	63
6.2 Metoda a postup.....	64
6.2.1 Výběr respondentek a způsob jejich oslovení.....	64
6.2.2 Průběh a struktura rozhovorů.....	65
6.3 Presentace dat získaných z rozhovorů.....	69
6.3.1 Výchovné prostředí.....	69

6.3.2	Sex před prostitucí.....	71
6.3.3	Pohled a názor na prostituci.....	71
6.3.4	Vstup do prostituce.....	72
6.3.5	Podmínky migrantek.....	74
6.3.6	Osobní hranice, profesní hodnoty a osobní přínos z prostituce.....	74
6.3.7	Svoboda rozhodování.....	76
6.3.8	Budoucnost – cíle a konflikty.....	77
6.3.9	Hodnoty.....	77
6.4	Analýza a vyhodnocení provedených rozhovorů.....	78
7	Shrnutí provedených rozhovorů ve světle odborné literatury....	83
7.1	Diskuse.....	88
	Závěr.....	89
	Seznam použitých zdrojů.....	91
	Seznam příloh.....	96
	Přílohy.....	97
	Abstrakt.....	136
	Abstract.....	137

Úvod

"Jeden z farizeů ho pozval, aby s ním pojedl. Vešel tedy do domu toho farizea a stoloval s ním. A hle, jedna městská hříšnice se dozvěděla, že Ježíš stoluje v domě toho farizea. Přinesla alabastrovou nádobku s mastí, poklekla s pláčem zezadu u jeho nohou, začala mu skrápět nohy slzami a vlastními vlasy je utírala; líbala mu nohy a mazala je mastí.

Když to uviděl farizeus, který ho pozval, řekl si: "Kdyby to byl prorok, věděl by, co je to za ženu, která se ho dotýká. Copak neví, jaká je to hříšnice?!"

"Šimone", oslovil ho Ježíš, "chci ti něco říci."

"Jen mluv, mistře," odpověděl farizeus.

"Jistý věřitel měl dva dlužníky. Jeden dlužil pět set denárů a druhý padesát. Když ale neměli čím zaplatit, oběma odpustil. Pověz mi, který z nich ho bude mít raději?"

"Řekl bych, že ten, kterému víc odpustil," odpověděl Šimon.

"Správně," řekl Ježíš.

Otočil se k té ženě a zeptal se Šimona: "Vidíš tu ženu? Když jsem přišel do tvého domu, nepodal jsi mi vodu na nohy, ale ona mi skrápěla nohy slzami a utírala je svými vlasy. Nepolíbil jsi mě, ale ona mi od chvíle, kdy jsem vešel, nepřestala líbat nohy. Nepomazal jsi mi hlavu olejem, ale ona mi pomazala nohy mastí. Proto ti říkám: "Je jí odpuštěno hodně hříchů, proto hodně miluje. Komu se odpouští málo, miluje málo."

Tehdy jí řekl: "Tvé hříchů jsou odpuštěny."

Ostatní hosté si mezi sebou začali říkat: "Kdo to vůbec je, že i hříchů odpouští?"

On ale té ženě řekl: "Tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji."¹

Viděl Ježíš v prostitutce člověka, ženu? Byl bez předsudků, které zavírají oči všem ostatním? Bezpochyby! I žena - prostitutka je člověk, který má svá práva. Proč ženy vstupují na tak tenký led, kterým je prostituce? A kdo to jsou prostitutky? Jakou mají osobní historii? Jaké mají vzpomínky na dětství - na dobu, kdy se utvářel jejich pohled na život? Jaké hodnoty zaujímají? Mají před sebou nějaký životní cíl?

¹ Evangelium podle Lukáše 7, 36-50

Všemi těmito otázkami se otevíral prostor pro téma mé diplomové práce. Se ženami, které se živí sexbyznysem, pracuji pátým rokem² a tyto ženy pro mne pořád nepřestávají být velikou záhadou. V podnicích, do kterých dojíždíme s terénním programem, pracují ženy mnoha tváří - jsou to ženy velmi mladé, dívky, které mají celý svůj dospělý život před sebou, ženy zralé i ženy babičky, jež mají doma svá vnoučata. V česko-bavorském pohraničí pracují Češky i cizinky z různých koutů Evropy a v poslední době nejen Evropy. Ženy, které mluví mnoha různými jazyky. Ženy osamělé, ženy s velkými rodinami tam někde daleko doma. Ženy s partnery i bez nich. Ženy, které tuto profesi nikdy nechtěly dělat a ženy, které to tak moc baví, že nemohou přestat.

Studium oboru Etika v sociální práci mě při své činnosti donutilo zabývat se mnoha jinými otázkami, než jsou například právní aspekty prostituce, poskytování sociální služby nebo vedení dokumentace. Studium tohoto oboru mě přivedlo na myšlenky o dilematech, a nejen o těch v sociální práci, ale i o dilematech životních, o lidských hodnotách. Setkala jsem se velmi podrobně s tématy gender, feminismus, násilí, bioetika, solidarita, která člověk během svého osobního života používá, zná je, ale možná málokdy má čas se nad nimi opravdu pozastavit a přemýšlet o nich. Během studia jsem ten prostor měla, mohla jsem o své práci přemýšlet z jiných úhlů pohledu, než jsem byla zvyklá. To vše mě přimělo zabývat se ve své diplomové práci motivací k prostitučnímu chování.

Svoji práci jsem rozdělila na dvě části: teoretickou (kapitola 1 - 3) a praktickou (kapitola 4 - 6). V teoretické části jsem sesbírala fakta³, která mi mají pomoci k vytvoření předpokladů k prováděnému šetření. Jsou koncipována tak, aby byla srozumitelným podkladem pro výzkum, který je popsán v kapitolách následujících. Obsahuje kapitoly o prostituci, motivaci a motivaci k prostitučnímu chování. Mám, v rámci svého výzkumného šetření, příležitost provést rozhovory i se ženami, které pracují v sexbyznysu na území Německé spolkové republiky. V kapitole o prostituci se proto mimo jiné zmiňuji o podmínkách provozování prostituce v Německu.

Cílem prováděného šetření bylo zjistit pozadí příčin vstupu do prostituce, konkrétně hodnotové aspekty, cíle, zájmy a v neposlední řadě i krajní meze v provozování prostituce u klientek Centra JANA a tyto závěry pak porovnat

² Pracuji v česko-bavorském projektu Centrum JANA. Viz kapitola 5.

³ Při psaní teoretické části jsem získávala informace ze zdrojů, které jsou uvedeny na konci práce.

s odbornou literaturou. V praktické části práce jsem, z důvodů přiblížení výzkumného prostředí, také konkrétně popsala organizaci, ve které pracuji. Při sběru dat jsem použila metodu kvalitativních rozhovorů. Pro lepší teoretickou přípravu jsem využila publikací, které se týkají provádění kvalitativního výzkumu, jeho pravidel a postupů.

1 Prostituce

"Prostituce není nejstarší zaměstnání, ale způsob obživy starý nejméně čtyři tisíce let. Po celou dobu provází prodej sexu mýty i odsudek společnosti. Rozsah a způsob prostituce odrážejí sexuální morálku, náboženství i politiku."⁴

V kapitole o prostituci⁵ se věnuji těm pohledům a okolnostem v sexbyznysu, které by mohly ovlivnit motivaci k prostitučnímu chování.⁶ Záměrně jsem se vyhnula podrobnému popisování historie prostituce, kterou není těžké nastudovat z mnoha zdrojů. Pro obsah této práce není historie prostituce podstatná.

S prostitucí ale podle Ringdala úzce souvisí téma rodiny. Tyto dvě instituce jsou často pokládány za morální a kulturní protipóly. V různých historických obdobích se vztahy mezi oběma pohlavími značně lišily, ale rodina, tedy společenství muže se ženou a dětmi, převažovala. Monogamie se střídala s polygamií, prodej nevěst a sňatky pro věno existovaly bok po boku nebo představovaly kulturní a sociální protiklady. Možnosti svobodné volby partnera nebo rozvodu byly různé. Všechny tyto vztahy ovlivňují strukturu rodiny a prostituce.

Podle uspořádání rodiny, jak píše Ringdal, je možné zjistit postavení prostitutek. Prostituce má zcela jinou funkci než rodina. Prostitutky provozují častěji sex, ale rodí méně dětí než ženy ve stabilních rodinách. Prostitutky mají dle autora více potratů, pohlavních chorob a jsou častěji sterilní než ostatní ženy. Rodina naproti tomu zavazuje muže k větší odpovědnosti za děti. Muž, který cítí odpovědnost za své děti, je téměř ve všech společnostech považován za morálnějšího než ten, který se o ně nestará. Z tohoto pohledu je rodina pozitivní svazek a prostituce negativní svoboda.

Na rozdíl od sexu a porodu jsou láska a pocit bezpečí subjektivní veličiny, které lze jen stěží hodnotit. V dnešní společnosti je ale jednoduché potlačit otázky morálky, jsme neustále konfrontováni s novými problémy, které se vydávají

⁴ RINGDAL, N. J. *Nejtěžší povolání světa: Kapitoly z dějin prostituce*, přebal

⁵ Jsem si vědoma, že prostituci se mohou živit jak ženy tak i muži. Ve své práci se budu zmiňovat, až na ojedinělé případy, o ženách. V naší organizaci se věnujeme především ženám, ve svém šetření budu také pracovat se ženami. Proto jsem se rozhodla psát o prostituci ženské. I pro plynulost textu je tato volba výhodnější.

⁶ Mezi tyto okolnosti jsem vybrala migraci, obchod s lidmi a zakotvení prostituce v zákonech České a Německé republiky

za morální, aniž by takové musely být. Otázky týkající se sexu a reprodukce, štěstí a bezpečí se v současné době staly v absurdní míře tématy veřejných diskusí, které jsou spíše politizující než moralizující.

Prostituce není univerzální a neexistuje ve všech společnostech. Obchod se sexem závisí ve velké míře na okruhu zákazníků. Tak jako se muži a ženy liší, je rozdílná i jejich sexualita. Ve vyspělých kulturách byla prostituce vždy převažujícím řešením společenských rozporů, jaké vytváří promiskuita. Prostituce nezaujímalá vždy a všude stejné místo. Nejvíce se vyskytuje ve vývojových mezifázích, kterými mohou být velké zvýšení počtu obyvatel, migrace, ekonomická transformace nebo urbanizace, tak jako v císařském Římě, v 18. století v Japonsku, v 19. století v západní Evropě, v období Divokého Západu ve Spojených státech a nebo v současné době v Asii. Na Západě se období ženské nezávislosti střídala. Významná období se vyznačují sexuálně volně smýšlejícími ženami, které ale nebyly prostitutkami. Nárůst této ženské nezávislosti vede k oslabení obchodu se sexem, ale zároveň i k jeho specializaci. Sexuálně nezávislé ženy se prostitutkám určitým způsobem podobají – mají více sexu a rodí méně dětí.⁷

Prostituce je obchod se sexem. Obchod - byznys funguje na principu nabídky a poptávky. Na tomto principu také funguje pracovní trh. Slovo prostituce je v odborných kruzích často nahrazováno příjemnějším spojením – práce v sexbyznysu. Lze tedy prostituci nahlížet jako na práci?

1.1 Prostituce jako práce

Etik Jozef Tischner definuje práci jako "zvláštní formu rozhovoru člověka s člověkem, která slouží k zachování a rozvoji lidského života"⁸. Říká, že slouží životu v případě, že udržuje a zaručuje jeho vývoj a nebo mu dává hlubší smysl. Práce, která přináší do života slabost, nemoc nebo smrt nemůže být podle Tischnera prací. Taková práce vykořisťuje, místo aby něco tvořila.⁹ Může být tedy prostituce prací jako takovou? Na sexbyznys lze nahlížet mnoha způsoby. Některé budou nastíněny v následujících kapitolách. Nejdůležitější ale je, jak to vidí samy

⁷ Srov. RINGDAL, N. J. *Nejtěžší povolání světa: Kapitoly z dějin prostituce*, s. 7-11

⁸ TISCHNER, J. *Etika solidarity*, s. 15

⁹ Tamtéž, s. 17

ženy nebo i muži, kteří se prostitucí živí.

Sexualita a práce jsou nejdůležitějšími základy lidského života. Prací jsme živeni. Bez výživy jako individua zmiráme. Právě tak jako práce není dobrá pouze k živobytí, ale působí i jako hybná síla celého lidského pokroku, neslouží sexualita pouze k rozmnožování, ale má za úkol vést k pospolitosti. Pohlavní styk nenaplnuje pouze egoistické přání jednotlivce uspokojit sexuální potřebu, ale také altruistickou potřebu společnosti po mezilidské útěše. Sexualita je sociální pojítka, které spojuje páry, rodiny, komunity a národy, a tím umožňuje vznik kultury a civilizace. Pravděpodobně nejdůležitější funkcí sexuality, mimo rozmnožování, je to, že nám dává sílu pro nesexuální činnosti našeho života, tedy i pro práci.¹⁰

Prostituce je klasický případ úzkého vztahu mezi penězi a sexem. Ale nejen prostitutka propůjčuje své tělo za účelem pohlavního styku a bere za to peníze, také ona si kupuje lásku. Svůj výdělek předává pasákovi, který jí "z lásky" poskytne ochranu. A tak to pokračuje stále dál. Peníze a sex jsou až neskutečně provázány.¹¹

Prostitutky mají svůj pracovní étos a profesní čest, a ty mají také svoji tradici. V prostituci existuje celá řada nepsaných pravidel a zákonů, které jsou na jedné straně relevantní vůči profesní a jiné vůči osobní rovině. Tato pravidla a zákony, které jsou projevem tradovaných norem a hodnotových systémů, individualizací v sexbyznysu stále více upadají. Jejich osvojení je ale nutné pro správné dojednávání obchodu se zákazníkem a pro efektivní a bezpečnou práci, což znamená zvládnutí technik k zamezení otěhotnění či nakažení pohlavně přenosnými infekcemi. Prosazování používání kondomů se zákazníky je záležitostí, která se mezi ženami předává již staletí. Individualizace, která v současné době v prostituci panuje, zapříčinila, že zřídka předává profesně starší prostitutka další ženě informace o tom, jak má správně pracovat. Proto mají v této oblasti značnou úlohu neziskové a svépomocné organizace, které pomáhají ženám osvojit si určité dovednosti a znalosti při vstupu do sexbyznysu.¹²

A kdo jsou prostitutky? Jaké jsou to osobnosti? Mají tyto ženy něco

¹⁰ Srov. BORNEMAN, E. *Sexuelle Markt-wirtschaft: Vom Waren- und Geschlechtsverkehr in der bürgerlichen Gesellschaft*, s. 10

¹¹ Srov. Tamtéž, s. 177-1778

¹² Srov. DRÖSSLER, CH. *Rote Lipen will Mann küssen – Hurenkultur, Arbeitsethos und Moral*, s. 34-35

společného? Na tyto otázky se snaží odpovědět následující kapitola.

1.2 Ženy, které poskytují sexuální služby za úplatu

Hlavní hrdinka románu *Jedenáct minut* od Paula Coelhoa svému zákazníkovi, který se jí ptá, kdo vlastně je, odpovídá: "Mám v sobě tři různé osoby a záleží na tom, za kterou mluvím. Nevinnou holčičku, která se dívá na muže s obdivem a předstírá, že na ni jejich příběhy o moci a slávě udělaly velký dojem. Osudovou ženu, jež okamžitě ovládne ty, co se cítí nejistí, stane se paní situace a oni se uvolní, protože si s ničím nemusí dělat starosti. A nakonec chápací matku, co pečuje o ty, kdo potřebují vyslechnout a hledají radu. Vzbuzuje dojem, že chápe jejich starosti, i když jí jdou jedním uchem dovnitř a druhým ven. Kterou z těch tří chcete poznat?"¹³

Ve svém článku *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*, píše Hana Malinová, že ženy, které poskytují sexuální služby za úplatu, lze nalézt ve všech společenských vrstvách. Na jedné straně stojí ženy bez domova, mladé i starší pouliční prostitutky, a na straně druhé pak společnice bohatých mužů, které jsou krásné a vzdělané. Malinová dále uvádí, že věkový průměr žen pracujících v sexbysnysu se pohybuje okolo 23 až 24 roky. Existují ale také ženy, které jsou schopny uživit se prostitucí i ve věku nad 50 let. Ženy, které se nabízejí na ulici jsou většinou mladší než ty, které pracují v klubech. Pro mladé ženy přináší provozování prostituce mnohem větší riziko fyziologického i psychického poškození. Mladé ženy jsou snadněji ovlivnitelné, jsou přístupnější rizikovému chování. Jejich organismus je velkým počtem sexuálních partnerů více poškozován. Mladistvý vzhled těchto prostitutek a jejich snadná manipulovatelnost svádí zákazníky k nechráněnému sexu. Ženy starší 23 let bývají podle Malinové při své práci opatrnější a profesionálnější. Prostituce pro mladé ženy a dívky znamená, že jsou středem pozornosti. Mají moc a peníze, ale bohužel často nemají představu o tom, jakým rizikům se při této práci vystavují.¹⁴

¹³ COELHO, P. *Jedenáct minut*, s. 90

¹⁴ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*, s. 251-252

Žena, která se neohlíží na *typické* sociální chování, se může s pýchou prokazovat jako *sexworker* nebo *profesionálka* a chlubit se současnou činností. Dříve byly ženy, které se živily prostitucí, *anděly lásky*, *chrámovými nevěstkami*. Staří Řekové je nazývali *horen*, Peršané *hourí*. Např. v německé veřejnosti bylo přijato označení *šlapka* a je v současnosti mnohými lidmi používáno v relativně neutrálním smyslu. *Prostitutka* zní oproti tomu v německém jazyce celkem akademicky a zrcadlí distancovaný veřejně-teoretický přístup k sexualitě. *Profesionálka* je jedno z mála označení, které připisuje ženám jejich kompetence. K přesnějšímu určení je ale nutné slovo *sex*. Některé ženy poskytující sexuální služby se rády označují jako *sexpertky*, aby podtrhly svoji odbornou kompetenci v tomto oboru. *Sexbyznys* se nabízí jako souhrnný pojem pro všechny činnosti, které mají něco společného se sexualitou, a *sexuální průmysl* pak označuje průmyslové odvětví, ve kterém ženy pracují.¹⁵

Feminismem inspirované sebevědomí a prostituce nejsou nemilosrdné protiklady, píše Bott. Prostituce se stále více etabluje jako sexuální služby, které představují značný hospodářský faktor. Podnikání v prostituci se v posledních letech oprostilo od kuplířství. Existují i noční kluby vedené ženami. Díky svým osobnostním předpokladům a pracovním zážitkům nejsou prostitutky žádná homogenní skupina. Mnohé nepřicházejí z bídy. Mají ukončené vzdělání, mohou s prostitucí každým okamžikem přestat. Práce v sexbyznysu je jejich svobodná volba. Pro jednu bude zkušenost s prostitucí pouze životní epizoda, pro další celoživotní způsob obživy. Některé ženy pendlují mezi prostitucí a občanskou profesí. Sexuální pracovnice, která smí odmítnout muže a ze svého výděлку odevzdává pouze 30 procent, nemá nic společného s 19tiletou drogově závislou dívkou, která nastoupí za 10 euro do auta svého zákazníka. Každá prostitutka dnes ví, že její činnost zná obrovské rozdíly. Práce v sexbyznysu je práce jako každá jiná potud, pokud je vykonávána dobrovolně a brána jako příjemná.¹⁶

I v prostituci se uplatňuje zákon nabídky a poptávky. Kdo má chuť a hlavně peníze, může si v mnoha zemích celého světa sex legálně či nelegálně koupit. Tím se prostituce, jako možnost nakoupit nějakou službu, stává sociálním jevem. Na jedné straně je sexbyznys společností tolerován, na straně druhé z něj

¹⁵ Srov. WRIGHT, M.T. *Prostitution, Prävention und Gesundheitsförderung, Teil 2: Frauen*, s. 11-12

¹⁶ Srov. BOTT, E. *Sex ist eine Arbeit wie jede andere*. *WWW.zeit.de* [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.zeit.de/2003/42/SM-Prostitution>>

plyne obava z šíření pohlavně přenosných infekcí a společnost se snaží nějakým způsobem napravit neprůhlednost příjmů, které z provozování prostituce plynou. Ženy prostitutky jsou nahlíženy také různě. Jsou buď oběťmi, které by měly být za každou cenu zachráněné, a nebo je jejich chování kriminalizováno a jsou chápány jako pachatelky trestných činů.¹⁷

To, jak jsou ženy nahlíženy, také ovlivňuje právní rámec země, kde je prostituce provozována. Obsahem těchto kapitol jsou okolnosti, které mohou ovlivnit motivaci k prostitučnímu chování. Touto okolností může být i legálnost prostitučního prostředí nebo naopak, což je případ České republiky, absolutní bezmoc státních orgánů vůči aktérům sexbyznysu. Na následujících řádkách je popsán právní rámec, který se týká prostituce v České republice.

1.3 Prostituce v českém zákoně

To, jak vidí prostituci zákon, může být důležitý aspekt pro rozhodování se, jestli s prostitucí začít nebo ne. Prostituce v České republice není legalizovaná, ale ani není definovaná jako trestný čin, je chápána jako sociálně patologický jev, na který se váže řada sociálních, zdravotních, bezpečnostních a dalších rizik. Právní situace v oblasti prostituce je v České republice velmi složitá. Ženy a muži, kteří se živí přímo či zprostředkovaně sexbyznysem, žijí v České republice v právním vakuu. Nemohou své příjmy legalizovat. Uchycení těchto lidí ve státním sociálním a zdravotním systému je velmi těžké až nemožné.

Parlament České republiky se snaží regulovat prostituci zákonem, jehož věcný záměr již několikrát projednávala Vláda České republiky. Tento zákon vymezuje základní pojmy a pravidla pro provozování prostituce. Prostituci definuje jako "úplatné poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb, pokud přitom dochází k přímému fyzickému kontaktu mezi osobou, která tyto služby poskytuje, a osobou, která jich využívá."¹⁸

Do současné doby se ale nepodařilo zákon o regulaci prostituce prosadit.

¹⁷ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*, s. 255-256

¹⁸ *Vládní návrh zákona o regulaci prostituce*, Dostupné na WWW: <<http://web.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2005/navrh.pdf>>.

Důvodem je hlavně Mezinárodní úmluva o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob, která byla OSN přijata v New Yorku 2. prosince 1949 a tehdejší Československo k úmluvě přistoupilo 14.3.1958. Úmluva ukládá všem smluvním stranám stíhat a trestat osoby, které provozují nebo podporují obchod s lidskými bytostmi za účelem prostituce. Úmluva ukládá zrušit nebo odvolat každý zákon nebo předpis, podle něhož se musí osoby provozující prostituci podrobit zvláštní registraci nebo vlastnit zvláštní doklady.¹⁹

Začátkem roku 2006 byl návrh zákona předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR spolu s návrhem na vypovězení výše zmíněné úmluvy. Poslanecká sněmovna návrh na vypovězení úmluvy zamítla. Z tohoto důvodu se nezabývala ani návrhem zákona o regulaci prostituce.

Tento zákon stanovuje podmínky, za nichž může být nabízena nebo vykonávána prostituce, provozována zařízení určená k vykonávání prostituce, a dále upravuje podmínky kontroly jejich dodržování.

Zákon v zásadě zakazuje nabízení prostituce na veřejných prostranstvích. Zároveň ale obci umožňuje, aby si sama mohla vydat obecně závaznou vyhlášku, ve které vymezí místa, kde bude pouliční nabízení sexuálních služeb povoleno. Může popřípadě stanovit i čas, po který je nabízení sexu na takto určených místech možné. Prostituce bude moci být vykonávána na základě oprávnění k nabízení nebo vykonávání prostituce. Podle návrhu zákona o regulaci prostituce, může nabízet a vykonávat prostituci ten, kdo dosáhl 18ti let věku, má plnou způsobilost k právním úkonům, je trestně zachovalý a zdravotně způsobilý a pojištěný. Trestní zachovalost je v zákoně definována.

Prostituce je v tomto návrhu zákona definována jako podnikání. Osoby, které budou podnikat v prostituci, budou povinny platit daň z příjmu fyzických osob, pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a vést odpovídajícím způsobem účetnictví.

Tento zákon upravuje i zdravotní rizika spojená s prostitucí. Každá osoba, která získá oprávnění k výkonu prostituce, bude povinna každý měsíc absolvovat pravidelné lékařské vyšetření. Seznam nemocí, pro které není osoba způsobilá prostituci vykonávat, bude stanoven Ministerstvem zdravotnictví.

Zákon také upravuje postihy, které budou hrozit osobám, které nebudou

¹⁹ Srov. Institut pro kriminologii a sociální prevenci. *Obchodování se ženami z pohledu České republiky*, s. 49

plnit zákonné povinnosti. Osoba vykonávající prostituci v rozporu se zákonem se dopustí přestupku. Podle míry závažnosti takového jednání bude moci být uložena pokuta. Osoby vykonávající prostituci bez osvědčení budou moci být stíhány za trestný čin nedovoleného vykonávání prostituce za předpokladu, že se tohoto jednání dopustí opětovně.²⁰

Prostituci je v současné době možno regulovat zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění dalších předpisů. Tento zákon stanoví pravomoci obcí ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhlášku k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Porušení této vyhlášky může být kvalifikováno jako přestupek podle ustanovení § 46 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Dále se k prostituci vztahuje zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, ve znění zákona č. 158/1949 Sb., o boji proti pohlavním nemocem a zákona č. 88/1950 Sb., trestní zákon správní.

Výzkumné šetření bude prováděno také u žen, které pracují v sexbyznysu na území Spolkové republiky Německo (dále Německo), proto je v kapitole následující popsán i právní rámec prostituce v tomto státě.

1.4 Prostituce v Německu

Spolková vláda odhaduje, že v Německu pracuje v sexbyznysu asi 400 tisíc žen. Prostitutky pracují v nočních klubech, na ulici a v privátních bytech. Až 1,2 milionu mužů využívá v Německu placené sexuální služby. Valnou většinu, až 70%, žen živících se prostitucí ve spolkových zemích, tvoří migrantky.

Od roku 2002 je v Německu platný zákon k Regulaci právních vztahů v prostituci, tzv. Prostituční zákon (ProstG). Jedná se v něm o omezenou regulaci prostituce. Tento zákon je jakýsi kompromis, který byl utvořen po dlouhých diskusích mezi expertkami z poraden pro prostitutky, parlamentními stranami a prostitutkami samotnými. Tímto zákonem se zlepšily sociální a občanské poměry v prostituci ve prospěch mužů a žen, kteří dobrovolně prostitucí financují své živobytí. Byl usnadněn přístup k sociálnímu pojištění a umožněn právně zajištěný pracovní poměr v klubech a jim podobných zařízeních.

²⁰ Srov. *Vládní návrh zákona o regulaci prostituce.*

Prostituční zákon byl prostitutkami, majiteli klubů a poradnami pro prostitutky zprvu velmi pozitivně přijat. Ve skutečnosti je ještě nutno pracovat na nedokonalostech a praktických důsledcích tohoto zákona. Pracovní smlouvy jsou totiž uzavírány zřídka a když, tak pouze za minimální mzdu.

Prostitutky mohou podle prostitučního zákona pracovat svobodně jako osoby samostatně výdělečně činné. Jejich povinností je nahlásit se na finanční úřad, kde dostanou daňové číslo. Sociální pojištění prostitutky bohužel získávají málokdy. Příčiny jsou v ambivalentním a vlažném chování zákonodárců. Až do dnešní doby chybí jednoznačné a konkrétní směrnice pro podřízené zemské vlády.

Tento zákon není vůbec účinný vůči migrantkám bez legálního pobytu v Německu. Pro občanky nových států Evropské unie je snažší etablovat se jako osoba samostatně výdělečně činná, to platí i pro práci v sexbysnysu. Registrace na finančním úřadě přináší pro všechny podnikatele možnost legálního zaměstnání. Každý, kdo chce v Německu podnikat, potřebuje k registraci na finančním úřadě bydliště na území Německa, zdravotní pojištění a bankovní konto u některé německé banky. Bohužel cizinci mají často velký problém najít prostory k bydlení, a tím získat přihlašovací adresu. Bez potvrzení o pravidelném příjmu nedostane nikdo nájemní smlouvu, tudíž se nemůže přihlásit na příslušném úřadě. Kvůli nutnosti této přihlašovací adresy jsou ženy často vystavovány vykořisťování a závislosti na dalších lidech. Lůžka jsou nabízena za horentní sumy, ne zřídka bydlí a spí tři ženy v jednom malém pokoji a platí 25-35 eur za osobu.

Velmi málo žen pracujících v sexbysnysu zná německé pracovní podmínky, má dostačující zdravotní pojištění a ovládá německý jazyk. Kvůli jazykovým bariérám nejsou ženy schopné dorozumět se a vyjednat podmínky obchodu se svými zákazníky. Na základě těchto jazykových a kulturních bariér a kvůli značné diskriminaci vznikají v Německu etnické noční kluby. Předávání profesních znalostí a zkušeností, jako například zásady bezpečného sexu, ceny nebo pracovní hygiena, služebně starších těm, které s touto prací začínají, se v klubech, kde pracují převážně cizinky, uskutečňuje zřídka.²¹

V létě roku 2009 se v německých médiích objevila zpráva,

²¹ Srov. KELLERHOFF, S. *Prostitution in Deutschland – Erscheinungsformen, soziale und gesundheitliche Lage*.

že se v nočních klubech objevují služby all inclusive. Tyto kluby nabízejí odlišné pracovní podmínky. Aféra s flat-rate²² kluby rozpoutala v Německu širokou a bouřlivou diskusi o prostituci a pracovních podmínkách v tomto byznysu. Jsou pracovní podmínky dalším aspektem, který může ovlivnit vstup do prostituce? To bude součástí výzkumu této práce. V kapitole o flat-rate klubech jsou nastíněny podmínky, za kterých ženy v těchto klubech pracují a poukazuje na neucelenost německé legislativy, která se týká prostituce.

1.4.1 Flat-rate kluby

Celou aféru rozpoutal noční flat-rate klub Pussy Cat ve spolkovém státě Baden-Württemberg se svou reklamou: "Sex mit allen Frauen, so lange du willst, so oft du willst und wie du willst."²³ Noční klub nabízí za vstupné 70-100 euro služby, které zahrnují sex, občerstvení a alkoholické nápoje v neomezeném rozsahu.²⁴ Velkým problémem jsou právě sexuální služby, které jsou v inzerátech nabízeny (především nechráněný sex). Zákazníci mohou vypít tolik alkoholu, kolik zvládnou. Reklama mezi řádky upozorňuje na to, že ženy, které zde pracují, splní svému zákazníkovi všechna přání.

Podmínky práce, které inzerát slibuje, jsou neslučitelné s německým prostitučním zákonem, profesionalitou v prostituci a v neposlední řadě i s lidskými právy. Proto byly na konci července 2009 provedeny razie německou policií v několika těchto klubech, které byly následně převážně z hygienických důvodů zavřeny.²⁵

Na celou situaci kolem těchto klubů, které poskytují své služby za paušální poplatky, reagovaly i samy prostitutky. Na serveru pro profesionálky www.sexworker.at si lze přečíst zprávu ženy, která se živí prostitucí a rozhodla se,

²² paušální vstupné do nočního klubu, podmínky viz níže

²³ Sex se všemi ženami jak dlouho, jak často a jakým způsobem ty chceš.

²⁴ Srov. RÜDIGER, S. Flatrate im Bordell. *Frankfurter Allgemeine : faz.net* [online]. Dostupné na WWW:

<<http://www.faz.net/s/Rub5925252BCC9C45B880812B358AC3FFA4/Doc~EF431E1EF5A7041478C5D85E2BA7DE6EC~ATpl~Ecommon~Scontent.html>>

²⁵ Srov. Fellbach: Flatrate-Bordell nach bundesweiter Durchsuchung geschlossen. *Stuttgarter Journal* [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.stuttgart-journal.de/tp/pool/nachrichten-stuttgart/sj/2009/07/27/news/fellbach-flatrate-bordell-nach-bundesweiter-durchsuchung-geschlossen/>>

že se chce do klubu podívat a zakusit, jak se tam pracuje. Žena na práci v klubu neshledala nic mimořádného. Podle svých slov byla svědkem toho, jak pracovnice odmítá zákazníka a jeho požadavky. V klubu prý panovala pozitivní atmosféra a ženy se zde necítily nijak poškozovány na svých právech a potřebách. Autorka zprávy však upozorňuje, že byla odkázána pouze na to, co jí sdělily ženy. Faktickou skutečnost v roli návštěvnice, tedy ne regulérně zaměstnané, nemohla během jednoho pracovního dne odhalit. Skutečnou a pravdivou realitu, jaká v klubu panuje, nelze tedy objektivně nastínit.²⁶

Expertí a expertky z oblasti poradenství pro prostitutky a prostitutky samotné adresovali spolkové kancléřce Angele Merkelové a dalším spolkovým ministryním a ministrům otevřený dopis.²⁷ Je v něm upozorněno na to, že nabídka flat-rate obsahuje především reklamy, slogany za účelem získat zákazníky v dobách ekonomické krize. A že v sexbyznysu se tyto kluby vyskytují již delší dobu. Strhující reklama provozovatele a mezilidská realita v sexuálních službách nejsou podle nich identické. I v ostatních odvětvích prostituce se objevuje nezanedbatelná diskrepance mezi poselstvím reklamy a skutečným obchodem. Provozovatelka daného klubu zdůrazňuje, že ženy, které v jejím klubu poskytují sexuální služby, si mohou svobodně vybrat, které služby poskytovat budou a které ne. Je samozřejmostí, že prostitutky odmítají zákazníky, mohou si dojednávat ceny. V prostituci by měly být zakotveny pracovní právo a předpisy upravující ochranu v zaměstnání. Bohužel ne všechny kluby nabízejí skutečně dobré a bezpečné pracovní podmínky. Dodnes nebyly v Německu vytvořeny pracovní standardy a ani instituce jako např. profesní svazy, které by tyto standardy vypracovaly a kontrolovaly jejich uvedení do praxe. Signatáři otevřeného dopisu apelují na kancléřku a ministry, aby se snažili diskutovat s konkrétními lidmi, kteří v sexbyznysu pracují, aby byly dohodnuty lepší podmínky v rámci podnikání v sexbyznysu vůbec.²⁸

Celá kauza opět poukázala na komplexní problém, kterým sexbyznys je. I přes legalizaci prostituce se státní i nestátní instituce v Německu neustále

²⁶ Srov. Tanja. Pussy Club Fellbach - Flatrate mit den Augen einer Sexarbeiter. *Sexworker News*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://zeitung.sexworker.at/pussy-club-fellbach-flatrate-mit-den-augen-einer-sexarbeiterin/>>

²⁷ Srov. Tamara. FLATRATE CLUB: Offener Brief an Bundeskanzlerin und Andere. *Sexworker News*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://zeitung.sexworker.at/flatrate-club-offener-brief-an-bundeskanzlerin-und-andere/>>

²⁸ Srov. *Offener Brief*. [online]. Dostupné na WWW: <<http://zeitung.sexworker.at/flatrate-club-offener-brief-an-bundeskanzlerin-und-andere/>>

potýkají s velmi závažnými problémy. Na sexbyznys se váže mnoho společensky nežádoucích jevů, počínaje úniky na daních a obchodem s lidmi konče.

Z předešlého vyplývá, že situace prostituce v německém a českém právu je velmi rozdílná. I přes legálnost německého sexbyznysu se i zde objevují problémy šedé ekonomiky, děr v sociálních sítích a zdravotnických systémech. S migrantkami je zacházeno s jiným měřítkem. A v migraci, tak jako v právním rámci prostituce, lze najít další z důležitých aspektů, které mohou ovlivnit motivaci k prostitučnímu chování. Následující kapitola o migraci a práci v sexbyznysu tyto dva fenomény slučuje.

1.5 Migrace a práce v sexbyznysu

Už staletí jsou překračovány územní hranice z hospodářských, politických ale i náboženských důvodů. V druhé polovině dvacátého století se mobilita lidí značně zvýšila z důvodu globalizace. Migrační pohyb pak následuje především cestu z rozvojových zemí do zemí, které jsou hospodářsky privilegované. Mnozí, nebo i mnohé, se vydávají na cestu do cizí země, aniž by věděli, co mohou od toho očekávat, jsou hnáni snahou zlepšit svůj život a život příbuzných, kteří zůstali doma. Nově migruje stále více žen, aby daleko od svého domova hledaly práci. Je to tendence, která souvisí s feminizací světové chudoby. Je jedno, jestli pracují jako pomocnice v domácnostech, dělnice v továrnách nebo prostitutky (ať nuceny či dobrovolně). Pro všechny ženy platí, že nabízejí nějakou službu, aby za to získaly nějakou odměnu. Tímto je ovlivněn i pojem *ženská migrace za prací*.²⁹

Migrant je člověk, který touží po větším prostoru a volnosti s možností srovnávání a syntézy různých tradic, kultur, názorů a ideologií.³⁰ Rozhodování a chování migrantů je velmi složitý proces. Podléhá různým, na sobě nezávislým, ale často vzájemně podmíněným faktorům. Těmito faktory jsou osobnost migranta samotného (pohlaví, věk, vzdělání), geografická poloha, socioekonomická situace, migrační politika a historie daných zemí, míra tolerance, ale i náhody, které

²⁹ Srov. WRIGHT, M.T. *Prostitution, Prävention und Gesundheitsförderung, Teil 2: Frauen*, s. 77-79

³⁰ Srov. DIAMANT, J. *Psychologické problémy emigrace.*, s. 122

migrujícího člověka potkají. To vše hraje velkou roli ve třech rovinách – v místě emigrace, tj. země původu, v místě imigrace, tj. cílová země, a v neposlední řadě i v tranzitních zemích, tj. v zemích, přes které migrant cestuje. V důsledku těchto všech determinantů vlastně migrant není pánem situace do takové míry, jak si pravděpodobně představoval, když se rozhodl migrovat.³¹ Opuštění vlasti patří k závažným životním zážitkům, které dlouhodobě, možná i natrvalo, poznamenávají život jedince, jeho potomků a okolí. Opuštění vlasti je proces, který dlouhodobě zatěžuje jedince tím, že jej staví do nových situací, kterým se musí často velmi rychle přizpůsobit v zájmu sebezáchovy, uchování osobní integrity, duševního zdraví, kvality života a produktivity. Emigranti jsou lidé, kteří opustili vlast z ekonomických důvodů. Lidé, kteří byli nuceni vlast opustit z důvodů politických, náboženských či ideologických a do své vlasti se nemohou nebo nechtějí vrátit, jsou uprchlíci. A to, jestli člověk opustil svou vlast z donucení či dobrovolně, má velký vliv na duševní život jedince.

Opuštění vlasti znamená náhlé nebo předem připravené přerušení dosavadního způsobu života. Takový člověk přeruší sítě svých sociálních vztahů. Nastupuje cestu do nového světa, která je zatížena nejistotou, obavami a strachem z budoucnosti. V nové společenské skupině musí emigrant vytvořit nové vztahy, osvojit si cizí jazyk, jiný způsob myšlení a hodnocení. Tento proces adaptace je velmi složitý a vyžaduje mnoho energie a úsilí.

Proces adaptace tvoří fáze orientace, srovnávání a začlenění, které mohou probíhat plynule nebo přerušovaně. Integrace je vyšší stupeň adaptace, je to úspěšné začlenění do nového prostředí, kterým je emigrant dobře přijat a i dobře se v něm cítí. Neúspěšná integrace může mít za následek dlouhodobé pocity vykořenění, ztrátu pocitu bezpečnosti, důvěry a sebedůvěry.³²

K migraci nutí chudoba v zemích původu. Na opačné straně cílové industriální země mají potřebu nových pracovních míst. Jak již bylo výše řečeno, také sexbyznys funguje na základě faktorů nabídky a poptávky a migrací za prací získává tento ekonomický zákon i mezinárodní charakter. V závislosti na ekonomické migraci se změnila struktura i na západoevropské prostituční scéně.

³¹ Srov. DRBOHLAV, D. *Mezinárodní migrace obyvatelstva - pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů)*. [online]. Dostupné na WWW: <http://aa.ecn.cz/img_upload/9e9f2072be82f3d69e3265f41fe9f28e/Pohyb_a_pobyt_1.pdf>

³² Srov. DIAMANT, J. *Psychologické problémy emigrace.*, s. 159-164

Podle Wrighta je vstup do prostituce často migrační důsledek, což s sebou přináší i těžkosti a překážky, na které migrantky narážejí. K tomu se připočítávají nízké šance na trhu práce na základě nedostatečného vzdělání, neuznaného vzdělání ze země původu a nebo nejistý pobytový status v cílové zemi. Situace migrantek, obzvláště pak sexuálních pracovníků, bývá charakteristická především špatnými pracovními a životními podmínkami, zneužíváním a poškozováním lidských práv. A kdo musí žít a pracovat utajeně, nemá mnoho šancí požadovat svá práva, má špatný přístup k informacím o pohlavně přenosných infekcích, HIV, o ochraně před těmito nemocemi, a je proto velmi zranitelný.

I když se o to stále pokoušíme, migraci a prostituci nelze zákonem optimálně korigovat. Prostituce je sociální a ekonomická realita, proto je asi zbytečné řešit, jestli je prostituce žádoucí či nikoli. Spíše je nutné se ptát, jak se společnost se sexbyznysem vypořádá.³³

Migrující prostitutky reprezentují významný a vzrůstající počet prostitutek v Evropě. Výzkumy provedené organizací TAMPEP³⁴ ukazují, že v roce 2008 bylo v Evropě okolo 65% migrujících prostitutek pocházejících ze zemí mimo Evropskou Unii (dále EU), Norska a Švýcarska. Naproti tomu ze Střední a Jihovýchodní Evropy a Balkánu, tedy ze zemí, které se k EU připojily v letech 2004 a 2007, pochází asi 10% prostitutek. Tyto údaje dokládají migrační trend do zemí Evropské patnáctky jako do zemí západních, které slibují lepší pracovní a životní podmínky.

Většina migrujících prostitutek ze třetích států, které nejsou občanky EU, pocházejí ze zemí Východní Evropy, Střední Asie, Afriky, Latinské Ameriky a Asie. V komplexní studii³⁵ TAMPEPu, jež byla provedena v roce 2009, bylo zaznamenáno šedesát různých národností žen migrujících za prostitucí. V cílových zemích závisí legální status občana jiné země na možnosti najít si práci a bydlení. Od toho se odvíjí, za různých podmínek a okolností, které jsou podmíněné osobním přístupem k hledání práce a bydliště, i možnost vstoupit do systému zdravotní a sociální péče té dané země. Podmínky k získání bydliště a práce jsou v zemích EU velmi odlišné a průběžně se mění. Ve většině zemí EU,

³³ Srov. WRIGHT, M.T. *Prostitution, Prävention und Gesundheitsförderung, Teil 2: Frauen*, s. 77-79

³⁴ Europe Network for HIV/STI Prevention and Health Promotion among Migrant Sex Workers

³⁵ TAMPEP *Sex, Work, Migration, Health: A report on the intersections of legislations and policies regarding sex work, migration and health in Europe.*

ve kterých byl jmenovaný výzkum prováděn,³⁶ není prostituce legálně uznaná jako součást pracovního trhu. Pro migrantky, které by rády pracovaly legálně v sexbyznysu, není možné v těchto zemích zažádat na území daného státu o pracovní povolení či povolení k pobytu. Migrující prostitutky ze zemí EU čelí neschopnosti prokázat svůj výdělek, který je v mnoha případech požadován k získání potvrzení o pobytu, zdravotního a sociálního pojištění. V zemích EU, kde existuje legální regulace prostituce³⁷, mají migrující prostitutky ze zemí EU a zemí mimo EU různá postavení. Občané ze zemí mimo EU mají v rámci Evropské Unie velmi malé možnosti získat pobyt a najít legální zaměstnání. Všude přítomný trend zvyšování omezení, která regulují přijímání nových migrantů v rámci Evropy, vydávání povolení k pobytu a možnost sloučení migrací rozdělených rodin, silně ovlivňují migrující prostitutky. Prostitutky - migrantky, které jsou obviněny z porušení vnitrostátních právních předpisů nebo místních předpisů o prostituci, mohou čelit vyhoštění nebo může být zrušeno jejich povolení k pobytu. Ke zvýšení rozsahu omezujících opatření také přispívá převládající náhled na prostituci jako na ohrožení veřejné bezpečnosti. Migrující prostitutky, které mají zkušenosti s obtěžováním, násilím, diskriminací nebo pracovním vykořisťováním, nejsou často schopny podat zprávu o svém stavu, bojí se rizika policejního vyšetřování jejich legálního statusu, vyhoštění nebo vypovězení. Pohled na migrující prostitutky jako na oběti obchodování s lidmi nadále zvyšuje jejich zranitelnost.

Kromě právního a sociálního vyloučení mají migrující prostitutky, bez ohledu na jejich právní status, časté zkušenosti s kriminalizací a rasovou diskriminací. Společně tyto faktory vytvářejí specifický typ zranitelnosti, která ohrožuje jejich život, zdraví a pocit dobré pohody. V této souvislosti nadnárodní realita prostituce vyžaduje uznání, dekriminalizaci a neomezenou právní ochranu, které zajistí migrujícím prostitutkám základní lidská práva.³⁸ A přispěje tak k omezení obchodu s lidmi, se kterým může být migrace velmi úzce spojena. Následující kapitola se tímto fenoménem úžeji zabývá.

³⁶ Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Spojené království

³⁷ Německo, Rakousko, Holandsko, Maďarsko, Řecko a Švýcarsko

³⁸ Srov. TAMPEP *Sex, Work, Migration, Health: A report on the intersections of legislations and policie regarding sex work, migration and health in Europe.*, s. 30-35

1.6 Obchodování s lidmi za účelem provozování prostituce

Tak jako lež představuje onemocnění řeči, je vykořisťování onemocněním práce. Jeho základním poznávacím znamením je zbytečné utrpení, toto utrpení je přímo nebo nepřímo dílem jiného člověka. Spojitost mezi utrpením a vykořisťováním není vždycky patrná. Není jasné, o čí a jaké utrpení jde a nejedná se vždy o tělesnou bolest.³⁹

První mezinárodně všeobecně uznávaná definice obchodování s lidmi je obsažena v čl. 3 Protokolu OSN o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zvláště se ženami a dětmi, který je součástí mezinárodní Úmluvy o nadnárodním organizovaném zločinu. Tato Úmluva byla přijata v italském Palermu 13. prosince 2000 a Česká republika protokol ratifikovala 10. prosince 2002. Obchod s lidmi podle této definice znamená "najímání, přepravu, převoz, přechovávání nebo přijetí osob za účelem zneužívání, za pomoci hrozby, použití síly nebo jiných forem donucení, za pomoci únosu, podvodu, uvedení v omyl nebo zneužití moci či stavu bezbrannosti nebo pomocí předání nebo přijetí plateb či výhod, a to za účelem získání souhlasu osoby mající kontrolu nad jinou osobou."⁴⁰

Lidskou pracovní sílu v globální ekonomice lze přesouvat několika způsoby. Obchodování s lidmi je podle Naíma tou nejpodlejší možností. Oběti obchodu s lidmi pracují v manufakturách, na plantážích, v továrnách nebo na rodinných statcích. Obchod se sexem je jedním z mnoha odvětví tohoto obchodování. Ve světě existují stálé trasy, které přepravují nejen ženy pro práci v sexbyznysu. Po pádu železné opony byly převezeny ze států bývalého sovětského svazu tisíce mladých žen, které byly nuceny pracovat ve městech západní Evropy jako prostitutky.⁴¹ Tyto ženy mají velmi malý nebo vůbec žádný vliv na své pracovní podmínky, jsou bez milosti vykořisťovány a samy slouží jako zdroj profitu druhých. To je umožňováno zákony o pobytu v dané zemi, žena se tak stává vydíratelná a dostává se do závislosti. Mnohé migrantky nemají potřebné doklady k pobytu v cílové zemi, některé přicestují jako turistky, což jim nezaručuje pracovní povolení. Nebo mohou získat povolení k pobytu na základě

³⁹ Srov. TISCHNER, J. *Etika solidarity*, s. 18

⁴⁰ Srov. MINISTERSTVO VNITRA. *Obchod s lidmi* [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-definice.aspx>

⁴¹ Srov. NAÍM, M. *Černá kniha globalizace*, s. 89

sňatku, který ale často není uzavřen dobrovolně. Je jedno, jakým způsobem tyto cizinky do cílové země přicestovaly, všem je jedno společné, jejich ilegální pobytový status je dostal do závislosti na osobách, které ji do této země přivedly. Ilegální přechody hranic jsou drahé a ženy jsou díky nim snadno vydíratelné, neboť v případě, že by byly prozrazeny, nebudou jen odsunuty ale obdrží zákaz vstupu na území daného státu. Aby mohly tyto ženy do cílové země přicestovat, potřebují mnoho peněz. Mnohé z nich svolí k tomu, že své dluhy, které si nadělají kvůli cestě, splatí až penězi, které si v cílové zemi vydělají. Tyto dluhy často neodpovídají skutečným nákladům na cestu a pobyt v zahraničí.

Některé ženy vědí, že budou pracovat v sexbyznysu, některé to pouze tuší, dalším je slibovaná práce úplně jiná. Ale i ty, které jsou připraveny na práci v prostituci, nevědí nic konkrétního o svých pracovních podmínkách. Po přicestování zůstávají ženy, které nemají vízum, i nadále bez potřebných dokumentů. Je pro ně velmi těžké získat legální status. Ty ženy, které mají turistické vízum, mají možnost se v povolené době, ta často bývá tři měsíce, vdát, aby si zajistily další bezproblémový pobyt. Šance, najít potenciálního manžela v tak krátké době, je velmi nízká, a tak se obchodníkům s lidmi otvírají další možnosti, jak si vydělat. K ženám, které se takto vdají, nemá policie přímý přístup jako k těm, které jsou na území daného státu úplně bez dokumentů. Tyto ženy se samy musejí označit jako oběti obchodu s lidmi, což se stává velmi zřídka. V zemích, odkud oběti obchodu s lidmi pocházejí, je policie často zkorumpovaná a obchodníci s lidmi toho využívají. Lživě tvrdí svým obětem, že u policie ochranu hledat nemohou, že jim policie nepomůže a spíš, že je uvězní.

Wright píše, že jsou známy případy, kdy ženy za takovéto služby (příjezd, manželství atd.) zaplatily až 30 tisíc eur. A teď žijí v neznámé zemi, ve které se neorientují a nemluví danou řečí. Jejich manžel na nich také vydělává, ať už neplacenými sexuálními službami, nebo pravidelným příjmem peněz. Nevědí, jaká práva mají, na koho se mohou obrátit a žádat o pomoc, jestli lze policii důvěřovat nebo ne. K tomu všemu se přidává fakt, že obchodníci s lidmi znají rodiny těchto žen, vědí kde se zdržují jejich děti. To všechno vytváří tlak na oběti obchodu s lidmi a zapříčiňuje, že ženy musejí být povolné. Mnohé z nich jsou podle Wrighta bity, zneužívány a znásilňovány.⁴²

⁴² Srov. WRIGHT, M.T. *Prostitution, Prävention und Gesundheitsförderung, Teil 2: Frauen*, s. 90-91

Musíme ale zůstat objektivní! Často je zprostředkováván pouze jednostranný obraz prostituce, který obsahuje senzacechtivé extrém. Vznešená prostitutka nebo šlechetná děvka, na drogách závislá nebo zavlečená a znásilněná žena, tak jako žena bezmocná. Tímto jsou všechny dotyčné ženy vědomě "šoupány do škatulky" a je ignorována rozmanitá oblast sexbyznysu, která se vedle sebe odehrává na ulici a v drahých barech a je bezpodmínečně hierarchicky uspořádána. U prostituce záleží na pracovních podmínkách a tvořivých možnostech, které jsou v nejlepším případě určovány samotnou ženou. Ze strany státu mohou přitom být vytvořeny pozitivní legislativní podmínky.

Wright upozorňuje na to, že kdo představuje prostitutky jako *dobytek na prodej*, jako zboží k obchodování pasáků, vidí všechny tyto ženy jako nic netušící naivky, které věří slibům o penězích a pozlátku jakéhokoliv obchodníka s lidmi. Samy sebe uvádějí do neštěstí, navzájem nekomunikují, neinformují se, nedostávají žádné zprávy. Jdou s pasáky překvapivě dobrovolně, aby byly ponižovány. Oproti tomu nejsou ukazovány sebevědomé ženy, které sociálně a kompetentně řídí nevěstince, které jsou zodpovědné za reklamu a marketing provozu. Nebo ženy, které financují svá studia sexuální činností. Nezmíněné zůstávají ženy, které se samostatně pro práci v sexbyznysu rozhodnou, protože chtějí být expertkami ve věci sexuálních praktik, shledávají sex úžasným nebo je jednoduše vzrušuje poznávat tento svět. Tato rozmanitost žen činných v sexbyznysu, které volají po veřejném povědomí, je důležitá pro práci organizací podporujících prostitutky.

Na jedné straně jsou sexuální pracovnice představovány jako oběti, na straně druhé mají nálepku pachatele. Když se jedná o šíření AIDS nebo o nárůst výskytu pohlavně přenosných chorob jako např. syfilis, jsou prostitutky označovány jako riziková skupina. Proč to ale nejsou muži, kteří požadují nechráněný pohlavní styk a často ho také prosadí?⁴³

Fakta, která jsou uvedena v kapitolách o prostituci, jejím právním rámci v Německu a Česku, o migraci a obchodu s lidmi, tvoří základ kvalitativní analýzy této práce. Pro celistvost je ale nutné znát podrobně i motivaci jako psychologický fenomén. V druhé kapitole se zaměříme na ty aspekty motivace,

⁴³ Srov. WRIGHT, M.T. *Prostitution, Prävention und Gesundheitsförderung, Teil 2: Frauen*, s. 12-13

které by mohly primárně nebo sekundárně souviset s etickými aspekty motivů k prostituci. Kapitola je koncipována tak, aby mohla být teoretickým podkladem k prováděnému šetření.

2 O motivaci

Potřeby, zájmy, hodnoty, postoje, vztahy a tendence všeho druhu se v psychologii nazývají motivy neboli pohnutky, protože jsou příčinami jednání. Motivy jsou všechny síly, které přímo či nepřímo uvádějí naše chování do pohybu. Bývají proto také nazývány dynamickými rysy nebo tendencemi.⁴⁴

"Termín motivace je odvozen z latinského slova *moveo*, hýbám a vyjadřuje přeneseně hybné síly chování, jeho činitele."⁴⁵ Motivy tedy chápeme jako *hnací síly lidské činnosti*.⁴⁶

Motivy lze chápat jako psychologické příčiny chování. Na rozdíl od motivace, kterou lze označit jako *proces, který určuje směr, sílu a trvání chování*. Motiv je hypotetická dispozice k tomuto procesu. Psychologie také rozlišuje mezi pojmy motivace a motivování. Motivace je vnitřní proces, motivování pak určitá forma a obsah vnější stimulace, která vyvolává motivaci.⁴⁷

Mezi nejčastější motivy patří zájmy, afekty, hodnoty, ideály a potřeby. Ptáme-li se, proč se určitý člověk nějakým způsobem chová, ptáme se po jeho motivech, po příčinách jeho chování, provádíme tedy motivační analýzu. Při motivačním rozboru může být mezi skutečnými a projevovanými motivy rozpor. Existují nejen motivy, o nichž člověk může vypovídat, tedy vědomé, ale i motivy nevědomé. Člověk dokáže někdy předstírat motivy, které nemá nebo skrývat motivy morálně nežádoucí.⁴⁸ I cíle lidského chování mohou být nevědomé. Vyjadřují určité tendence, potřeby, snahy, které jsou potlačené vnitřními konflikty. Dosahování těchto nevědomých cílů je s motivy spojeno. Z toho vyplývá, že existuje i zacílené, nevědomě motivované chování. S tím mohou souviset zvláštnosti motivace, komplexy. Jsou to zvláštní motivační činitelé, které se utvářejí jako důsledky různých, většinou negativních zkušeností. Jako neasimilované prvky vyvíjejí trvalý motivační vliv na chování, jehož cílem je kompenzace toho daného komplexu. Nejznámějším komplexem je komplex méněcennosti. G.W. Allport definoval neurotický systém motivace, který je v mnohém podobný právě komplexům.⁴⁹ Je to "dalekosáhle iracionální,

⁴⁴ Srov. KOHOUTEK, R. *Základy užité psychologie*, s. 92

⁴⁵ NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, s. 101

⁴⁶ Srov. SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědom a jednání*, s. 232

⁴⁷ Srov. NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, s. 107

⁴⁸ Srov. KOHOUTEK, R. *Základy užité psychologie*, s. 94

⁴⁹ Srov. NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, s. 102 - 104

nevědomý a automatický systém motivace, bez vztahu k životu, tendující k vytváření sebeklamu a k opakování chyb, který má v sobě cosi infantilního. Vzniká z neřešených a neřešitelných konfliktů."⁵⁰

Kognitivní procesy určují způsob chování subjektu v dané situaci a motivace psychologický smysl tohoto chování. Vnímání, myšlení a představy tedy určují, jestli s motivací spojené chování proběhne a jakým způsobem. Motivované chování může setrvávat, dokud subjekt nedosáhne adekvátního uspokojení. V případě, že je tento proces blokován, snaží se subjekt najít nový objekt své motivace. V případě, že frustrace pokračuje, může subjekt hledat náhradní druhy uspokojení.⁵¹

Motivace je proces usměrňování, udržování a energetizace chování. Vychází z biologických zdrojů, je to ale psychický fenomén. Je to druh regulace, který je řízený psychikou. Projevuje se jako výrazně systémový jev, který je ve funkčních vztazích se všemi psychickými procesy a je vázán na vlastnosti osobnosti, na fyziologii organismu i na životní podmínky jedince. Direktivní a energetizující funkce jsou základními vlastnostmi motivace. Motivace tedy směřuje chování, určuje jeho sílu a udržuje ho, dokud není dosaženo cíle. Pro nepřekonatelnou překážku a nebo v důsledku jiné, silnější, motivace lze od cíle upustit. Funkce motivace může být také vymezena obecně a sice jako "proces regulace chování, jehož smyslem je dosahování významných životních cílů, tj. uspokojování potřeb a spolupůsobení při vytváření apetencí a averzí."⁵²

Motivace má dva základní zdroje, které jsou na sobě závislé. Jsou jimi vnitřní a vnější motivující podněty a situace. Zásadně jde o vnitřní proces. Mnohé motivátory podněcují k dosažení prostředků a nikoli konečných cílů jednání. Je důležité rozlišovat mezi prostředky a cíli jednání. Motivy jsou vždy intrapsychické povahy. Vnější objekty jsou jen prostředky k dosahování životních cílů.⁵³

"Pro lidské chování je charakteristické, že se v něm uplatňuje substituce motivů, např. nadměrné jedení nemusí být vždy motivováno hladem nebo apetitem, ale osamělostí nebo jinými zdroji úzkosti, časté vyhledávání sexuálních dobrodružství nemusí plynout z nadměrně silného sexuálního pudu,

⁵⁰ NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, s. 105

⁵¹ Srov. Tamtéž, s. 105 - 106

⁵² Tamtéž, s. 105

⁵³ Srov. Tamtéž, s. 108

ale z komplexu méněcennosti apod."⁵⁴ "Člověk je bytost biologická a společenská zároveň, žije jako příslušník určité kultury a v určité historické epoše, v určité sociální mikrostruktuře (rodině, jiné skupině). Tak jeho psychika - a tedy i motivace - podléhá vlivům kulturního a sociálního prostředí v němž žije, především pak vlivům výchovy."⁵⁵

Důležitou součástí motivace je uspokojení. Každé motivované chování směřuje určitému druhu a způsobu uspokojení. To může být chápáno jako dovršující reakce, získání odměny, či vyhnutí se trestu. Tedy jako příjemný emocionální zážitek. Uspokojení může mít ale i vývojově vyšší obsahy, mohou to být etické, estetické či intelektuální city. Uspokojení tedy hodnotu samo o sobě má. Ta se ale liší od hodnoty uspokojení, která je vlastním motivem chování jedince. Je to uspokojení, které jedinec od svého chování očekává. To souvisí i s vývojem motivačních systémů. Účelnou adaptaci jedince na základní životní situace zajišťují nejnižší vrozené formy motivace - nepodmíněné reflexy. Instinkty vyjadřují základní biologické funkce organismu. Z instinktů se učením vyvíjejí sekundární motivační systémy, kterými jsou naučené způsoby, směry i síla chování. Je to systém zvyků, který napomáhá jedinci k dosahování odměn a vyhýbání se trestům. Na nejvyšší úrovni vývoje stojí volní jednání. Při volním jednání se uplatňuje i vnitřní kontrola jednání. Takové jednání je záměrné a jeho cílem jsou i nadosobní abstraktní hodnoty, prosociální chování, které není zaměřené jen navenek, ale i dovnitř na podněcování a utlumování impulzů.⁵⁶

Motivy lze různými způsoby dělit a kategorizovat je. Pro lepší orientaci jsou uvedena některá dělení.

2.1 Dělení motivů

Kromě tendencí, potřeb, zájmů, zálib a postojů lze mezi motivy zařadit i názory, zásady, ideály a hodnotové orientace.

O rozdělování na motivy neuvědomované a vědomé bylo zmíněno již výše. Toto dělení je dáno podílem vědomí na vzniku a uplatnění motivu.

⁵⁴ NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, s. 104

⁵⁵ Tamtéž, s. 106

⁵⁶ Srov. Tamtéž, s. 112 - 115

V psychoanalýze je známé přeceňování úlohy motivace nevědomé, tradiční psychologie naopak považuje každou pohnutku za výsledek vědomě zpracovaného přání.

Osobnost ve svém duševním dění spojuje tři světy – svět přírody, společnosti a idejí. Tyto tři světy vytvářejí další klasifikaci motivů, kterou lze motivy rozlišovat na biogenní, psychogenní, sociogenní a ideové.

Další dělení poukazuje na materiálnost či duchovnost motivů. Materiální motivy představují motivy biologické, přírodní nebo tělesné a duchovními motivy jsou motivy psychogenní, sociální, lidské, kulturní či historické.⁵⁷

Motivy, které vedou ženy k prostituování, by se mohly řadit mezi motivy stimulační. Člověk je aktivní bytost a k dosažení duševní pohody lidé potřebují proměnlivou vnější stimulaci a vyváženou kombinaci duševních a tělesných aktivit. Stimulační motivy se projevují hravostí, zvědavostí a vyhledáváním neobvyklých zážitků, ke kterým se vztahuje potřeba proměnlivých vnějších podnětů.⁵⁸ Lidé poměrně špatně snášejí nedostatek podnětů. Přesvědčivě to dokázaly pokusy se senzoricou deprivací. Pravidelný přísun podnětů je základní podmínkou normálního percepčního a intelektuálního fungování. Většina lidí se v jednotvárném prostředí začne nudit, začne se snažit rozptýlit nejrůznějšími zábavami.⁵⁹

Motivace podléhá vlivům kulturního a sociálního prostředí, v němž člověk žije, a především pak vlivům výchovy. Motivy, které regulují a ovlivňují mezilidské vztahy i jejich subjektivní prožívání, skrývají další skupinu motivů, které by mohly ovlivnit ženy v rozhodování, jestli s prostitutí začít. Vnější podmínky podporují nebo utlumují základní sociální motivy. Sociální motivy souvisí s výkonem (potřeba dosažení úspěšného výkonu, potřeba vyhnout se neúspěchu a potřeba vyhnout se úspěchu), s potřebou afiliace (sdružování-získat pozornost ve společnosti, vyhnout se samotě včetně potřeby intimity) a s potřebou moci.⁶⁰

Psychologové v posledních desetiletích intenzivně zkoumají lidskou potřebu svobodně se rozhodovat (potřeba svobodné vůle a vzdoru jako odporu

⁵⁷ Srov. SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*, s. 232-234

⁵⁸ Srov. PLHÁKOVÁ, A. *Učebnice obecné psychologie*, s. 357

⁵⁹ Srov. Tamtéž s. 385-359

⁶⁰ Srov. Tamtéž, s. 371-382

k manipulaci) a jednat (potřeba sebeurčení). Tedy individuální psychické motivy, které také skrývají další motivy k prostitučnímu chování.⁶¹

Stimulační, sociální a individuální psychické motivy s sebou přinášejí možné důvody k prostituci.

Motivace je proces, který vnějšnému nebo vnitřnímu podnětu propůjčuje kvalitu zpevnění. Dosažené odměny a tresty mají pak motivující vliv. Jedinec se snaží znovu dosahovat naučené odměny a znovu se vyhýbat naučeným trestům. Podstatou motivace i jejího zpevnění jsou emoce. Řada emocí již svým názvem vyjadřuje současně motivaci.⁶²

2.2 Motivace a emoce

Emoce je širší pojem než cit, *zastřešuje subjektivní zážitky libosti a nelibosti motorickými projevy, stavy pohotovosti a zaměřenosti*. U emocí lze zjišťovat směr přibližování či vzdalování se, intenzitu a čas trvání.⁶³

V publikaci Lidské emoce od Nakonečného se lze dočíst, že úzká integrace emocionálních a motivačních procesů plyne z faktu, že procesy motivace jsou prožívány jako snahy, které jsou provázány více či méně jasným vědomím cíle. Proces motivace probíhá od jednoho k druhému emociogennímu stavu. Například od napětí a nelibosti k uvolnění a libosti. Nakonečný dále uvádí, že funkcí motivace je zaměření a energetizace chování, které směřuje k dosažení uspokojení, jež je obvykle chápáno jako redukce výchozího motivačního stavu, potřeby. Motivace tedy směřuje od nepříjemného napětí k jeho příjemnému uvolnění, které je označováno jako uspokojení. Existují různé modalities uspokojení, ale vystupuje společný akcent - všechny druhy uspokojení jsou příjemné. Z tohoto faktu, že konečným cílem každého jednání je dosažení příjemného uspokojení, je odvozen princip hédonismu - obecně lidská tendence k maximalizaci příjemného a minimalizaci nepříjemného. Motiv je tedy anticipací změny v afektivním stavu. Vyjadřuje očekávání, že se dané negativní změny v pozitivní.⁶⁴

⁶¹ Srov. PLHÁKOVÁ, A. *Učebnice obecné psychologie*, s. 382-385

⁶² Srov. NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*, s. 71-72

⁶³ Srov. HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*, s. 138

⁶⁴ Srov. NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*, s. 71-72

Emoce a motivace jsou dvě úzce spojené stránky či dvě funkčně spojené složky procesu psychické regulace činnosti, jejího aspektu, který je označován také jako emocionálně-motivační a projevuje se jako zaměření a energetizace chování. Psychologickým důvodem jednání je získat příjemné a vyhnout se nepříjemnému, ať už na úrovni smyslové či mentální. Nejdále v této hédonisticky pojaté motivaci zašel Freud ve svých principech jednání, které reprezentují princip slasti a princip reality. Lidé touží po slasti, a pokud se jí v konkrétních případech vzdávají, rezignují na její dosažení. Činí tak proto, že by se ocitli v nepříjemném konfliktu se společenskými normami. Činí tak tedy proto, aby se vyhnuli nepříjemnému, což je motivačně naléhavější než touha po určitých druzích slasti. Rozlišíme-li smyslovou a vývojově vyšší duchovní slast, je to univerzální princip motivace lidského jednání, jehož podstata je emocionální. Emocionální zážitky příjemného a nepříjemného jsou motivující a jsou psychologicky dále neanalyzovatelné, jsou to poslední důvody lidského chování, které je ve své podstatě emociogenní a současně také směřuje k dosažení emocionálního uspokojení.

Nakonečný upozorňuje na emocionálně neutrální motivace a způsoby chování, které ovšem vystupují spíše jako složky nebo fáze složitějších a v čase vystupujících vzorců chování. Jde tedy spíše jen o emocionálně neutrální jednotlivé akty vytržené z kontextu aktivit složitějších. Jsou to akty, které jsou jen články v řetězu těchto aktivit a nemohou být z hlediska motivace analyzovány jako takové.⁶⁵

Jak již bylo výše zmíněno, emoce mohou také působit jako motivy. Mají specifické motivační účinky. Ze strachu člověk utíká a v hněvu útočí. Emoce poznáváme a rozlišujeme podle jejich dynamického efektu, podle toho, jak se jedinec chová, když je emočně aktivovaný. Lze rozlišovat emoce jako indikátory nebo hybatele. Indikátory informují subjekt o stavu uspokojení potřeby a hybatele iniciují chování.⁶⁶

Holbach, Diderot a Helvétius se v 18. století pokusili rozpracovat teorii zájmů jako přirozených vlastností člověka, které mu dávají podněty k vyhledávání pohody a slasti a k vyhýbání se nepříjemnostem a utrpení.⁶⁷ V psychologii

⁶⁵ Srov. NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*, s. 73

⁶⁶ Srov. SMĚKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*, s. 244

⁶⁷ Srov. Tamtéž, s. 250

je zájem odlišně vymezován. Jeho podstatným znakem je pozornost, ale zájem není jen pozornost, je to "výběrová a trvalejší pohotovost pozornosti vůči určitým objektům."⁶⁸

2.3 Zájmy

Objektivně je zájem *specifická výběrová reakce vůči určitým objektům nebo vykonávání činností, které jsou spojené s předmětem zájmu*. Subjektivně je zájem *druh prožitku, v němž vystupují do popředí sympatie k určitým objektům nebo činnostem*.⁶⁹ Podstatou zájmu je zaujetí k poznávání něčeho, které je spojené se zálibou zabývat se určitým předmětem jako objektem poznání. Základním znakem zájmu je trvalé zaujetí něčím, což je spojené s činností a poznáváním. Poznávání je výběrové a předmět tohoto zájmu je pokládán za důležitý a zabývání se jím je preferováno před jinými aktivitami. Předmětnost zájmu je různorodá. Jeho předmětem může být prakticky cokoli a je vždy v podmíněném spojení s hodnotou. Proto lze zájmy kategorizovat jen s určitým zjednodušením.⁷⁰ "V užším smyslu je tedy zájem vztah akcentovaný intelektuální aktivitou, v širším je to výběrová činnost vůbec."⁷¹

Smékal ve své publikaci píše, že zájem, který je dlouhodobý, probíhá jako proces. Je dobré rozlišovat mezi zájmem jako procesem a zájmem jako vlastností od zájmu, který je stavem. Zájem jako stav se týká zainteresovanosti, souvisí se zvědavostí a zvidavostí. Jsou to akty, které vyjadřují potřebu orientace v objektu.

Smékal dále popisuje, že introspektivní psychologie vidí zájmy jako strukturu zaměřenosti nebo jako specifickou poznávací zaměřenost na předměty skutečnosti. Psychologie chování pak zase zdůrazňuje, že zájem je tendence k výběrové aktivitě. V obou názorech je ale zdůrazněno, že zájmy patří mezi motivační dispozice. Zájmy jsou druhem motivů, nejsou to motivy samotné. Zájmy jsou vázané na vývojové fáze a jsou závislé na stimulaci z prostředí. Jsou

⁶⁸ NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, s. 421

⁶⁹ Srov. SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*, s. 250

⁷⁰ Srov. NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, s. 421-422

⁷¹ Tamtéž, s. 421

to získané motivační dispozice, což je odlišuje od potřeb.

Z hlediska subjektivně funkčního pojetí slouží podle Smékala zájmy k získávání zážitků příjemnosti. Objektivně funkční hledisko zdůrazňuje zájem jako výběrové chování. Zájem je v každém případě pojímán jako vztah subjektu a objektu. Podněcuje jedince k tomu, aby se zabýval určitými předměty nebo činnostmi. Nutí osobnost aktivně hledat cesty uspokojení žízně po poznání a pochopení.

Smékal dále zájmy třídí. Nejjednodušší klasifikace zájmů je podle předmětů a činností, na něž mohou být zájmy zaměřeny. Mezi základní zájmy patří zájmy o věci, lidi a ideje. Ty se pak konkretizují. Zájmy o věci zahrnují zájmy systematizační a materiální, zájmy o lidi představují zájmy kontaktní a sociální a zájmy o ideje jsou vědecké, literární, estetického vnímání a vyjádření.

Při praktickém hodnocení lze zjišťovat, zda jsou zájmy rozmanité či jednostranné, povrchní nebo hluboké, stálé nebo přechodné, aktivní nebo pasivní a izolované nebo související s jinými stránkami osobnosti.⁷²

Motiv se také týká důvodu, proč je třeba usilovat o jeden určitý cíl. Cílem je obsah činnosti a ukazuje na to, co je nutné udělat.

2.4 Cíle jako motivy

Cílový objekt je cílem v případě, že je prožíván jako cílová představa a stane se úmyslem.⁷³ Cílem může být *objekt nebo účel, k němuž je zaměřena motivace*. Může zahrnovat objekty přibližování nebo vyhýbání. Jeho dosažení snižuje napětí a nedosažení vede k frustraci.⁷⁴

Jako cíle lze považovat i úkoly, požadavky, jejichž realizaci jedinec považuje za nezbytně nutné k dosažení cíle jiného, tedy jako prostředek. Obzvláště psychologie morálního jednání zdůrazňuje, že vnějškově vnucené cíle, které neodpovídají vnitřním motivům, mohou získat motivační sílu.

Jednání, které směřuje k cíli může mít podle Smékala několik variant. V případě, že člověk jedná bez uvědomovaného cíle, jedná paticky. Patické

⁷² Srov. SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*, s. 250-255

⁷³ Srov. Tamtéž, s. 235-238

⁷⁴ Srov. HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*, s. 86

jednání představují bezúčelné akce, o jejichž záměru subjekt nedokáže nic říct.

Nejběžnějším příkladem jednání lidí, kteří vědí, co chtějí, nebo si zvolí cíl nahodile je jednání řízené představou cíle. Toto jednání je charakteristické pro vnějškově řízené osobnosti.

Když osobnost kontroluje svůj postup a opravuje jej, jedná vědomě k cíli. Její jednání je tedy řízené kriticky k cíli. Cíl v tomto případě působí jako vnější síla, jehož je třeba dosáhnout a jedinec neanalyzuje, jestli je cíl v souladu s jeho vnitřní motivací.

Jednání řízené svědomím, které může korigovat průběh i obsah jednání, případně podmiňovat i vzdání se cíle, představuje jednání řízené zvažováním následků. Tak jedná osobnost, která je natolik uvědomělá, že realizuje cíl tak, aby očekávané následky jednání cíl nezneškodily. Jednání řízené uvědomělou motivací představuje jednání osobnosti, která si uvědomuje, proč dělá právě tuto činnost, proč usiluje právě o tento cíl. Na této úrovni jedná vnitřně integrovaná osobnost, která si cíl kriticky zvnitřňuje a identifikuje se s ním a až poté jedná.⁷⁵

"Člověk díky rozšiřujícímu se a prohlubujícímu vědomí je schopen autoregulací ovlivňovat i výstavbu své motivační struktury. Člověk výchovou získává schopnost hodnotit svá přání, sebereflexí a svědomím je hierarchizovat a vybírat podle mravní hodnoty, zvažovat stupeň jejich naléhavosti a přijatelnosti. Je s to tlumit uspokojení jedněch potřeb ve prospěch realizace druhých, které se mu jeví v daný okamžik jako naléhavější a morálně přijatelnější, což pochopitelně platí pro lidi s vyspělou úrovní morálního vědomí."⁷⁶ Všechny lidské činnosti jsou nějak motivovány, ať už za nimi stojí jakékoliv potřeby nebo zájmy. A právě potřeby jsou jedním z nejdůležitějších motivů.

2.5 Potřeby jako motivy

Potřebou nazýváme *pocitovaný nebo prožívaný nedostatek nebo nadbytek*. Je provázána vnitřním duševním napětím, které vede subjekt k určitému chování, jehož cílem je uspokojení té dané potřeby. Každý má strukturu potřeb a tato

⁷⁵ Srov. SMĚKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*, s. 235-238

⁷⁶ Tamtéž, s. 238-239

struktura je složitý dynamický celek. Na jeho vývoj má vliv např. věk, pohlaví, vzdělání, výchova, povolání, rodinný stav nebo životní standard.⁷⁷

Potřeby energetizují, zaměřují a udržují jednání ve směru k cílovému objektu tak, aby bylo dosaženo cíle. Na potřebu lze nahlížet jako na strukturní jednotku aktivity. V tom případě lze rozlišit její kognitivní, konativní a afektivní stránku. Kognitivní stránka představuje obsah potřeby, tedy čeho se nedostává nebo je naopak nadbytek. Úsilí odstranit tuto odchylku od normálu a dosáhnout žádoucího stavu je stránka konativní. Je to jediná stránka, která vyjadřuje aktivitu potřeby. A v neposlední řadě stránka afektivní zahrnuje nelibost z úchylnosti od normálu a libost z uspokojení potřeby. Potřeby mohou vystupovat jako touhy, ty jsou méně zřetelné, a nebo přání, která jsou konkrétní a výrazná.⁷⁸

Potřeby mohou mít tři různé významy, a to biologický, ekonomický a psychologický. Potřeba vyjadřuje psychický stav odrážející nějaký nedostatek. Je to tedy vnitřní stav subjektu, který vyjadřuje základní formu motivace. Vznikání, zpředměťování a uspokojování potřeb funguje v rámci motivace. Potřeba je v psychologickém smyslu vnitřní stav, ne vnější objekt, který vystupuje k uspokojení potřeby jako prostředek.

Na vzniku potřeb se podílí prožívání rozporů mezi tím, co je a co by mělo být uvnitř i vně subjektu. Prožívání těchto rozporů je pojmenováváno jako snaha, chtění, touha, přání, záměr nebo pohnutka.⁷⁹

Potřeby a cíle lze klasifikovat. **Individuální psychologie** říká, že každý jedinec touží po sebeuplatnění a začlenění se do pospolitosti. V případě, že obě tyto tendence jsou v rovnováze, je chování osobnosti konstruktivní. V případě, že převládne tendence k sebeuplatnění, zmenšuje se sociální zájem. Sociální nesnáze subjektu pak narůstají a získávají specifické kvality podle toho, který odstín sebeuplatňovací tendence se realizuje.

F.H. Allport navrhl systém motivace jako "teorii teleonomických trendů". Jedinec, podle této teorie, v případě že systematicky opakuje určitá jednání a manipuluje ve vztahu k určitým objektům, osobám nebo idejím, skrývá za svými projevy určité zákonité cíle. Tato teorie klade důraz na zobecnění konzistencí v interakčním chování a připouští jedinou podmínku, že tyto trendy vznikají

⁷⁷ Srov. KOHOUTEK, R. *Základy užití psychologie*, s. 92

⁷⁸ Srov. SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*, s. 238-240

⁷⁹ Srov. NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, s. 109-111

v dětství posilováním určitého chování vztahovaného k cílům, že ráz situace může u různých jedinců stimulovat utváření různých trendů.

Podle Allportovy teorie jedinec zabezpečuje reakce od druhých k sobě, ovlivňuje druhé, vyvíjí a udržuje vzájemné vztahy, reaguje na očekávání druhých, rozvíjí a udržuje hodnotící postoje k sobě, realizuje sama sebe nebo sebe sama ovlivňuje. Což jsou také hlavní trendy této teorie.

Humanistický psycholog **A. Maslow** navrhl snad nejznámější klasifikaci potřeb. Jeho teorie předpokládá vertikální řetězení potřeb. V tomto řetězci musí být uspokojeny nejdříve nižší potřeby, aby se mohly rozvíjet a aktualizovat potřeby vyšší. V případě, že nejsou uspokojeny nižší potřeby, prožívá jedinec trýznivý pocit nedostatku a s tím související pocity strachu, smutku nebo hněvu. Úzkost a neklid jsou způsobeny neuspokojením potřeb vyšších. Příčiny úzkosti a neklidu si jedinec nemusí uvědomovat.

Maslow dělí potřeby na potřeby tělesné, bezpečí, potřebu milovat a být milován, potřebu sociální pozice a seberozvojové tendence. Od narození se projevují první tři potřeby, což jsou potřeby základní. V případě, že nejsou uspokojované, nevěnuje jedinec ani v dospělosti pozornost potřebám vyšším.

Strukturu potřeb jako indikátora sociální zralosti přednesl psycholog **S. B. Kaverin**. Teorie předpokládá, že jsou čtyři základní oblasti činností, jimiž se realizuje náš život. Jsou jimi práce, sociální styk, poznávací činnost a rekreace. Tyto čtyři základní činnosti jsou pak vertikálně, podobně jako u Maslowa, děleny podle vývojového a morálního stupně na biogenní potřeby, potřeby psychofyziologické, sociogenní a ideové a duchovní. Biogenní potřeby jsou vrozené, a v procesu socializace a záměrné výchovy se přeměňují na potřeby sociálně determinované. Na první úrovni jde o potřeby vrozené a každá další vyšší rovina představuje větší podíl sociální stimulace na formování potřeb v aktivní motivy. Dobře cílená výchova nebo sebevýchova podle Kaverna probouzí reflexi a sebereflexi potřeb. Výchova je rozvíjením potřeb a pěstováním motivační kultury osobnosti.

Psychologie osobnosti, která je sociálně orientovaná, soudí, že u jedince hrají ve struktuře motivace největší roli sociogenní motivy. K nimž patří potřeba sociálního styku, potřeba poznání, tvoření, pracovat, potřeba identifikovat

se s druhými a napodobovat je, potřeba estetických zážitků a potřeba sebeurčení.⁸⁰

"Zatímco potřeby jsou zakotveny v osobnosti jako dispozice, a některé z nich mají i prozkoumaný neurofyziologický aparát, a zájmy existují v pevné vázanosti na potřeby či schopnosti nebo jsou interiorizací vzorů významných osob skupiny, u hodnot a hodnotových orientací předpokládáme, že mají povahou své existence blíže k cílům."⁸¹

2.6 Hodnoty jako motivy

Hodnoty a hodnotové orientace vznikají zvnitřněním ideálů, jejich konkretizací v zásadách a přesvědčeních. Jsou zdrojem postojů a přesvědčení, která jsou vztažená k určitým objektům. Na hodnoty je možno v psychologii nahlížet jako na obecné cíle, tedy jako na smysl či cenu, kterou objekt pro jedince má, jako na prostředek, jejichž využíváním jedinec dosahuje něčeho pro sebe významného, jako na to, co stojí za úsilí o nějaký objekt nebo se tomuto objektu vyhýbat a nebo jako na kritéria, podle kterých posuzujeme různé předměty a události našeho světa.

Hodnoty jsou osobnostními útvary, které jsou získané a nadstavbové, mohou být i silnější než potřeby, které jsou biologicky zakotvené.

Koncepce **E. Sprangera** zahrnuje šest typů poznání světa, tyto životní formy představují duchovní principy. Těmi jsou pravda, krása, užitek, láska k lidem, moc a moudrost. Podle toho, který princip jedinec upřednostňuje, se řadí do typu lidí. Prvním je teoretický člověk, který usiluje o poznání pravdy, zákonitostí, podstaty světa, vztahů mezi lidmi. Estetický člověk hledá ve světě zážitek, estetický dojem nebo příležitost k sebevyjádření. Osobnost, která hledá užitek a zisk je ekonomický člověk. Pro ekonomického člověka je hodnotou jen to, co je prospěšné jemu samotnému, jeho rodině nebo skupině. Sociální člověk zase hledá sebe v druhých lidech. Moc v pojetí mocenského člověka spočívá v podřízení se vyšším principům a v jednání v duchu vyšších zásad. Moc je definována v psychologické rovině – jako činnost, která ovlivňuje jednání

⁸⁰ Srov. SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*, s. 243-349

⁸¹ Tamtéž, s. 255-256

a motivy druhých lidí. Osobnost, která usiluje o hledání smyslu života je náboženská.⁸²

Hodnoty, v rámci studia Etiky v sociální práci, lze nahlížet z hlediska psychologického i etického, pokaždé trochu jinak. Pro tuto práci jsou důležité oba aspekty, následující kapitoly se jimi zabývají.

2.7 Hodnoty z hlediska psychologického

Psychologický slovník Hartlových definuje hodnotu jako "*vlastnost, kterou jedinec přisuzuje určitému objektu, situaci, události nebo činnosti ve spojitosti s uspokojováním jeho potřeb, zájmů*". Hodnoty se vytvářejí a postupně diferencují v procesu socializace, jsou součástí společenského vědomí. (...) Hodnoty odrážejí kulturu společnosti."⁸³ Hodnoty lze dělit na pozitivní a negativní, absolutní a relativní, příjemné a nepříjemné, a podle obsahu pak na estetické, etické, logické.⁸⁴ "Člověk neustále v životě hodnotí, co je dobré, prospěšné, mravné, a co je špatné, nežádoucí. Věc, člověka nebo ideu, která je někomu drahá, potřebná, nebo na níž lpí, cíl, kterého chce dosáhnout, nazýváme hodnotou. Hodnotou se mohou stát sociálně uznávané předměty a ideje, ale i to, co společnost jako žádoucí neuznává. Jako ideály se někdy označují morálně uznávané hodnoty. Hodnoty a ideály jsou důležitými motivy našeho chování, protože určují do značné míry stanoviska, která jednotlivec zaujímá k tomu, co se kolem něho děje."⁸⁵

V užším smyslu hodnota znamená to, co je dobré, v širším smyslu je to pak pojetí dobrého a špatného. Je třeba rozlišovat hodnoty vrozené a hodnoty získané. Hodnoty vrozené jsou podněty prožívané jako příjemné nebo nepříjemné. Hodnoty získané jsou naučená pojetí dobrého a špatného. Hodnotícími vztahy, jejichž podstatnou složkou jsou emoce, jsou postoje.

Každý člověk má subjektivní systém hodnot, ve kterém jsou hodnoty hierarchicky uspořádány. Některé hodnoty lze pokládat za nejvyšší a v životě

⁸² Srov. SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*, s. 255-258

⁸³ HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*, s. 192

⁸⁴ Srov. Tamtéž, s. 192

⁸⁵ KOHOUTEK, R. *Základy užití psychologie*, s. 96

nejvýznamnější. Těmi jsou např. život, zdraví nebo pohodlí. Hodnotou může být materiální objekt, činnost, idea. To, co je hodnotou, je přitažlivé, příjemné, a to znamená, že významné a motivující. Z předešlého vyplývá, že existují hodnoty materiální a duchovní. Mohou být trvalé, dočasné, absolutní či relativní. Vystávají vždy ze vztahu subjektu k objektu. Objekt se může měnit.

Psychologická axiologie pojednává o dvou vzájemně propojených pojmech, o hodnotě a hodnocení. Hodnota a hodnocení mají zvláštní místo ve vztahu subjektu k objektu, jejich rozdíly nejsou jen nominální. Hodnota, podle současné psychologické teorie, představuje specifickou psychickou kategorii. Ta tvoří stabilní strukturu osobnosti, která je významná pro individuální, sociální a historickou realizaci člověka. Hodnotami jsou přesvědčení o dobrém či prospěšném, o špatném či nežádoucím. Regulují individuální nebo skupinovou aktivitu. Naopak hodnocení je psychický proces, ve kterém je vztah mezi subjektem a objektem regulován kvalitou a intenzitou hodnoty stávající.⁸⁶

Hodnota je výsledkem procesu hodnocení, který je jednotou poznání a cítění. V hodnocení může jedno nebo druhé převládat. Hodnocení je úzce spojeno s motivací.⁸⁷

"Hodnocení a jeho produkt, hodnoty, jsou přirozeným projevem života, v němž je nutné již na úrovni sebezachování rozlišovat, co je dobré a co špatné. Subjekt, aby se cítil dobře, měl pocit jistoty a uspokojení, musí něco akceptovat a něco odmítat. Objekty mají ve vztahu k subjektu různé vlastnosti přitažlivé, odpudivé nebo smíšené. Hodnotou může být nejen to, co je, ale i to, co by mělo být. Ve stavech myslí je třeba rozlišovat "něco je" a "něco je pro mne něčím", to je "existenciální stav myslí", jejíž objekt je žádoucí, má pro subjekt nějaký význam, má subjektivně významnou kvalitu. Emoce nejsou intelektuálními stavy, v jejich obsahu jsou prožívány hodnoty a jsou spojeny s žádostmi."⁸⁸

Heterogenost v psychologické axiologii je zapříčiněna rozdíly v přístupech, kritériích a empirických zkušenostech psychologů. Vývoj psychologie charakterizovala převaha experimentálního bádání v oblasti individuální reaktivity na podněty z okolí. Weber-Fechnerův zákon, který pojmem nejmenší patrný rozdíl označuje prožívání rozdílu mezi dvěma podněty, použila

⁸⁶ Srov. CAKIRPALOGLU, P. *Psychologie hodnot: Přehled pro humanitní obory*, s. 343-344

⁸⁷ Srov. NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*, s. 45-47

⁸⁸ Tamtéž, s. 47

psychofyzika k určení hodnoty jako "nejmenšího rozdílu mezi dvěma podněty v kvantitativním slova smyslu, prostřednictvím, kterého je subjekt schopen zhodnotit, že se navzájem liší." Mezi původní fyzické a psychické parametry později Stanley Stevens vložil do Fechnerova modelu i fyziologické kontinuum, čímž umožnil měření hodnot pomocí subjektivních škál sebehodnocení.⁸⁹

Mezi atributy hodnoty patří žádoucnost. Řada psychologů ji zdůrazňuje jako nejvýznamnější. R.M. Williams Jr. ztotožňuje hodnoty se selektivní preferencí. Chápe hodnoty jako koncepci žádoucnosti, která slouží ve výběrovém chování jako kritérium preference, volba či zdůvodnění chování. Maslow tvrdí, že hodnoty existují nejen u lidí, ale také u živočichů. Scheibe říká, že hodnotové úsudky se vztahují na to, co si jedinec přeje, co považuje za nejlepší, co miluje nebo na to, co je potřeba konat. Rot vidí hodnoty jako ideje nebo situace, o kterých je jedinec přesvědčený, že představují něco dobrého, žádoucího, k jehož realizaci je třeba směřovat.

Dalším atributem hodnoty, který je pro psychology významný, je subjektivnost. Existenciální psychologie chápou jako subjektivní atribut hodnoty dobro. Frankl vidí význam v individuálním smyslu a hodnotách u konkrétního jedince. V koncepci o archaických činitelích jednání upřednostňuje Jung dobro jako nadindividuální vlastnost hodnoty. O této nadindividuální podstatě žádoucnosti v souvislosti se svojí koncepcí o naplnění lidské přirozenosti mluví i Fromm. Rot hodnotami rozumí to, co považujeme jako dobro nebo špatné a pro co je potřeba bojovat nebo usilovat.

Sociolog Popović zdůrazňuje normativní podstatu hodnot. Vidí hodnoty jako společenské standardy, kterými je regulována činnost a chování člověka ve společnosti. Podle Popoviće hodnoty určují, co je třeba dělat, oceňovat, k čemu směřovat.⁹⁰

2.8 Hodnoty z hlediska etického

Zastánci etiky hodnot soudí, že existuje čistý, nedějinný a absolutní řád hodnot jako takových, tedy na zkušenosti nezávislý strukturovaný svět hodnot,

⁸⁹ Srov. ÇAKIRPALOGLU, P. *Psychologie hodnot: Přehled pro humanitní obory*, s. 354

⁹⁰ Srov. Tamtéž, s. 354-355

který se otevírá našemu cítění hodnot v různých stupních přiblížení. Dějinně proměnlivé nejsou hodnoty, ale mění se stav rozvoje našeho cítění hodnot ve vztahu ke světu hodnot, který je neproměnný a nedějinný.⁹¹

Než se budeme zabývat hodnotami z hlediska etického, je vhodné kvůli studovanému oboru přiblížit obor etiky jako takový.

2.8.1 Pár slov o etice

"Etikou rozumíme vědeckou (filosofickou nebo teologickou) disciplínu, jejímž předmětem jsou správná pravidla (normy) lidského jednání neboli lidské praxe."⁹² Zabývá se tím, co je správné a co nesprávné. Etika zkoumá mravní rozhodování lidí a způsoby, kterými se toto rozhodnutí snaží odůvodnit.⁹³ Filosofický slovník říká, že etika je "ve vlastním smyslu filosofická disciplína, jejímž předmětem jsou hodnotící soudy, které se týkají rozlišování dobrého a zlého."⁹⁴ Etika pochází již od Aristotela. Rozlišil lidské činnosti na teoretické, praktické a tvořivé a v činnosti praktické se odráží etika, etika je tedy praktická filosofie. Každé lidské jednání má určitou hodnotu. Jednání může být morální nebo nemorální.⁹⁵ A etika reflektuje morálku. Ptá se na její založení, zdůvodnění, legitimizaci a legalizaci.

Etiku lze vlivem její historie dělit na etiku deskriptivní, preskriptivní a metaetiku.⁹⁶ **Deskriptivní etika** popisuje mravní rozhodování a hodnoty, které zastává určitá společnost. Klíčovým rysem tohoto směru je skutečnost, že se nesnaží zjišťovat, co je správné a co správné není. Normy, kterými se lidé ve svém mravním rozhodování řídí, zkoumá **etika** preskriptivní čili **normativní**. Zabývá se povinnostmi a hodnotami, které vyjadřují mravní rozhodnutí. Normativní etika se ptá na normy chování, na jejichž základě odlišujeme správné od nesprávného.⁹⁷ Jako kritickou teorii řečových morálních výroků chápou někteří filosofové etiku analytickou (**metaetiku**). Metaetika analyzuje význam morálních

⁹¹ Srov. ANZENBACHER, A. *Úvod do etiky*, s. 212

⁹² ANZENBACHER, A. *Křesťanská sociální etika: Úvod a principy*, s. 9

⁹³ Srov. THOMSON, M. *Přehled etiky*, s. 11

⁹⁴ BLECHA, I. et al. *Filosofický slovník*, s. 109

⁹⁵ Srov. ANZENBACHER, A. *Úvod do filosofie*, s. 269

⁹⁶ Srov. BLECHA, I. et al. *Filosofický slovník*, s.109

⁹⁷ THOMSON, M. *Přehled etiky*, s. 11-12

pojmu a objasňuje etické výroky.⁹⁸

Kdyby v lidském životě neexistovaly problémy, nikdo by se nezajímal o etiku. Etiku, která se zabývá vyjadřování a zkoumáním mravních rozhodnutí a hodnot, nazýváme **etikou aplikovanou**. Skoro v každé oblasti lidského života se vyskytují morální otázky. Etika života a smrti, lékařská etika, etika sexuality a vztahů, feministická etika, bioetika a etika životního prostředí jsou nejvýznamnější oblasti aplikované etiky.⁹⁹ Pro přehlednost můžeme rozlišit aplikovanou etiku individuální a sociální. Individuální etika mravně posuzuje skutky, motivy jednání a postoje individuálních osob. Současně ale nepopírá, že interaktivní praxe probíhá v sociálním kontaktu. Sociální etika morálně hodnotí sociální skutečnost. Posuzuje spravedlnost vztahů, struktur, systémů pravidel, různých řádů a institucí.¹⁰⁰

Zájem o hodnoty lze sledovat analýzou filosofických myšlenek už od antické doby. V rámci polemik o nejvyšším dobru se v 6. a 5. století před naším letopočtem filosofie zabývala otázkou lidských hodnot. Řekové pro vyjádření obsahu hodnoty používali pojmy *axia*, *ethos* nebo *time*. Pro teorii hodnot se nejčastěji používají pojmy *axiologie* nebo *timologie*, které jsou odvozené právě od těchto řeckých slov. *Axiologie* je určena pro označení obecné teorie hodnot.¹⁰¹

2.8.2 Axiologie

Hodnoty jsou *výsledkem rozličných způsobů interpretace světa*. Hodnota není vlastností objektů, je výsledkem vztahování se, je založena na vztahu mezi subjektem a objektem, je vyjádřením míry významu jakéhokoliv objektu pro člověka.¹⁰² Hodnocení, kterým se připisují objektům určité hodnoty, je primárně psychologický problém. *Axiologie*, filosofie hodnot a hodnocení, nemůže proto abstrahovat od poznatků psychologie.¹⁰³ Psychologický slovník manželů Hartlových definuje *axiologii* jako "obor, který se zabývá definováním,

⁹⁸ BLECHA, I. et al. *Filosofický slovník*, s. 109

⁹⁹ Srov. THOMSON, M. *Přehled etiky*, s. 13

¹⁰⁰ Srov. ANZENBACHER, A. *Křesťanská sociální etika: Úvod a principy*, s. 11-12

¹⁰¹ Srov. CAKIRPALOGLU, P. *Psychologie hodnot: Přehled pro humanitní obory*, s. 15

¹⁰² Srov. BLECHA, I. et al. *Filosofický slovník*, s. 171

¹⁰³ Srov. NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*, s. 46

systemem a hierarchizací hodnot, jejich vztahy ke společnosti a struktuře osobnosti."¹⁰⁴

Podle filosofického slovníku je axiologie, timologie či timétika "nauka o povaze hodnot, jejich místě ve společnosti a v hodnotové struktuře." Je to věda o jejich vzájemných vztazích i poměrech ke společnosti a kulturním faktorům na jedné straně a struktuře osobnosti na straně druhé. Axiologie bývá považována za speciální filosofickou disciplínu, která zkoumá otázky týkající se vzniku, fungování a proměn morálních, estetických, ekonomických, náboženských či politických hodnot ve vztahu lidí navzájem, člověka ke společnosti a k přírodě.¹⁰⁵ Problematikou hodnot ve spojení s otázkami morálky, dobra nebo krásy, jak bylo řečeno, se zabývali již starořeční filosofové. První ucelené zkoumání hodnot ve filosofii se ale objevuje až na přelomu 19. a 20. století. U vzniku axiologie stáli Hermann Lotze a Franz Brentano. Brentano pokládal hodnoty za zážitkové intence. Problém morálního jednání vnímal jako otázku volby dobra, ve kterém rozhoduje chtění.¹⁰⁶

Lotze zavedl do filosofie pojem hodnoty, hodnoty tímto dostaly zvláštní význam - nepostradatelnost pro metodiky humanitních věd, a zároveň jsou podkladem veškerého lidského jednání a poznávání. Hodnoty se podle Lotze uskutečňují ve vědě, právu, politice, umění i náboženství.

Rickert řadí pod obory hodnot logiku, estetiku, mystiku, etiku, erotiku a náboženství. Nejvyšší hodnotou logiky je podle něj pravda, u estetiky krása, u mystiky svatost a všejednota. U etiky je to pak dobro, mravnost a společenství svobodných lidí. Nejvyšší hodnotou erotiky je štěstí, společenství lásky a oddanost, u náboženství je to svatost a zbožnost. V případě, že v životě tyto hodnoty neutváří celek a přisoudí se nějaké hodnotě univerzální platnost, vede to ke vzniku jednostranných názorů.¹⁰⁷

O hodnotách jako takových uvažoval Scheler. Tvrdí, že hodnoty jsou samy o sobě platné a objektivní cílové obsahy lidské snaživosti. Tyto obsahy lze sledovat na nositelích hodnot, které jsou reálné a vědecky průkazné. Hodnoty samy o sobě jsou čisté bytostně obecné kvality a odkrývají se v cítění hodnot. Hodnoty neodvozuje ze subjektu, ale tvrdí, že hodnoty mají bytí o sobě a jsou

¹⁰⁴ HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*, s. 67

¹⁰⁵ Srov. BLECHA, I. et al. *Filosofický slovník*, s. 41

¹⁰⁶ Srov. ČAKIRPALOGLU, P. *Psychologie hodnot: Přehled pro humanitní obory*, s. 17-18

¹⁰⁷ Srov. STÖRIG, H. J. *Malé dějiny filozofie*, s. 397

na subjektech nezávislé.¹⁰⁸ Scheler rozlišuje hodnoty na hodnoty příjemného a nepříjemného, vitální, duchovní, hodnoty posvátna a neposvátna.

Podle Hartmanna existuje říše hodnot, která existuje mimo skutečnost i vědomí. Zkoumání hodnot je tak metafyzickým, iracionálním a věčně neřešitelným problémem.

Pro Nietzscheho je hodnocení fyziologický požadavek k zachování určitého způsobu života, v němž se vyjadřuje vůle k moci. Nejvyšší hodnotou je mu nadčlověk, který hodnoty i jejich hierarchii stanovuje.

Hodnoty, jako výsledky interpretace při vnímání světa, lze rozčlenit do čtyř skupin na morální, estetické, ekonomické a náboženské. Formálně je pak lze dělit na pozitivní nebo negativní, relativní či absolutní a subjektivní nebo objektivní.¹⁰⁹

Aspekty lidského jednání představují specifický předmět zájmu jednotlivých filosofických nauk. Vztah jedince k lidskému ideálu dobra je podstatou nauky o ctnosti. Problém lidské aktivity, která je spojená s vytouženým cílem, je předmětem axiologie. Odhalením principů subjektivního fenoménu mravnosti se zabývá nauka o povinnostech. Axiologické směry lze podle této vztahovosti rozdělit na směry subjektivistické a objektivistické. **Subjektivistické směry** vidí hodnoty jako vnitřní řád. Tento směr se dále dělí na subjektivismus věcný, formální a náladový. Hodnoty pro věcný subjektivismus jsou vrozenou dispozicí, která je úzce propojena s individuální zkušeností jedince. Tento proud zdůrazňuje obsahovou stránku lidského hodnocení. Formální subjektivismus považuje hodnocení za vrozenou vlastnost, která existuje mimo zkušenost jedince a hodnoty pak jako předem daný zákon. Aspekt optimismu a pesimismu ve vztahu k hodnotám zohledňuje náladový subjektivismus. **Objektivistické směry** kladou důraz na vnější stránku lidského jednání. Prvky a vlastnosti stále se měnící objektivní skutečnosti odhaluje metodický objektivismus. Hodnoty lze podle tohoto směru podříditi vědeckému bádání. Objektivizací obsahů a předmětů hodnot se zabývá věcný objektivismus. A v neposlední řadě koncepte vyššího řádu se zabývá důsledky působení vnější autority na lidské jednání.¹¹⁰

¹⁰⁸ Srov. ANZENBACHER, A. *Úvod do etiky*, s. 214

¹⁰⁹ Srov. BLECHA, I. et al. *Filosofický slovník*, s. 171

¹¹⁰ Srov. ČAKIRPALOGLU, P. *Psychologie hodnot: Přehled pro humanitní obory*, s. 17-18

O motivaci obecně lze nastudovat mnoho a mnoho faktů, pro rozsah této práce snad postačí právě ta, která jsou v předešlých kapitolách popsána. Motivace k prostitučnímu chování byla zpracována v několika pracích. Následující kapitola popisuje obecná fakta. Tato fakta budou použita při vytváření otázek k rozhovorům, které budou v rámci prováděného šetření vedeny s respondentkami.

3 Motivace k prostitučnímu chování

"Měla hodně společného s ostatními prostitutkami a ženami, které v životě poznala: většina z nich snila o tom, že se vdá a bude žít spokojeným životem.(...) Kvůli tomu, a aby lépe porozuměla sama sobě, se pokoušela nanejvýš opatrně zjistit, proč si její kolegyně vybraly právě tuto cestu. Neuslyšela nic nového a z odpovědí si sestavila seznam: a) Říkaly, že potřebují pomoci manželovi. b) Prý aby koupily dům matce. c) Našetřit peníze na zpáteční cestu. d) Pro vlastní potěšení. e) Nesehnaly jinou práci. Nakonec žádný jasný motiv nenašla a přestala se pokoušet nějak si ten okolní svět vysvětlit."¹¹¹

"Důvodů, proč se ženy a dívky prostituuji, je jistě nepočítaně. Každá má svou vlastní historii, specifické trápení nebo osobní beznaděj. Dělají to z lásky nebo nenávisti, dělají to pro peníze nebo aby měly na drogy, dělají to pro děti, rodinu nebo z vypočítavosti. A dělají to pořád a všude.(...) Ženy, které nabízejí za peníze své tělo, jsou všude, a navíc jsou tu ty, které si prostitucí vylepšují kapesné. Ale všechny tyto kurvy, ať jsou jakkoliv rozdílné, mají jedno společné: Nenávidí, ale zároveň milují tuto subkulturu, která není nikdy transparentní."¹¹²

Prostituce je propůjčování se k sexuálnímu styku za úplaty. Nerozlišujeme, jestli jde o materiální či peněžitou úhradu. Důležité pro vznik prostituce je možnost platit za sexuální výkon penězi nebo jiným způsobem. V prostituci jsou nejčastější odměnou za provedenou službu peníze, ale funkci peněz zde mají i materiální výhody. Prostituce vzniká jako specifická reakce na sexuální potřeby členů společnosti. Příčinami vzniku poptávky po prostituci mohou být nemožnost sexuálního vyžití v rámci manželství, sexuální deviace nebo nemožnost či neschopnost navázat uspokojivý sexuální kontakt s druhým člověkem.

Motivací k sexuálnímu styku při prostitučním chování jsou především peníze nebo jiná forma úplaty a sexuální zájmy jsou vedlejší.¹¹³

Motivy, které podmiňují vstup do prostituce, mohou být podle Malinové trojího druhu. Mezi ženy, které jsou do nabízení sexuálních služeb vmanipulovány okolnostmi nebo okolím, lze zařadit dívky, které ukončily ústavní péči a nemají kam jít. Dalším příkladem motivace vnějším tlakem jsou ženy samoživitelky.

¹¹¹ COELHO, P. *Jedenáct minut*, s. 67-68

¹¹² MOOSOVÁ, L. *Poprvé a pak pořád znovu: Autobiografický příběh ženy šokující svou otevřeností*, s. 88

¹¹³ MALINOVÁ, H. *Sociální patologie II.*, s. 9-10

Prostitucí si přivydělávají ženy, které jsou rozvedené a nemají prostředky a možnost, jak vydělávat dostatek peněz na zajištění svých dětí a dalších životně důležitých potřeb. Vnější tlakem také může být chudoba, hrubé chování, ponižování a násilí v původní rodině. Zvláště v romských rodinách může být mladá atraktivní žena využívána k finančnímu zajištění blízké rodiny. Žena po vstupu do prostituce může cítit úlevu i přes násilí, ponižování a urážky, které prostituci mohou provázet. Další možnou motivací k prostitučnímu chování může být vlastní potřeba. Ženy se sklonem k promiskuitnímu chování mohou brát prostituci jako koníček. Tyto ženy před vstupem do sexbyznysu zvažují, proč nebrat za sex peníze. Spouštěcím mechanismem bývá setkání s člověkem, který je do prostituce uvede. Ani v tomto případě však není pro "novopečenou" prostitutku jednoduché přijmout za své služby peníze a změnit tím postoj společnosti a jí samotné vůči sobě - tzn. označit se jako prostitutka. Racionální úvaha, že sex je práce jako každá jiná je podle Malinové třetím druhem motivace k prostituci. Prostituce jako zaměstnání s sebou přináší jistou míru svobody a nezávislosti oproti jiným zaměstnáním a dá se v ní vydělat dost peněz.¹¹⁴

Martina Zikmundová, která se ve své diplomové práci zabývala sexuálním chováním komerčních sexuálních pracovníků, píše, že pokusy o definitivní pojmenování příčin vstupu do prostituce opakovaně selhávají. Popisuje dva koncepty J. J. Potterata možných příčin vstupu do prostituce. Prvním je zvýšená vnímavost a citlivost. Tento koncept zahrnuje psychologické charakteristiky jako pocity odcizení a bezcennosti v kombinaci s traumatickou událostí, např. znásilněním, které způsobí, že žena je ochotna se prostituovat. Druhý model poukazuje na vliv interpersonálních vztahů. Kontakt s lidmi, kteří se prostituci věnují, může přivést ženu na myšlenku vyzkoušet tento druh zaměstnání. Motiv, pro který se ženy stávají prostitutkami, je většinou ekonomický. Ať už je to touha po vyšším životním standardu, nebo nutnost živit svou rodinu. Některé se rozhodnou samy, některé se dovědí o dobře placené práci od přítelkyně, jiné jsou najaty profesionálním verbířem s vědomím, jakou práci budou vykonávat, část z nich je prodána pasákovi, aniž by věděla, co ji čeká.¹¹⁵

Prostituce je také připodobňována k droze – postupem času na ní vzniká

¹¹⁴ Srov. MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*, s. 253-254

¹¹⁵ Srov. ZIKMUNDOVÁ, M. *Sexuální chování sexuálních komerčních pracovníků*, s. 44 - 46

návyk. Atraktivitu sexbyznysu kromě ekonomického zisku a potvrzení si vlastní úspěšnosti představuje jeho dynamičnost a neustálá proměna. Pro provozovatelky prostituce a jejich zákazníky představuje prostituce totiž velkou míru rizika. Kromě zdravotních rizik je to i násilí páchané na prostitutkách a prostitutkami.

Podobnost prostituce a drogy podporují i výroky některých prostitutek o tom, že jde jenom o to poprvé: "Začala jsem před pěti lety. Peníze působí jako droga. Když člověk jednou začne, už nemůže přestat. Úplně na začátku vyděláváš velmi dobře, to vydělává dobře každá. Člověk vůbec na nic nemyslí, vidí před sebou jen ty peníze. A díky těm penězům člověk nemyslí na to, co by se mohlo stát, nemyslí na ty nevýhody, které to s sebou přináší. A teď už nemůžu přestat, protože jsem si na tu spoustu peněz zvykla."¹¹⁶ Jestliže v prvním sexuálním styku za peníze žena uspěje a získá odměnu, aniž by cítila újmu, kterou nemůže akceptovat, pak se ihned nebo postupem času roztočí sled událostí, jakýsi kolotoč, ze kterého není lehké vystoupit.

Mezi důvody prostitučního chování patří touha po lehkém životě, luxusní zahraniční zboží, které zákazníci ženám přivážejí, malý výdělek v zaměstnání, dobrodružný život a v neposlední řadě i rozvrácené manželství.¹¹⁷ Pro mnohé ženy ale hlavním důvodem vstupu do prostituce zůstávají finanční výhody, které jim tato činnost může nabídnout. Spektrum této motivace zahrnuje nutnost zaplatit dluhy, potřebu vydělávat více peněz než v jiných zaměstnáních a v neposlední řadě možná i poznání, že pro ženu se vyskytuje velmi málo možností, jak si vydělat tolik peněz. Osobní odpor, který ženy při tomto podnikání mohou pocítit, zavržení společností a izolace jsou právě ve vztahu k vydělaným penězům relativizovány nebo dokonce vymazány. Mnohé ženy vyprávějí, že v průběhu své služby mají před očima, kolik peněz vydělají a co si za to všechno budou moci dovolit. Ženy, které začaly provozovat prostituci pouze na omezenou dobu např. kvůli zaplacení dluhů, velmi těžko se svojí činností přestávají právě kvůli vidině snadného výdělku. Vedle možností, jak snadno vydělat peníze, se objevují další aspekty, proč se ženy rozhodují pro vykonávání této činnosti. K těm patří vysoká samostatnost a možnost volné pracovní doby. Velkou roli u žen hraje aspekt potvrzení sebe sama, tzn. být pro mnohé muže předmětem touhy. Některé ženy,

¹¹⁶ Srov. SCHMACKPFEFFER, P. *Frauenbewegung und Prostitution: über das Verhältnis der alten und neuen Frauenbewegung zur Prostitution.*, s. 91

¹¹⁷ Srov. ZIKMUNDOVÁ, M. *Sexuální chování sexuálních komerčních pracovníků*, s. 44 - 46

kteřé se prostituují pŕíležitostně, zmiňují jako důvod pro vstup do prostituce rozkoš a zábavu.¹¹⁸

Zikmundová ve své diplomové pŕáci upozorňuje na to, že u prostitutek hrají často velkou roli drogy. Mohou být milníkem na cestě k prostituci, ale též strategií vyrovnávání se s rolí sexuální pracovnice. Zajímavé je, v jakém pořadí se vyskytují životní události, jako je první užití drogy, první komerční sexuální styk, pravidelné užívání drog a pravidelné prostituování se. Pŕi studii komerčních sexuálních pracovnic a žen, které se lěčily na STD klinice v Colorado Springs, bylo popsáno pořadí událostí na cestě k prostituci:

1. první penetrace penisem
2. první konsenzuální sex
3. první užití drogy
4. pravidelná sexuální aktivita
5. pravidelné užívání drog
6. první intravenózní užití drogy
7. pravidelné intravenózní užívání drog
8. první prostituce
9. pravidelná prostituce

Užívání drog pŕedchází nebo se kryje se zahájením prostituce. Všechny popsané události se nevyskytovaly u všech osob. Tímto je dokázáno prostoupení užívání drog populaci prostitutek a silný výskyt celé řady kritických událostí ve stejném pořadí a se stejným načasováním.

Dále autorka diplomové pŕáce uvádí, že dalším milníkem na cestě k prostituci může být role sexuálního zneužívání v dětství. Počet pohlavně zneužívaných sexuálních pracovnic je úměrný míře výskytu pohlavního zneužívání v populaci, odkud pocházejí. Sexuální pracovnice mívají s pohlavním zneužíváním větší zkušenost než ostatní ženy. Neplatí však, že všechny osoby, které byly v dětství pohlavně zneužity, se budou živit poskytováním sexuálních služeb. Nebyl zjištěn ani vztah mezi pohlavním zneužíváním v dětství a brzkým zahájením pohlavního života ani brzkým zahájením pohlavního života a následným vstupem do prostituce.¹¹⁹

¹¹⁸ Srov. SCHMACKPFEFFER, P. *Frauenbewegung und Prostitution: über das Verhältnis der alten und neuen Frauenbewegung zur Prostitution.*, s. 91-93

¹¹⁹ Srov. ZIKMUNDOVÁ, M. *Sexuální chování sexuálních komerčních pracovnic.*, s. 44-46

Zikmundová popisuje výsledky studie Jamese a Meyerdinga, kde až 32% zkoumaných prostitutek uvedlo penetraci penisem před dovršením 11 let věku, což prokazuje vyšší míru sexuální traumatizace prostitutek. Zkoumaných žen, které nepracují v prostituci, je v tomto případě pouze 13%. Vztah mezi pohlavním zneužíváním v dětství, brzkým zahájením pohlavního života a vstupem do prostituce nebyl prokázán. Za jeden z možných motivačních prvků k prostituci je považována zkušenost se znásilněním. Ze zkoumaného vzorku bylo 57,4% prostitutek jednou znásilněno a 32,5% vícekrát. Vnější faktory podle autorů této studie hrají spíše zprostředkující roli.

Některé ženy živící se prostitucí jsou velmi submisivní. Uspokojení z této práce plyne nejen z materiálního zisku, ale také z potvrzení vlastní hodnoty a sexuální přitažlivosti. Tyto ženy podléhají vlivu okolí. Z jejich submisivity a jakési naivity těží především pasáci a zákazníci. Jejich pracovní i soukromý život řídí do všech detailů pasák. Ten rozhoduje o tom, kdy musí žena pracovat a jaké bude přijímat zákazníky. K těmto ženám patří velká část migrantek. Jejich původní submisivitu umocňuje hrubá manipulace, se kterou se potýkají.

Provozování prostituce může ale znamenat u některých žen projev emancipace. Prostituce s sebou přináší možnost ekonomické svobody. Tyto ženy nejsou přímo řízeny obchodníkem, rozhodují si o své práci samy. Práce některým přináší uspokojení, i sexuální.¹²⁰

V předešlých kapitolách byl vytvořen teoretický základ pro výzkumné šetření mezi klientkami Centra JANA. Následující kapitola, která je pokusem o shrnutí teoretické části, je úvodní kapitolou části praktické.

¹²⁰ Srov. ZIKMUNDOVÁ, M., WEISS, P. Motivace k prostituci. *Československá psychologie*, s. 433-437

4 Shrnutí teoretického základu pro výzkumné šetření - Etické aspekty motivace k prostitučnímu chování

Prostituce je poskytování sexuálních služeb za úplatu nebo jinou protihodnotu. Existují tři přístupy, jak se s ní společnost může vyrovnat. Jsou jimi abolice, regulace nebo represe.¹²¹ Právní názor na prostituci v České republice je nejasný. V současné době je prostituce v Česku nelegální. Realita vypovídá o tom, že prostituce v Česku pořád ještě, i přes současnou ekonomickou krizi, vydělává mnoho peněz. V Německé spolkové republice je situace jiná, ženy mohou provozovat prostituci legálně. Často tomu ale tak není, hlavně v případě cizinek. Pracovní smlouvy jsou uzavírány zřídka a zdravotní a sociální zajištění těchto žen je často nedostačující.

Prostituci může vykonávat prakticky kdokoli. Velmi těžko lze definovat osobní charakteristiky, které vedou ženu k prostituci. Mezi prostitutkami se objevují velmi mladá děvčata a i zkušené ženy ve středním věku. Prostituuji se sebevědomé ženy, které vědí, co chtějí, a prostituuji se i ženy, které si placenými sexuálními službami vydělávají na svou nezbytně nutnou dávku drogy, která je udrží na nohou. Ženy prostitutky tedy nelze v žádném případě "škatulkovat" nebo je vidět jednostranně jako oběti okolností, které samy nemohly ovlivnit.

Značný podíl žen, které se prostitucí živí, tvoří v Česku a Německu migrantky. Do prostituce přivádí ženy ekonomická migrace, která je důsledkem nerovnoměrně rozloženého ekonomického bohatství ve světě. Ženy migrující za prací dost často také vědí, co je v cizině čeká. Existují samozřejmě také ženy, které jsou do prostituce vtaženy nedobrovolně v rámci obchodu s lidmi. Obchod s lidmi je velmi závažný lidský, ekonomický a globální problém. Oběti obchodu s lidmi žijí a pracují v nelidských podmínkách, jejich odhalení a vysvobození je často v nedohlednu, žijí v beznaději a zoufalství.

Na prostituci lze nahlížet jako na práci. Německý prostituční zákon ji tak i nahlíží. Jakákoliv práce by měla člověka rozvíjet a naplňovat, měla by být společensky akceptovatelná a akceptovaná, přínosná a měla by být užitečná pro další generace. V tomto směru lze sice teoreticky polemizovat, důležitý je ale názor konkrétních žen. Sexuální průmysl a prostitutky mají také svoji

¹²¹ Srov. WIKIPEDIE, Otevřená encyklopedie *Prostituce* [online] [cit 2.11.2009]. Dostupné na WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Prostituce>>

vlastní profesní morálku, která v podstatě odpovídá dobrému podnikání. Je tomu tak pouze v případě, že to, co prostitutky provozují, není společností nahlíženo jako na něco, co odporuje mravnímu hodnocení.

V prostituci je morální stanovit si vlastní sexuální sebeurčení. Pro mnohé prostitutky existují tabu. Jsou jimi konkrétní místa na jejich těle, sexuální praktiky, doteky na určitých partiích těla, např. polibky. Morální je stanovit si tyto hranice a při každém kontaktu s klientem je dodržovat.

Mnohé prostitutky pokládají za nemorální zamilovat se do zákazníka a vytvořit si k němu mimopracovní vztah. To samé platí pro pocity. Uspokojování potřeb vlastní rozkoše je vyhrazeno privátním vztahům, stejně jako dotyky na místech, která jsou pro zákazníky tabu, jako např. líbání na ústa.

Platí, že zákazník je pán, a je tedy nemorální pomlouvání klientů před ostatními prostitutkami. Protože se jedná o obchod, bylo by nemorální, požadovat peníze až po poskytnutí dané služby.

Tyto a ještě další morální principy slouží pro ochranu tělesné a individuální integrity prostitutek a zajišťují, že jednájí na základě hospodářských zákonů a zajistí si cíl a vytvoří zisk co možná nejefektivnějším a nejzdravějším způsobem. Co je v tomto obchodu morální a co nemorální, spočívá neposledně v tom, co je ženám společností jako morální vtiskáváno. V tom není sexuální průmysl specifický a je přizpůsobivý změně v široké společnosti.¹²²

Motivy k provádění jakékoliv činnosti jsou vnitřní pohnutky, které člověka směřují určitým směrem. Peníze, pro které je prostituce často provozována, tedy nejsou prvotním motivem, ale prostředkem k něčemu dalšímu. Pod motivy k prostitučnímu chování hledáme potřeby a zájmy žen. Nakonečný ve své publikaci *Lidské emoce* uvádí, že dosažené odměny mají motivující vliv. To se zdá jako klíčové pro motivaci k prostituci, kde jde především o snadné získání finanční hotovosti, a tím i získání příjemných emocí. Motivace také podléhá kulturnímu a sociálnímu prostředí, ve kterém subjekt vyrůstá a žije. Může tedy výchova ovlivnit budoucí prostituční chování?

Název této kapitoly prakticky kopíruje výzkumný záměr této práce. V rámci prováděné analýzy jde o to zjistit, jaké hodnoty, potřeby, zájmy, cíle mají ženy, které vstupují do prostituce. Za jakým účelem do prostituce ženy vstupují již

¹²² Srov. DRÖSSLER, CH. *Rote Lipen will Mann küssen – Hurenkultur, Arbeitsethos und Moral. Prostitution: Ein Handbuch*, s. 35

bylo zmíněno v předešlé kapitole. Účelem analýzy této práce je především zmapovat hodnotový základ těchto motivů a porovnat je s teoretickými výstupy.

Co je, a nebo naopak už není pro respondentky eticky ospravedlnitelné při rozhodování, jestli s prací v sexbyznysu začít nebo ne? Co ve své práci vidí jako etickou, hodnotovou hranici, za kterou už za žádnou cenu nepůjdou? Mají tyto ženy vůbec takové hranice? To jsou otázky, které by měly ve svých odpovědích zhodnotit etické aspekty motivů žen, které pracují v sexbyznysu. Pro upřesnění výzkumného prostředí a ucelenost práce je popsána v následující kapitole činnost občanského sdružení Network East-West.

5 Výzkumné prostředí: Občanské sdružení Network East-West a jeho Centrum JANA

Občanské sdružení Network East – West (dále jen o.s. NEW) poskytuje, dle Zákona o sociálních službách 108/2006 Sb., v zařízení Centrum JANA sociální službu Terénní program.

O.s. NEW provádí sociální práci a poskytuje svým klientkám¹²³ služby harm reduction v oblasti pouliční a klubové prostituce na území Plzeňského kraje (jedná se o příhraniční oblasti v okresech Klatovy, Domažlice a Tachov). Terénní program se zaměřuje především na ženy pracující v sexbyznysu a jejich zákazníky, kteří se chovají rizikovým způsobem a nejsou ve styku se žádnou sociální institucí. Práce o. s. NEW vychází z principů terénní sociální práce, z principu ochrany veřejného zdraví, snižování zdravotních a sociálních rizik spojených s prostitucí a z principu nízkoprahovosti. Nabízené služby jsou bezplatné a anonymní. Hlavním pracovním prostorem je přirozené prostředí klientek (ulice, noční kluby). Zde probíhají kontakty, navozování atmosféry důvěry a mapování problémů. Záleží na volbě klientek, kde budou chtít svoje problémy řešit, k dispozici mají poradnu o.s. NEW v Domažlicích nebo mobilní poradnu, která za nimi zajíždí.¹²⁴

5.1 Poslání, cíle a cílová skupina

Posláním o.s. NEW je pomáhat ženám, které pracují v prostituci, při řešení jejich zdravotních a sociálních problémů. Svoji činností se snaží klientky motivovat k jejich aktivnímu řešení.

Poslání naplňuje o.s. NEW realizací binacionálního projektu "JANA – Centrum pro prevenci HIV/AIDS a STD" (dále Centrum JANA), jehož řešitelem na straně německé je Vláda Horní Falce v Regensburgu.

Při naplňování poslání se o.s. NEW zabývá zdravotními a sociálními problémy, jako je HIV/AIDS, pohlavně přenosné infekce, prostituce

¹²³ Převážná většina zájemců a uživatelů sociální služby Centra JANA, jsou ženy. Obecně je pro označení uživatelů služby používán termín klientka.

¹²⁴ Srov. *Interní dokumenty občanského sdružení Network East-West*

a obchodování s lidmi. Bylo založeno za účelem pomáhat ženám, které pracují v prostituci v česko-bavorském pohraničí, ať dobrovolně, či nedobrovolně, bez ohledu na jejich národnost a státní příslušnost. Cílem Centra JANA je zvýšit informovanost svých klientek o rizicích vyplývajících z jejich způsobu života. Svoji činností se pracovnice Centra JANA snaží klientky motivovat k aktivnímu řešení jejich problémů.

Fenomény, kterými se zabývá o.s. NEW, jsou nadnárodní a neznají hranic. Centrum JANA si klade za cíl hledat nové cesty, jak k nim přistupovat, snaží se o vybudování mezinárodní sítě pomoci, která bude přispívat k řešení této problematiky.

Cílovou skupinou Centra JANA jsou osoby komerčně zneužívané a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, konkrétně tedy komerční sexuální pracovnice, jejich zákazníci, převážně z Německa, majitelé a provozovatelé klubů a veřejnost (převážně v rámci přeshraniční prevence HIV/AIDS).¹²⁵

V rámci zaregistrovaného terénního programu o.s. NEW poskytuje: sociální poradenství, informace o HIV/AIDS a dalších pohlavně přenosných infekcích, vše o bezpečném sexu, před- a potestové poradenství, asistenční služby - doprovod klientek do příslušné organizace, krizovou intervenci, podmínky pro osobní hygienu, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů, pomoc při obstarávání osobních záležitostí a bezplatné poskytování kondomů, lubrikačních gelů a informačních materiálů. Sociální služba je poskytována s důrazem na respektování vůle, ochrany důstojnosti a soukromí klientek. Zásada dodržování práv uživatelů znamená akceptování svobodné volby klientek - klientka si sama zvolí rozsah využívání nabízených služeb. Klientky nejsou povinny sdělovat své jméno a další osobní údaje - zásada anonymity. Pracovnice Centra JANA vytváří pro klientky bezpečné prostředí, zaručují možnost anonymní péče bez jakýchkoliv omezení a pracují v přirozeném prostředí svých klientek - zásada dodržování práv uživatelů.¹²⁶

¹²⁵ Srov. *Interní dokumenty občanského sdružení Network East-West*.

¹²⁶ Srov. Tamtéž

5.2 Financování

Centrum JANA je financováno z dotací Bavorského státního ministerstva životního prostředí a zdravotnictví, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR a z darů Förderkreis JANA e.V.¹²⁷ Financování činnosti je jednoleté.¹²⁸ V rámci Evropských fondů byl na podzim 2009 připraven Binacionální kulatý stůl s workshopy s tématy před- a potestového poradenství u lidí, jejichž způsob života přináší vyšší riziko nákazy HIV a dalších STD.

5.3 Etický základ práce v Centru JANA

V organizaci je uplatňován genderový přístup práce s klientkami. V organizaci v přímé sociální práci s klientkami pracují pouze ženy. Pracovnice Centra JANA posilují kompetence svých klientek řešit problémy svými vlastními silami. Je nutno si ovšem uvědomit, že klientky většinou pocházejí ze sociálně slabého prostředí, často nemají žádné vzdělání nebo jsou to cizinky, které špatně rozumí česky a nedostatečně se orientují v systému sociální a zdravotnické sítě ČR. Jejich status v ČR je mnohdy nelegální. To vše jim ztěžuje přístup do oficiálních institucí. Jedním z hlavních úkolů pracovníků Centra JANA je obnovit důvěru klientek v oficiální instituce, poukazovat na to, že každý problém je řešitelný a že není správné jeho řešení odsouvat. V případě zájmu klientek jim je nabízen doprovod do těchto institucí.

Při řešení specifických problémů klientek se pracovníce Centra JANA setkávají se situacemi, které přesahují činnost organizace. V těchto případech je vytvořena síť spolupracujících organizací, kam lze klientky po vzájemné dohodě odkázat. Pracovnice Centra JANA poskytují služby prvního kontaktu v terénu. Cílem je ovlivnit motivaci klientek ke změně nežádoucího životního stylu, rizikového chování a vyhledání příslušných odborných zařízení.

Nabídka služeb je klientkám poskytována srozumitelně s ohledem na jejich momentální situaci, ale zároveň v takovém rozsahu, aby měly možnost se na základě podaných informací rozhodnout, zda nabízenou službu využijí.

¹²⁷ eingetragener Verein - registrované sdružení

¹²⁸ Srov. *Výroční zpráva projektu JANA za rok 2008*.

Podmínkou pro využití nabízených služeb je stanoven minimální věk 15 let. Je také možné, že kontaktovaná klientka nespadá do výšece cílové skupiny organizace. V takovém případě je odkázána přímo do instituce řešící danou problematiku.

Vzhledem k nízkoprahovosti Centra JANA je kontrakt mezi klientkami a organizací většinou anonymní a krátkodobý, a proto je dohoda o poskytování služeb uzavírána ústní formou. Dohoda je jednoznačná, vymezuje cíl, obsah, rozsah a podmínky poskytování služeb Centra JANA. Dohoda také oběma stranám umožňuje využití služeb nebo ukončení jejich nabídky.

Všechny pracovnice Centra jsou si vědomy specifického postavení klientek. Jedná se v převážné většině o cizinky pracující ilegálně na území ČR. Již tento fakt je většinou pro majoritní společnost dostatečným důvodem k jejich stigmatizaci a diskriminaci. Pracovnice se snaží porozumět důvodům, které vedly k nynější situaci klientek, jsou povinny akceptovat způsob života klientek a přistupovat k nim bez moralizování a subjektivního hodnocení jejich způsobu obživy.

Sociální službu Terénní program poskytuje o.s. NEW v souladu se Zákonem o sociálních službách č. 108/2006 Sb. a dalšími souvisejícími předpisy. V rámci zachování kvality služby pracuje dle vypracovaných standardů kvality sociálních služeb. Součástí etických norem, kterými se řídí pracovnice Centra JANA, jsou především Etický kodex pracovníků o.s. Network East – West, Etický kodex sociálních pracovníků ČR a Kodex práv klientek o.s. NEW, který zahrnuje výčet práv a povinností klientek.¹²⁹

5.4 Aktivity a metody práce Centra JANA

Centrum JANA se řídí následujícími metodami práce a provádí tyto aktivity:

- prevence HIV/AIDS a pohlavně přenosných chorob (STD) s jejich následnou diagnostikou

¹²⁹ Srov. *Interní dokumenty občanského sdružení Network East-West.*

- vyhledávání klientek v terénu (streetwork)
- motivace klientek ke změně rizikového chování (safer sex), motivace ke změně životního stylu
- zprostředkování následné zdravotní a sociální pomoci
- asistenční služba - doprovod klientek do příslušné organizace
- krizová intervence
- bezplatné poskytování kondomů, lubrikačních gelů a informačních materiálů
- minimalizace existence příležitostí páchaní trestných činů našimi klientkami a na našich klientkách
- telefonní linka pro zprostředkování níže uvedených služeb¹³⁰

5.5 Poskytovaná sociální služba a vykonávané činnosti

Z popsaných aktivit a metod práce vyplývají následující služby a činnosti, které vykonává personál Centra JANA.

Streetwork - sociální pracovnice týmu v klubech hovoří se ženami, během předtestového pohovoru je připravují na vyšetření a testování a mluví o následcích případného pozitivního výsledku. Během následného vyšetření v mobilní ambulanci mohou být probány konkrétní zdravotní a další problémy. Tato metoda individuálního přístupu vyžaduje velkou časovou náročnost, je intenzivní a obsahově velmi bohatá.

Oblastí působnosti je, jak již bylo řečeno, česko – bavorská hranice (konkrétně okresy Domažlice, Klatovy a Tachov). Výjezdy do okresu Prachatice (hraniční přechod Strážný – Phillipsreuth) jsou podnikány kvůli velké vzdálenosti jen sporadicky, není možné proto vytvoření pravidelných kontaktů. Ženy, které pracují v těchto klubech, ani nemohou navštívit naši poradnu.

V roce 2010 byly rozšířeny aktivity při terénní práci o společné výjezdy s pracovnicemi Terénního programu CPPT, o.p.s. v Plzni.¹³¹ Klientkám jsou nabízeny poradenské a materiální služby této organizace.

Doprovody - ke gynekologovi, k praktickému lékaři, na kožní kliniku FN Plzeň,

¹³⁰ Srov. *Interní dokumenty občanského sdružení Network East-West*.

¹³¹ Více informací o organizaci na www.cppt.cz.

do lékárny, ubytoven a dalších institucí a spolupracujících organizací.

Poskytnutí podmínek pro osobní hygienu - např. kondomy a lubrikační gely, praní a sušení prádla, osobní hygiena.

Speciální poradenství - informace o HIV a AIDS, informace o STD, před- a potestové poradenství, informace o zdraví ženy (hygiena, gynekologie, antikoncepce, interrupce, atd.), safer-sex, informace o návykových látkách a závislostech, obchodování s lidmi a domácí násilí, prostituce, prevence kriminality.

Základní sociální poradenství

Práce s veřejností/preventivně výchovné aktivity - příspěvky na konferencích a pódiových diskusích, akce pro odbornou nebo laickou veřejnost, besedy pro mládež na téma prevence HIV, sexuální výchova, prevence obchodování s lidmi a prevence u zákazníků prostitutek, konzultace s odborníky.¹³²

Jak již bylo zmíněno výše, Centrum JANA pracuje binacionálně. Noční kluby jsou v česko-bavorském pohraničí na území Čech a dojíždí do nich ve velké míře němečtí zákazníci. Prostituce v této oblasti zažívá také ekonomickou krizi. V kapitole následující je přiblížena současná situace.

5.6 Současný stav prostituce v česko-bavorském pohraničí

"Nočních klubů a prostituce v českém pohraničí v posledním roce výrazně ubylo. Na jejich zákazníky, kteří sem přijížděli hlavně z přeshraničních německých či rakouských regionů, dopadla finanční krize. Končí tím téměř dvacetiletá éra, kdy se obce v pohraničí snažily prostituce zbavit. Policisté i odborníci, kteří se o obchod se sexem zajímají, říkají, že většina prostitutek z pohraničí se přesunula dál na západ. Tato změna v pohraničí se neodehrála z ničeho nic, má víc příčin. Začalo to, když jsme se ocitli v schengenském prostoru. To byl asi první důvod toho pádu. Druhým je, že obce začaly víc využívat vyhlášku, která jim umožňuje vykázat prostitutky za hranici města."¹³³

V oblasti, ve které působí Centrum JANA, se počet žen, které pracují

¹³² Srov. *Výroční zpráva projektu JANA za rok 2008*.

¹³³ VACA, J. Konec prostituce v pohraničí: Z nevěstinců jsou obchody a byty. *Mladá fronta DNES*, s. A1-A3

na ulici nezměnil. Celkový dojem ale je, že se nabízí v pohraničí méně žen k sexuálním službám. V nočních klubech pracovnice Centra potkávají méně žen a mnoho z nich pracuje jen o víkendu. Stoupla i jejich fluktuace. V důsledku toho počet kontaktů poklesl, avšak jednotlivé kontakty s klientkami jsou delší a intenzivnější.

Zda také klesl počet zákazníků, nelze říci, výpovědi klientek jsou velmi rozdílné. Pracovní podmínky žen se v posledních letech nezměnily. Jsou vystaveny značnému finančnímu a psychickému tlaku, protože výrazně poklesly možnosti výdělků. Nebezpečí nákazy pohlavně přenosných nemocí je stejně jako dříve velmi vysoké.¹³⁴

Tato kapitola měla za úkol přesně popsat výzkumné prostředí. Je v ní popsáno, jak funguje Centrum JANA, jak pracuje se ženami živícími se prostitucí, jaké metody využívá. Následující kapitoly se věnují cílům, metodám a postupům kvalitativního výzkumu, jak byly vybrány a osloveny respondentky a konkrétní průběhy rozhovorů.

¹³⁴ Srov. *Výroční zpráva projektu JANA za rok 2008*.

6 Kvalitativní analýza rozhovorů

Pro získávání dat v rámci toho výzkumného šetření byl vybrán kvalitativní výzkum. Jeho metody se využívají k porozumění tomu, co je podstatou jevů, o kterých toho ještě mnoho nevíme, a nebo k získávání nových názorů na jevy, které už určitým způsobem známe. Metody kvalitativního výzkumu nám také mohou pomoci získat informace, které se jen těžko získávají pomocí metod kvantitativních.

Kvalitativní výzkum má tři hlavní složky. První složkou jsou údaje, které v tomto případě budou získávány pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Poté jsou to interpretační způsoby, díky nimž lze dojít k závěrům a třetí složkou jsou pak výzkumné zprávy, ve kterých se závěry z druhé fáze výzkumu publikují.¹³⁵ První dvě složky jsou obsaženy v částech kapitoly 6.3. Výzkumná zpráva tvoří obsah kapitol 6.4, 7 a Závěr diplomové práce.

6.1 Účel výzkumného šetření

Při zkoumání motivačních vlastností usiluje výzkumník o pochopení přístupů a cílů, příznačné zaměřenosti respondenta v jeho interakcích s životní realitou. Hledají se odpovědi na otázky: co daný jedinec chce, proč to chce a jak intenzivně si přeje a usiluje dosáhnout žádoucího stavu. To znamená, jak hodnotí různé aspekty životní reality. V pozadí všech lidských aktivit vystupuje pro tuto aktivitu přiměřená příčina.¹³⁶ Účelem tohoto výzkumného šetření je na základě kvalitativního dotazování zjistit, jaké hodnoty respondentky zastávají. Jestli tyto hodnoty mohou ovlivnit vstup do prostituce. Zda mají ženy pracující v sexbyznysu určité cíle a zájmy, za kterými si jdou, a zda naplňuje jejich práce jejich potřeby.

¹³⁵ Srov. STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu*, s. 10-11

¹³⁶ Srov. MIKŠÍK, O. *Psychologická charakteristika osobnosti*, s. 71-73

6.2 Metoda a postup

Kvalitativní výzkum nabízí několik metod pro sběr dat. Pro účel této diplomové práce je příhodná metoda moderovaného polostrukturovaného rozhovoru (interview).¹³⁷ Polostrukturované interview vyžaduje náročnější technickou přípravu. Minimum témat a otázek, které tvoří jádro interview,¹³⁸ bylo již definováno v kapitole předešlé. V kapitolách následujících je popsán konkrétní postup, jak kvalitativní dotazování probíhalo.

6.2.1 Výběr respondentek a způsob jejich oslovení

V kapitolách o prostituci a o Centru JANA je zmíněno, že se tato práce bude věnovat pouze ženám prostitutkám. Ve svém výzkumném šetření se budu nadále držet této linie.

Respondentkami této analýzy jsou tedy klientky Centra JANA. Pro splnění účelu svého šetření jsem respondentky vybrala a osobně oslovila. V teoretické části své práce jsem popsala různé situace, které mohou ovlivnit vstup do prostituce. Těmito situacemi jsou kromě vlastní osobnosti ženy, která se pro prostituci rozhoduje, především právní rámec prostituce, migrace a obchod s lidmi.

Na základě těchto daností jsem jako výzkumnou skupinu vybrala čtyři ženy, které pracují v sexbyznysu na území ČR a dvě, které pracují v Německu. Ženy pracující v prostituci v České republice se pohybují v nelegálním prostředí. S ohledem na migraci a obchod s lidmi mě zajímalo, jestli jsou na tom různé ženy, které pocházejí z ciziny a Češky, které jsou zde doma. Ze čtyř žen, které pracují v Česku jsou tedy dvě cizinky a dvě Češky. V Německu je provozování prostituce legální, ne každá žena se ale k této činnosti legálně hlásí. Cizinky jsou na tom v Německu opět jinak než ženy, které mají německé státní občanství. Na německé straně tedy budou dotazovány Češky na to, jaké mají podmínky ke své práci a především, co je k této práci vedlo.

¹³⁷ Srov. MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*, s. 159-162

¹³⁸ Srov. Tamtéž, s. 160

Shrneme-li to, respondentkami je šest žen, které pracují v sexbyznysu – dvě Češky a dvě cizinky, které pracují v Čechách, a dvě Češky, jež pracují v Německu. Tento výběr umožňuje zahrnout v teoretické části popsané situace, které mohou ovlivnit vstup do prostituce.

Respondentky na území ČR jsem oslovila osobně. Oslovila jsem naše dlouhodobé klientky. Mají ve mě důvěru a byly ochotny se šetření zúčastnit. Z důvodu většího soukromí a příjemnějšího prostředí jsem klientkám nabídla, že rozhovory můžeme uskutečnit v poradně Centra JANA. Klientky tuto nabídku přijaly. Bohužel se ve třech případech stalo, že si to klientky rozmyslely a omluvily se těsně před konáním rozhovoru. Zvolila jsem tedy jinou strategii pro domlouvání schůzek s nimi. Ženy v prostituci často žijí tady a teď. Proto jsem ženy oslovovala prosbou o rozhovor přímo při terénní práci v jejich pracovním prostředí. Tento postup se mi osvědčil. I přes ne zrovna ideální podmínky jsme rozhovory ve čtyřech případech uskutečnily přímo v nočním klubu. Vždy jsme měly k dispozici samostatnou místnost, která skýtala soukromí a klid pro rozmluvu.

Prvotní záměr bylo provádět rozhovory s Češkami, které pracují v sexbyznysu, v bavorském Regensburku. Bohužel v době, kdy jsem rozhovory vedla, v Regensburku žádná Češka nepracovala. Využila jsem tedy možnosti oslovit partnerskou organizaci Kassandra¹³⁹ v Norimberku. Musela jsem oslovení žen přenechat své kolegyni, která zde kluby a privátní byty navštěvuje pravidelně a prostituční prostředí dobře zná. Klientky byly také osloveny přímo v privátních bytech. Zde byly také, obdobně jako v Čechách, rozhovory uskutečněny. V jednom případě klientka nesouhlasila s nahráváním rozhovoru. Jinou respondentku nebylo možné oslovit, proto je při vyhodnocování čerpáno ze zápisek, které byly tvořeny po skončení rozhovoru.

6.2.2 Průběh a struktura rozhovorů

Rozhovory se uskutečňovaly individuálně, bez přítomnosti někoho dalšího. Respondentkám byla zaručena anonymita. Pro práci s ženami, které

¹³⁹ Více informací o organizaci na www.kassandra-nbg.de.

pracují v sexbyznysu, je anonymita jedna z priorit a zásad, které nejsou překročitelné. S klientkami Centra JANA si většinou pracovnice tykají. Při prvním kontaktu, kdy se pracovnice představují, se vždy ptají, jestli je příjemnější tykání. Klientkami jsou většinou ženy stejného věku jako pracovnice. Klientky tykání většinou rády přijmou, zpříjemňuje to celkovou spolupráci.. Někdy se i stane, že starší klientky samy tykání nabídnou. Proto jsou rozhovory vedeny ve formě tykání. Po dohodě s klientkami byly rozhovory, až na jeden, nahrávány na diktafon a následně přepsány.

Rozhovory byly vedeny v adventním čase roku 2009 a v průběhu měsíce ledna 2010. Vždy jsme začaly neformálně o tom, jak se mají. Jestli se byly podívat na rodinu u sebe doma, jestli pojedou domů na Vánoce. Pro ženy pracující v prostituci je téma rodiny velmi důležité. Hlavně cizinky velmi rády o svých rodinách mluví.¹⁴⁰ Klientky jsem poté seznámila s cílem svého výzkumného šetření. Podtrhla, že zůstanou v anonymitě a že data jsou určena pouze pro tuto diplomovou práci.

Zvláštní pozornost jsem věnovala začátku a konci rozhovoru, kdy bylo nutné zajistit souhlas se záznamem rozhovoru na diktafon. Rozhovory neměly pouze charakter sběru dat, měly i intervenční charakter.¹⁴¹ Během rozhovorů byl prostor pro bližší představení naší práce, upřesnění služeb, které Centrum JANA nabízí, nebo pro odpovědi na otázky respondentek, které se týkaly jejich práce v sexbyznysu. Ženám byla nabídnuta možnost nahlédnout do přepsaných rozhovorů..

Rozhovory měly následující strukturu:¹⁴²

1) Výchovné prostředí - Pro zahájení rozhovoru a zjištění, z jakého prostředí ženy pocházejí, které hodnoty jim předala rodina a další výchovná prostředí, byly použity následující otázky:

Mohla bys mi prosím na začátek povědět něco o své rodině, dětství a mládí?

Kde jsi vyrůstala? S oběma rodiči? Máš sourozence?

¹⁴⁰ vlastní pracovní zkušenosti autorky

¹⁴¹ Srov. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*, s. 167

¹⁴² Srov. Příloha č. I, Struktura rozhovoru

Jaké to bylo doma, ve škole, kterou školu máš úplně ukončenou?

Na co si vzpomínáš jako na nejdůležitější momenty? Bylo něco ve tvé rodině opravdu důležité, na co všichni dávali důraz, lpěli na tom?

Stalo se ti v rodině někdy něco zlého?

Ví rodina o tom, že pracuješ v sexbyznysu? Jaká byla reakce, když to zjistili, co na to říkají?

2) Sex před prostitucí - Pro úvod do tématu o sexu jako takovém a přikročení k tématu prostituce, zjištění, zda má žena zkušenost s násilím v sexu, jsem se v průběhu rozhovoru dotazovala na následující:

Kdy jsi se poprvé milovala? Jaký byl tvůj sexuální život, než jsi začala pracovat v sexbyznysu?

Bylo to z lásky? Za jakých okolností to bylo? Kolik ti bylo let?

3) Pohled nebo názor na prostituci byl zjišťován otázkami:

Jak jsi nahlížela na prostituci, než jsi v ní začala pracovat? Jak to vidíš teď?

S jakými dalšími lidmi jsi v kontaktu? S kým se setkáváš během dne?

4) Vstup do prostituce – Tento okruh otázek byl stanoven pro zjištění příčin prostitučního chování, motivace k takovému chování. Proč tak žena udělala, jaké byly myšlenkové pochody, rozhodování – existovala nějaká tabu, která musela žena překročit? Tyto otázky jsou stěžejními pro dotazování, které jsem se svými klientkami vedla. Klientky mi odpovídaly na otázky:

Jak jsi získala svého úplně prvního zákazníka?

Kdo tě přivedl k prostituci? Proč ji svolila, že tak učiníš, tedy že si vezmeš za sex peníze? Co ti běželo hlavou, když jsi se rozhodovala? Bylo něco, co tě opravdu brzdilo a stěžovalo rozhodnutí nebo naopak něco, že jsi věděla, že kvůli tomu to uděláš? Jaké to bylo, když zákazník odešel? Jaké jsi měla pocity? Co se ti honilo hlavou?

5) Podmínky migrantek - Pro zjištění průběhu migrace, možné zkušenosti s obchodem s lidmi jsem volila otázku:

Co všechno jsi musela podniknout, než jsi začala pracovat tady v klubu?

6) Hranice v prostituci, osobní přínos z prostituce, uspokojování potřeb - Otázky pro zjištění hodnot, které klientka zastává, jaké potřeby prostitucí uspokojuje byly následující:

Co ti prostituce kromě peněz přináší? Máš v kontaktu se zákazníkem stanoveny hranice, za které nejdeš?

Jaký máš sexuální život mimo svůj profesní – máš uspokojivý soukromý sexuální život? Máš stálého partnera nebo jak často sexuální partnery střídáš? Co děláš s penězi, které vyděláš?

Stalo se ti během práce někdy něco zlého?

7) Svoboda rozhodování – Pro zjištění míry svobodného rozhodování, potřeby sebeurčení sloužil tento okruh otázek. Klientky mají různé možnosti, jak projevit svojí vůli. Pro zjištění stavu, které mají mé respondentky, jsem se dotazovala následovně:

Jak se cítíš svobodná ve svém rozhodování? Záleží jenom na tobě, kdy půjdeš do práce?

Rozhoduješ se podle potřeby peněz? Rozhoduje za tebe někdo jiný?

8) Budoucnost – cíle, konflikty – V této části rozhovoru byly zjišťovány cíle a zájmy jako motivy k prostitučnímu jednání:

Jak to vidíš do budoucnosti? Máš nějaké plány, cíle, kterých bys chtěla dosáhnout? Máš nějaké konflikty, které řešíš?

Co tě baví v době, kdy nepracuješ, čím naplňuješ volný čas?

Konflikty sama se sebou, s ostatními

9) Hodnoty - Na závěr rozhovoru jsem respondentky požádala, aby se zamyslely, co je pro ně v životě důležité a jestli o tom někdy přemýšlely.

V kapitolách následujících jsou shrnuta veškerá data získaná v průběhu výzkumných rozhovorů.

6.3 Prezentace dat získaných z rozhovorů

Jednotlivé respondentky tohoto výzkumu jsou označeny kódem Ž.I – Ž.VI¹⁴³ Pro zajištění naprosté anonymity byla v transkripci vymazána všechna jména a další údaje, které by mohly identifikovat danou ženu. Aby nebyla ztracena autentičnost rozhovorů, nebyly přepisy stylisticky ani jazykově upravovány. Pro snazší přehlednost výzkumné skupiny je uvedena následující tabulka, která zahrnuje i základní statistická data.

Kód	Věk	Dokončené vzdělání	Status rozhodný pro tento výzkum
Ž.I	24	základní	Češka pracující v SRN
Ž.II	24	základní	Češka pracující v SRN
Ž.III	26	vysokoškolské	Ukrajinka pracující v ČR
Ž.IV	35	vysokoškolské	Ukrajinka pracující v ČR
Ž.V	34	základní	Češka pracující v ČR
Ž.VI	26	základní	Češka pracující v ČR

Věk nebyl pro výběr respondentek tohoto výzkumu definován. Údaje jsou uvedeny pouze pro ucelenost výzkumné zprávy. Každý rozhovor byl rozdělen do tématických celků. V průběhu rozhovorů ale nebylo možné tyto celky dodržovat. Jednotlivé výpovědi dotazovaných, poskládané zpět do jednotlivých tématických okruhů, je proto možné nalézt v různých částech rozhovorů.

6.3.1 Výchovné prostředí

Rozhovor jsme vždy začaly oblastí, kdy se ženy měly rozhovořit o své rodině. Respondentky tohoto výzkumu sice vycházejí z odlišných výchovných prostředí, podobnosti je ale možné najít. Respondentka Ž.I vyrůstala v sociálně slabé rodině a od 15ti let byla svěřena do ústavní výchovy. Sama vypovídá: *"(...) jednu dobu jsem byla u mámy nebo u táty, ty se o mě nějak hádali, byly tam špatný podmínky, (...) nakonec jsem byla v tom dětském domově."*¹⁴⁴ Respondentka Ž.IV žila v neúplné rodině od svých 5ti let, otce si nepamatuje. Její výchova byla postavená pouze na ženském elementu. Respondentka Ž.IV vypráví,

¹⁴³ Srov. Příloha č. II, Transkripce rozhovorů pod kódy Ž.I – Ž.VI

¹⁴⁴ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

že *"byla vychovaná tak, že si ženská musí poradit."*¹⁴⁵ Ostatní ženy vyrůstaly v úplné rodině, buď s otcem vlastním nebo otčímem. Dvě respondentky (Ž.II, Ž.VI.) neměly s otcem vřelý vztah. Staly se buď svědkem nebo obětí domácího násilí. Respondentka Ž.II byla ve svých 13ti letech také umístěna do ústavní výchovy.

V odpovědích na otázku Bylo něco ve tvé rodině důležité, na co všichni kladli důraz a lpěli na tom? byly zmíněny povinnosti a jejich dodržování (Ž.IV, Ž.V). Respondentka Ž.IV dále uvádí pevné slovo a čestnost.¹⁴⁶ Respondentka Ž.VI uvádí, že život v rodině ji naučil, že *"když od mužského ucítím jenom náznak nějaký agresivity, tak prostě jde, vyhodím ho, je mi všechno jedno, sebere se a jde."*¹⁴⁷ Respondentka Ž.I vnímá rodinu, jako základ, kde se člověk všechno naučí. Uvědomuje si plně, že její rodina jí zázemí neposkytla. Uvádí, že ví, že *"hodně holek je v prostituci, protože nemají rodinu."*¹⁴⁸

Jak bylo již výše zmíněno, dvě respondentky (Ž.II a Ž.VI) se setkaly s domácím násilím. Otec Ž.II bil matku, Ž.VI vypovídá, že *"otčím není moc dobrej člověk. Doma byly věčně hádky, věčně se doma prali, takže nic moc dětství."* Dále pak vypráví, že otčím *"upřednostňoval svý jediný dítě, nám nadával, napadal nás. (...) Svoji první facku jsem dostala od otčíma, (...) vrazil mi takovou, že se mi z ucha spustila krev. (...) Můj biologickéj otec prý mámu mlátil a mě taky, takže ho máma nechala."*¹⁴⁹ Respondentka Ž.I byla nucena k prostituci svojí matkou.

Respondentka Ž.VI vypověděla, že biologičtí příbuzní neví, čím se živí. Ale má přátele, kterým se svěřit může: *"Jedinej, kdo to ví, je můj nebiologický otec. Ten to ví a jeden dobrej kamarád, ten řekl, že si mě za to váží ještě víc."*¹⁵⁰ Respondentka Ž.IV biologickou rodinu prakticky nemá, ale svým přátelům se svěří: *"Ne všichni vědí, nemám ted' s nimi kontakt, ale určitě bych jim to řekla, já se za to nestydím."*¹⁵¹ Podobně je to i u respondentky Ž.I. Rodina respondentky Ž.V ví, že se živí prostitucí. Prakticky ji při prostituci přistihli. Její rodina s tím nebyla smířená: *"Mamka byla trochu zlá. Ta se ptala, proč tam*

¹⁴⁵ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁴⁶ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁴⁷ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁴⁸ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁴⁹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁵⁰ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁵¹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

stojím, když bych nemusela."¹⁵² Na rozdíl od přátel respondentek Ž.IV a Ž.VI, kteří jejich práci respektují. Rodiny respondentek, které nevědí, že se živí prostitucí, si myslí, že pracují v hotelu, dělají chůvu, uklízečku či servírku v hospodě.¹⁵³

6.3.2 Sex před prostitucí

Respondentky tohoto výzkumu začaly sexuálně žít v rozmezí 14ti a 20ti lety. Svůj první sexuální zážitek vnímají jako pokusy o sex ("*Jako když se někdo šťourá prstem v nose, nebylo to příjemný.*"¹⁵⁴) nebo chtěly vyzkoušet, jaké to je (Ž.VI). Respondentka Ž.II uvádí, že byla opilá. Respondentka Ž.IV také popisuje zkušenosti z Ukrajiny: "*Na Ukrajině to většinou není dobrovolně. (...) 4 z 5 dívek mají zkušenost se znásilněním.*"¹⁵⁵ Ona sama neměla pozitivní vztah k sexu. Když zjistila, že "*jakýkoliv vztah ženská-chlap, musí tam ten sex být. A já když nechci, tak jsem to prostě odložila. Řekla jsem si, že na to mám čas a že si budu budovat kariéru.*"¹⁵⁶ Respondentka Ž.V na svůj první sexuální zážitek vzpomíná jako na dobrý.

6.3.3 Pohled a názor na prostituci

Na otázku Přemýšlela jsi někdy o prostituci, jaká to je asi profese, než jsi ji začala dělat? byly odpovědi velmi různé. Respondentka Ž.I si vzpomíná, jak se prostitutkám všichni smáli. Respondentka Ž.II viděla v prostituci rychle vydělané peníze. Respondentka Ž.IV vypovídá, že slovo prostitutka byla nadávka, špatné slovo. Respondentka Ž.V viděla prostituci jako ponížení ženy, která klesla až na samé dno. Zatím respondentka Ž.VI má naprosto jinou zkušenost: "*Vzhledem k tomu, že jsem s jednou takovou vyrůstala, tak ani ne. (...) Nebo jsem taky viděla dokument v televizi, kde jedna žena říkala, že to dělá kvůli tomu dítěti,*

¹⁵² Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.V

¹⁵³ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III, Ž.VI

¹⁵⁴ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁵⁵ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁵⁶ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

aby měla peníze a mohla ho nějak uživit. (...) Je to práce jako každá jiná."¹⁵⁷

Oproti tomu v odpovědích na otázku A jak vidíš prostituci teď? se ženy v mnohém shodují. Vnímají svoji profesi jako náročnou, ve které už nejde vydělat tolik peněz jako dřív, která ale nabízí jistou svobodu, nezávislost. Respondentka Ž.IV přirovnává profesi prostitutky k práci psychologa a říká: *"Já vidím chlapa, který jde do klubu, že má nějaké potíže. A že já můžu pomoci."*¹⁵⁸

Respondentka Ž.V přirovnává prostituci k droze: *"Je to jako droga, když si čuchneš k droze, tak vlastně nepřestaneš a teď vlastně čuchneš k penězům, tak máš. Jsi prostě velká a můžeš si dělat, co chceš."*¹⁵⁹

6.3.4 Vstup do prostituce

Respondentky mají různé zkušenosti s tím, jak získaly svého prvního zákazníka. Nejnáročnější vstup do prostituce měla asi respondentka Ž.I. Prvního zákazníka jí "dohodila" její matka. Respondentka vypráví: *"Máma mě vyhnala ve 12ti, 13ti ven, abych sehnala nějaký peníze, bylo to fakt krutý. (...) Poslala mě někam ven, k nějakému 50ti letému chlapovi. (...) To byla taková moje první zkušenost."*¹⁶⁰ Vstup do prostituce ale nedefinuje jako její nejhorší zážitek: *"Bylo to ošklivý, přemýšlela jsem o tom, ale doma mě už čekaly zase úplně jiné věci. Musela jsem vyprat, uklidit, postarat se o dalších šest dětí."*¹⁶¹

Ostatní respondentky vstoupily do prostituce vědomě, s relativně svobodným rozhodnutím, i když za různých okolností. Respondentka Ž.II nahlížela na prostituci jako na prostředek k rychlému získání peněz. Do prostituce nastoupila v 18ti letech. Stěžejní bylo, že má peníze, ostatní bylo jedno. Respondentka Ž.III byla do České republiky přivezena za účelem práce v sexbyznysu. Její odchod do ČR byl ale dobrovolný a věděla, že bude pracovat jako prostitutka: *"Nebyla jsem na dně, jenom jsem chtěla někam vypadnout."*¹⁶² Na svého prvního zákazníka si nevzpomíná. Pamatuje si jen ten *"blbý"*¹⁶³ pocit,

¹⁵⁷ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁵⁸ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁵⁹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.V

¹⁶⁰ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁶¹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁶² Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

¹⁶³ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

který v ní převládal, když začínala. Když její zákazník odchází, vždy pocítuje úlevu, radost, že odešel, že už se nemusí snažit.

Respondentka Ž.IV vstoupila do oblasti komerčního sexu přes sadomasochistické služby (dále SM). Práci v SM studiu nahlíží podobně jako práci v sexbyznysu. V nočním klubu začala pracovat až později. Obě varianty komerčního sexu začala poskytovat náhodou. Vždy potkala člověka, který jí nabídl, že by se pro SM studio nebo práci v nočním klubu "hodila". Nad tím, jestli s touto prací začít, moc nepřemýšlela, byl to impulz. V prvním případě to bylo tak, že se s ženou, která ji do SM služeb zasvětila, *"domluvily a ten samý den ona přijela, ukázala mi, jak to vypadá."*¹⁶⁴ V druhém případě jí muž, který měl kontakt na majitele nočního klubu, *"nabídl, že tam nejsou holky, že to tam můžu zkusit."*¹⁶⁵ Na svého prvního zákazníka si nepamatuje. Ale pamatuje si toho, který jí *"otevřel na ten sex oči."*¹⁶⁶ Před prvním zákazníkem měla respondentka strach, aby jí neublížil. Její první zákazník jí ale přinesl pozitivní zkušenost: *"každý by měl být takový."*¹⁶⁷ Na práci v klubu jí vadí velká nejistota - nemá žádnou smlouvu a nemá možnost profesní progresu.

Respondentka Ž.V *"to šla prostě vyzkoušet."*¹⁶⁸ Impulzem byla samota, že *"člověk zůstane sám. Hledala kontakty a hledala ten svůj život, jak si ho zpříjemnit něčím, aby na tu samotu člověk zapomněl."*¹⁶⁹ Respondentka Ž.V si na svého prvního zákazníka vzpomíná a dodává, že *"to bylo pěkný, ale že ta samota přijde znova, a že někdo přijde a zase odejde."*¹⁷⁰

Vstup do prostituce po racionální úvaze byl také u respondentky Ž.VI. Před prací v nočním klubu měla zkušenost s prací v salonu s erotickými masážemi. *"A to bylo to, že jsem nandala kondom, masírovala, vykouřila a to bylo všechno, a to bylo dobrý. A ty chlapi chtěli sex, a měli smůlu, protože to nešlo."*¹⁷¹ Podle svých slov respondentka přemýšlela, kde by mohla pracovat. O práci v sexbyznysu říká: *"Nejsou to nervy."*¹⁷² K erotickým masážím se dostala

¹⁶⁴ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁶⁵ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁶⁶ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁶⁷ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁶⁸ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.V

¹⁶⁹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.V

¹⁷⁰ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.V

¹⁷¹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁷² Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

přes svého kamaráda: *"Já jsem byla u kamaráda, on mě tam zavedl."*¹⁷³ Před prvním zákazníkem byla zvědavá, jaké to je, chtěla si to vyzkoušet. Respondentka Ž.VI neměla žádné důvody, proč v nočním klubu nezačít. Prostě se *"sebrala a hned jela."*¹⁷⁴

6.3.5 Podmínky migrantek

Čtyřem respondentkám (Ž.I.-Ž.IV) byla položena otázka Co všechno jsi musela podniknout, než jsi začala pracovat v cizině v sexbyznysu?. Dvě z nich (Ž.II a Ž.III) uvedly, že znaly kamarádky, které je na tuto práci navedly. Respondentku Ž.III seznámila kamarádka s mužem - pasákem, který jí umožnil příjezd do České republiky. Respondentce Ž.II "dohodila" práci v německém sexbyznysu také známá. Respondentka Ž.I měla již zkušenosti z českého sexbyznysu. Pro získání práce v Německu *"obvolala anonce."*¹⁷⁵ Neměla nikoho, kdo by ji do práce v Německu přímo zasvětil, měla k dispozici *"jenom co slyšela od holek nebo okoukala."*¹⁷⁶ V Německu pracuje respondentka Ž.I z důvodu, že jsou to rychlé peníze, nemusí nikde být celý měsíc. Na privátu pracuje jen po nezbytně nutnou dobu. Pak odjíždí za svými dětmi.

Respondentka Ž.IV do Čech nepřijela za účelem provozování prostituce. Její životní etapa jako migrantky je velmi složitá.¹⁷⁷ V prostituci začala pracovat až mnoho let po příjezdu. Se vstupem do prostituce její migrace přímo nesouvisí.

6.3.6 Osobní hranice, profesní hodnoty a osobní přínos z prostituce

Na otázku Co ti prostituce kromě peněz přináší? odpověděly dvě respondentky (Ž.IV a Ž.V.), že díky prostituci získávají přístup k druhým lidem. Respondentce Ž.I prostituce nepřináší kromě peněz *"vůbec nic, spíš toho strašně odnáší, ráda bych skončila."*¹⁷⁸ Respondentka Ž.III si díky prostituci

¹⁷³ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁷⁴ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁷⁵ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁷⁶ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁷⁷ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁷⁸ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

uvědomuje,

že *"život není jednoduchý, že se musím starat sama o sebe."*¹⁷⁹ Respondentky Ž.II a Ž.VI nemají z prostituce kromě peněz žádný jiný přínos.

Na otázku Máš v kontaktu se zákazníkem stanoveny hranice, které nepřekračuješ? odpovídaly ženy shodně, že ano. Většinou je to safer sex¹⁸⁰ a žádné líbání se zákazníky. Je ale rozdíl v tom, jak ženy ke svým profesním hodnotám přistupují. Respondentka Ž.I má zkušenost s porušením této hranice. Její hranicí bylo mimo jiné neposkytovat anální styk. Když ale *"3-4 dny neměla vyděláno a neměla jsem ani na cestu domů, tak jsem šla a udělala ho."*¹⁸¹ Tato zkušenost byla jednorázová, od té doby tuto službu opět neposkytuje. Respondentka Ž.II dodržuje striktně své profesní hranice. Není je ochotna za žádných okolností překročit. Služby poskytuje výhradně s ochranou.

Respondentka Ž.III si své profesní hranice stanovila hned na začátku své kariéry prostitutky a má je pořád stejné. Respondentka upozorňuje, že *"když začneš dělat pro někoho nějaké výjimečné věci, tak tobě nic nezůstane."*¹⁸² Poskytování placeného sexu bere *"jenom jako práci, nedělá výjimečné věci pro někoho, i kdyby se jí ten člověk líbil."*¹⁸³ Žena má pocit, že kdyby si své hranice neudržela, tak by jí *"v duši nic nezůstalo"*¹⁸⁴.

Svá profesní pravidla má i respondentka Ž.IV. Žena nepřistupuje na smlouvání a je citlivá na ponižování. Pro ní je důležité i to, jak jsou jí nabízeny peníze: *"Můžou být nabízeny takovým tónem, že je nepřijmu."*¹⁸⁵ Sama to definuje jako ego. Své profesní hodnoty nemusela nikdy překračovat.

Respondentka Ž.V má *"určitý hranice, ale někdy je nedodržela."* Říkala si: *"Proč bych to nezkusila, a pak jsem si řekla, že už nikdy v životě."*¹⁸⁶ Respondentka Ž.VI přicházela na podobu svých profesních pravidel postupně. Odpovědnost k dodržování svých hranic si upevňuje tím, že nemá antikoncepci a nechce *"lítat po doktorech"*¹⁸⁷. Tyto hranice nemusela zatím nikdy porušit.

Na otázku, zda mají stálého sexuálního partnera, odpověděla pouze

¹⁷⁹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

¹⁸⁰ bezpečný sex, více viz kap. 1.1

¹⁸¹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁸² Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

¹⁸³ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

¹⁸⁴ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

¹⁸⁵ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁸⁶ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.V

¹⁸⁷ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

respondentka Ž.IV kladně. Její soukromý partnerský život je uspokojivý. Ostatní ženy v současné době stálého partnera nemají. Když v minulosti partnera měly, s prací v sexbyznysu přestaly, nebo měly s privátním sexem problémy. Pro respondentku Ž.I *"sex nic neznamena. Je to jako jídlo, když má někdo hlad, tak se jde najíst, a pak je sytej. To není nic. Je to jenom potřeba jako jídlo, jako voda. Když je tam láska, tak tam po tý potřebě zbyde ještě to hezký."*¹⁸⁸ Respondentka Ž.VI muže absolutně odmítá, soužití se ženou ji také nezajímá.

6.3.7 Svoboda rozhodování

Na otázku Záleží na tobě, kdy půjdeš do práce? odpověděly čtyři respondentky (Ž.I - Ž.III a Ž.V), že se rozhodují pouze podle potřeby peněz, jestli půjdou pracovat. Respondentky Ž.IV a Ž.VI uvádí ještě další povinnost, kterými jsou pravidla chodu nočního klubu: *"Jsou pravidla všude, v jakýkoliv práci, spolupráci, kolektivu, tak jsou určitý společný pravidla. Snažím se je dodržet."*¹⁸⁹ Respondentka Ž.VI nastiňuje pracovní podmínky: *"Když chci přijít dýl, tak to nahlásím. Normálně řeknu, že přijedu dýl, to není problém. Tam nikdo nikoho nadrží."*¹⁹⁰

S násilím se ženy ve své práci nesetkávají. Vždy mají prostor pro prosazení své vůle. Občas bojují s tím, že *"zákazník je odporný"*¹⁹¹. Respondentka s tímto bojuje po svém: *"On každý chlap, který je hezcí než opice, je hezký. (...) A ten zbytek, co vadí, ten se dá doupravit. Když smrdí, tak se dá vykoupat a tak."*¹⁹² Respondentka Ž.I nahlas přemýšlí o takových zákaznicích a říká: *"Ono se mi to nevyplatí, i kdyby mi dával já nevím kolik peněz."*¹⁹³

Respondentka Ž.V má zkušenosti s obchodem s lidmi. V současné době je ale *"svoji paní"*¹⁹⁴. O minulosti nechce mluvit.

¹⁸⁸ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁸⁹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁹⁰ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁹¹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

¹⁹² Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

¹⁹³ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

¹⁹⁴ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.V

6.3.8 Budoucnost – cíle a konflikty

Všechny respondentky tohoto výzkumu udržují kontakty s lidmi mimo sexbyznys. Svě přátele, rodiny nebo známé ale nevidí pravidelně. Jsou s nimi v kontaktu hlavně po telefonu nebo díky sociálním sítím na internetu. Respondentka Ž.V bydlí ve stejném městě jako její původní rodina. Svě děti ale také nevidí pravidelně. Ženy nemají nějaké vyhraněné zájmy. Ž.III ráda chodí po Praze. Spíš je ráda sama, tak jako respondentka Ž.V. Respondentka Ž.IV vyjadřuje obavu z nadužívání alkoholu. Vidí alkohol jako jediné východisko z nudy, kterou v klubu zažívá.

V odpovědích na otázku Máš nějaké plány, cíle, kterých bys chtěla dosáhnout?, zaznívala touha po "normální" práci, po "normálním" životě, *"chlapa, který by se staral"*¹⁹⁵. Také ženy zmiňovaly rodinu, kterou by chtěly mít. Respondentky Ž.I a Ž.III uvedly, že chtějí s prostitucí přestat. Respondentka Ž.V chce být sama: *"Radši budu sama a budu mít takovej volnější život. Budu mít kontakty se zákazníky, s někým se pobavit."*¹⁹⁶ Respondentka Ž.VI *"tak nějak prostě žiju, dokad' to jde."*¹⁹⁷

Na otázku, zda ženy řeší nějaké konflikty, respondentka Ž.I odpovídá: *"(...) že tady jsem, (...) že to takhle dopadlo."*¹⁹⁸ Má pocit, že svoji situaci už déle nezvládne. Plánuje v krátké době opuštění sexbyznysu. Tak jako respondentka Ž.III. Respondentce Ž.III vadí, že musí lhát svým kamarádkám, kam odjíždí na víkendy. Má pocit, že zbytečně utrácí svá léta.

6.3.9 Hodnoty

Na otázku Co je pro tebe v životě důležité? respondentky odpovídaly různě. Respondentka Ž.I touží být spokojená, dělat co ji baví. K jejím životním hodnotám patří děti a zdraví. Z její životní krizové situace by jí mohl vyvést snad nějaký přítel, který by ji živil. Stejnou touhu po muži, který by jí "vysvobodil" z prostituce má i respondentka Ž.II. Pro respondentku Ž.III je také velmi důležité

¹⁹⁵ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.II

¹⁹⁶ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.V

¹⁹⁷ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.VI

¹⁹⁸ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.I

vystoupit z prostituce. Chce to ale vzít do svých rukou, chce *"ušetřit víc peněz a přestat s toutle prací."*¹⁹⁹ Její životní hodnotou je dítě. Nechce ale, *"aby to dítě bylo samotný, ale aby mělo rodinu, normální rodinu."*²⁰⁰

Respondentce Ž.IV se změnil pohled na hodnoty, když zůstala na ulici a přišla o všechno. Žije svůj život *"nefyzicky, spíš duchovně"*²⁰¹. Vysvětluje to na příkladu: *"I když je poslední kus chleba a dám ho někomu, tak mi to udělá líp, než bych se najedla sama."*²⁰²

Respondentka Ž.V chtěla mít velkou rodinu, ale kvůli zkušenostem, které v sexbyznysu nasbírala, už nemá chuť. V současné době je pro ní důležitý život a svoboda. Pro respondentku Ž.VI jsou důležité vztahy, které má se svými blízkými. Touží po dítěti, ale její zdravotní stav jí to prozatím nedovoluje.

6.4 Analýza a vyhodnocení provedených rozhovorů

Výše uvedené otázky,²⁰³ které byly kladeny v první části rozhovorů, měly za úkol zjistit, v jakém prostředí ženy vyrůstaly. Zda toto prostředí bylo podnětné či nikoli, zda si uvědomují hodnoty, které jim rodina předala nebo nepředala.

Z předešlého vyplývá, že pět ze šesti respondentek mělo negativní vztah ke svému biologickému otci nebo ho vůbec neznaly. Matky respondentek měly pravděpodobně problémový vztah k mužům. Respondentky neznají bezproblémové soužití muže a ženy. Tato skutečnost může podmiňovat jejich vstup do prostituce.

Tři ze šesti respondentek mají zkušenost se špatným zacházením od svých rodičů či blízkých. Špatným zacházením je míněno domácí násilí a nucení k prostituci. Tyto ženy si také uvědomují, že jejich rodina jim neposkytla podnětné prostředí k vytvoření životních hodnot. Jedna z respondentek přímo uvádí, že zná mnoho prostitutek, které nemají rodinu.

Nejčastěji si ženy při otázce na důležité věci v rodině uvědomují povinnosti, které jako děti a dospívající měly. Jedna respondentka konkrétně

¹⁹⁹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

²⁰⁰ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.III

²⁰¹ Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

²⁰² Srov. Příloha č. II, rozhovor Ž.IV

²⁰³ Srov. kapitola 6.2.2, odst. 1

uvádí, že jí matka vedla k dodržování slibů (držet slovo) a k čestnosti. Další hodnoty respondentky nebyly schopné definovat.

Polovina respondentek nesdělila svým rodinám či přátelům, že pracují v nočním klubu. U těchto tří žen neví nikdo z jejich blízkých, že se živí placeným sexem. Druhá polovina má alespoň někoho, komu se svěřit může a může tím ventilovat své problémy. To, jestli ženy sdělily nebo nesdělily rodinám způsob své obživy, velmi ovlivňuje i práci samotnou. Ženy, které se nemají komu svěřit, pracují v prostituci nerady. Prostituce je velmi vyčerpává, chtějí dřív nebo později skončit. Ostatní ženy, o kterých jejich blízcí vědí, že se živí jako prostitutky, odchod z prostituce v dohledné době neplánují.

Ženy, které se zúčastnily tohoto výzkumu, začaly svůj sexuální život v průměru v 16ti letech. Jejich první milostný akt nebyl ani u jedné z lásky. Žádná respondentka nebyla znásilněna.

Respondentky vnímaly prostituci před tím, než v ní začaly pracovat, různě. Toto vnímání lze až na jeden případ zobecnit na negativně laděné. Ženy vnímaly prostituci jako nadávku, ponížení. Jedna respondentka už před vstupem do prostituce vnímala tuto práci jako každou jinou. V pohledu na prostituci v současné době, kdy jsou ženy v tomto byznysu aktivní, se respondentky shodují. Svou práci vidí jako náročnou, která už není tak výnosná jako dřív. Prostituce jim přesto přináší určitou svobodu a nezávislost, kterou si ale ne všechny respondentky uvědomují. Tuto neuvědomovanou svobodu definují například tím, že mohou pracovat jenom tehdy, když ony chtějí.

V další části rozhovoru se ženy měly zavzpomínat, jak se do prostituce dostaly. Kdo byl jejich první zákazník. Co se v nich odehrávalo, když přijímaly poprvé za sex peníze. A jestli nad něčím přemýšlely, když svůj první obchod ukončily. Pět ze šesti respondentek vstoupilo do prostituce, protože se jim naskytla příležitost, potkaly někoho, kdo jim ukázal cestu. Po delším či kratším zvažování placený sex začaly poskytovat. Žádná žena neměla v plánu se touto prací živit. Všechny ženy byly v danou chvíli na životním rozcestí - chyběly jim peníze, bydlení, kontakt s druhými lidmi. Jejich první zkušenosti s placeným sexem se liší. Prakticky kopírují jejich přístup k prostituci jako takové. V případě, že prostituci dělají i přes racionální úvahy z důvodu, že nevidí jinou možnost obživy, ani jejich první zkušenost s prostitucí není pozitivní. Z výpovědí

respondentek vyplývá jakási nervozita z prvního zákazníka. Žádná z nich ale neměla zkušenost tak negativní, že by hned po první zkušenosti v této práci nepokračovala. Ženy, které pracují v sexbyznysu s přemáháním, pocítují po odchodu zákazníka úlevu – že už to mají za sebou.

Češky, které se tohoto výzkumu zúčastnily, mají základní vzdělání. Jejich úspěšnost na trhu práce je tedy velmi nízká. Na proti tomu Ukrajinky, které se živí prostitucí na území České republiky, mají vzdělání vysokoškolské. Jejich migrační status jim ale nedovoluje jejich kvalifikaci v plné míře na českém pracovním trhu uplatnit. I tato skutečnost pravděpodobně determinuje zvažování vstupu do prostituce.

Pouze jedna ze čtyř tázaných migrantek neodcestovala do cizí země za účelem práce v prostituci. Ostatní ženy odjížděly s vědomím, že budou poskytovat sexuální služby za úplatu. V Německu je prostituce legální. Ale ne všechny ženy pracující v prostituci na území Německa pracují legálně. Jedna ze dvou žen, se kterými jsem mohla v bavorském Norimberku hovořit, svoji práci zlegalizovanou má. Je přihlášená na finančním úřadě, vlastní daňové číslo a své příjmy přiznává. Druhá žena by se ráda zařadila do pracovního procesu mimo sexbyznys, ale nevidí možnost, jak toho dosáhnout. Německý pracovní trh je stále uzavřený a dosud se jí nepovedlo najít "normální" práci. Podle její výpovědi nemají migrantky rovnocenné postavení. Tak to vidí i Ukrajinka, která pracuje v nočním klubu v Čechách. Najít "normální" práci je pro ni jako cizinku náročnější. Nezávisle na migraci měla zkušenost s obchodem s lidmi Češka, která byla prodaná za účelem prostituce. Bohužel respondentka nechtěla o této skutečnosti vyprávět. Nebyly tedy zjištěny podrobnosti této situace.

Na dotaz, co ženám prostituce přináší, byly na prvním místě peníze. Dále pak ženy uváděly, že se prostituují kvůli získávání přístupu k ostatním lidem. Jedna respondentka si díky prostituci uvědomuje, že žít život není jednoduché a práce v prostituci ji naučila, že se musí umět o sebe postarat sama. Jedna respondentka uvedla, že kromě peněz, které z poskytování sexuálních služeb má, jí prostituce velmi ubližuje.

Respondentky mají ve své práci stanoveny hranice, které určují jejich profesní hodnoty. Tyto hranice a hodnoty byly ve dvou případech spíše jednorázově porušeny. Respondentky se při své práci s násilím velmi hrubého

charakteru (např. bití nebo znásilňování) nesetkávají. Každodenním problémem prostitutek jsou zákazníci, kteří je nutí pracovat bez kondomu. Všechny respondentky pracovat bez kondomu odmítají.

Pouze jedna respondentka tohoto výzkumu má stálého partnera. Ostatní ženy mají buď partnery krátkodobě nebo nemají vůbec. Jejich vztah k soukromému sexu je velmi podobný. Ženy se potýkají s nechutí k sexu a dvě i k partnerskému soužití všeobecně.

To, jestli ženy půjdou do práce, záleží ve čtyřech případech pouze na jejich finančním stavu. Nikdo je do prostituce v současné době nenutí. Jedna respondentka zkušenosti s nucenou prostitucí má, to bylo ale v minulosti. Odpovědí na otázky týkající se minulosti se vyhýbala. Dvě respondentky vedle peněz ještě uvádí povinnost k zaměstnavateli. Berou práci v klubu jako každé jiné zaměstnání, do kterého se nechodí jenom, když se člověku zrovna chce. Určitou volnost a svobodu neustále mají, mají ale i povinnost nahlásit předem, že přijdou do práce déle.

Respondentky tohoto výzkumu nemají vesměs žádné vyhraněné zájmy, které by byly trvalejšího rázku a byly by výrazně preferovány před ostatními činnostmi. Svůj volný čas tráví spaním, procházkami, rekreačním sportem, či schůzkami se svými přáteli nebo příbuznými. Své známé respondentky nevidí pravidelně. Ženy v klubech zažívají nudu. Neví co s časem, který tráví čekáním na zákazníka. Jedna respondentka má obavy z nadměrného užívání alkoholu, do kterého ji nuda "nutí". Východisko vidí v internetu a pěstování sociálních kontaktů mimo klub. K tomu ale nemá v současné době přístup.

Ženy mají ve většině více či méně smělé plány, kterých bych chtěly v budoucnu uskutečnit. Čtyři ze šesti žen touží po "normální" práci a "normální" rodině. Normální práci definují jako každou jinou práci než prostituci. To je v rozporu s tím, jak prostituci vnímají. Na jedné straně vidí prostituci jako náročné zaměstnání. Na druhé straně ale v prostituci nechtějí setrvat, protože to není "normální" práce. Normální rodinou myslí ženy partnera, který by jim pomohl zabezpečit jejich děti a je samotné. Tento vzor ve většině samy nezažily, nemůže být pro ně tudíž jednoduché takový model rodiny vytvořit.

Mezi hodnoty, které jsou pro život důležité, respondentky řadí: spokojenost, děti, zdraví, rodinu vlastní i původní, důstojný život, altruismus,

vidět za sebou vykonanou práci, svobodu, přátele, kterým se mohou vyzpovídat. Ale také to jsou peníze a bohatství. Respondentky o svých plánech, cílech a potřebách přemýšlí. Ví, čeho by chtěly dosáhnout. Nejsou si ale jisty, zda se jim to povede.

Následující kapitola má nabídnout porovnání výstupů z rozhovorů, prováděných v rámci kvalitativní analýzy, spolu s fakty obsaženými v kapitolách 1-3, spolu s kapitolou 4, kde jsou tato fakta shrnuta.

7 Shrnutí provedených rozhovorů ve světle odborné literatury

Na začátku této práce byla položena otázka, jestli prostituci můžeme nazvat prací jako takovou. Tischner uvádí, že práce je činnost, která slouží k zachování a rozvoji lidského života, dává životu hlubší smysl. Na druhou stranu činnost, která přináší do života slabost, nemoc či smrt, prací být nemůže. Z uskutečněných rozhovorů vyplývá, že ženy svoji činnost jako práci nahlíží. Pouze v jednom případě to, jak vidí respondentky svoji práci, odpovídá Tischnerově definici. Tato žena vidí prostituci jako pomoc zákazníkovi, který má problém. Vidí ve své práci hlubší smysl. Ostatní ženy nevnímají prostituci tak pozitivně, spíše jako zaměstnání, které je velmi náročné.

Jedna klientka se vyslovila, že kvůli své profesi vidí sex jen jako potřebu, která nemá dalších souvislostí. Jako se člověk nají, když má hlad, tak si i uspokojí své sexuální potřeby. Což odporuje Boremanově pohledu na sex jako na altruistickou potřebu společnosti po mezilidské útěše. Názor respondentky je však determinován její zkušeností s prostitucí. Se svým partnerským životem mají problémy, až na jednu, všechny ženy, které se účastnily rozhovorů. Partnera postrádají nebo vůbec nehledají. Pouze jedna žena má vztah, který ji naplňuje a se svým partnerem plánuje budoucnost.

Bott ve svém článku *Sex ist Arbeit wie jede andere* upozorňuje na to, že prostitutky nejsou homogenní skupina. To potvrzuje i Malinová, která píše, že ženy poskytující sex za úplatu lze najít ve všech společenských vrstvách. I respondentky tohoto výzkumu jsou velmi odlišné. Nespojuje je míra vzdělanosti, věk ani výchovné prostředí, ze kterého pocházejí. Ženy ale zastávají podobné hodnoty a mají podobné cíle. Jejich jednání je většinou řízené představou cíle, což uvádí Smékal jako jednu z variant jednání směřující k cíli. Ženy mají představu o svém cíli, tento cíl je tvořen vnějškově a to prostředím, ve kterém žijí. Podle Sprangerovy koncepce typů poznání světa jsou ženy v tomto výzkumu především ekonomickými a sociálními lidmi. Ženy mají většinou představu, že se hodně věcí dá vyřešit penězi a že je pro ně důležitý užitek a zisk pro ně samotné. Rodina a druzí lidé jsou ale také velmi důležití - ženy u nich hledají útěchu. Peníze jsou pro ženy v prostituci prostředkem k dosažení normálního života bez prostituce. Peníze jsou tedy dílčím cílem, prostředkem.

Respondentky, až na jednu, nezažily fungující rodinu. V prostředí prostituce se často pohybují ženy, kterým chybí rodinné zázemí. Lidská psychika i motivace podléhají podle Nakonečného vlivům kulturního a sociálního prostředí. Ženy, které pracují v prostituci, často neměly a nemají podnětné rodinné zázemí. Jejich rodiny nefungují, nejsou ženám oporou. Ženy z takového prostředí mohou snadněji získat kontakty na prostituční scénu. Cílem těchto žen je právě ta "normální" fungující rodina. Tato touha, cíl, je tedy bez pochyby determinována prostředím, ze kterého ženy pocházejí. Normální život a normální rodina se také zrcadlí v hodnotách, které respondentky zastávají. Sny, které ženy mají, jsou umocňovány žitou realitou, jež neuspokojuje jejich potřeby. Prostituce souvisí s penězi a poptávka po penězích je také jediná potřeba, která je u tázaných žen uspokojována. Tato motivace je natolik silná, že ženy v práci pokračují i nadále. V tomto případě dosažená odměna ve formě peněz má větší motivační sílu než negativní emoce, které ženy při vykonávání prostituce zažívají. Proces motivace, jak píše Nakonečný, probíhá od napětí a nelibosti k uvolnění a libosti. Ženy, které provozují prostituci s jakýmsi odporem či přemáháním se, cítí uvolnění, když jejich zákazník odchází. Po jeho odchodu zůstává pocit uvolnění a kýžená odměna (peníze). Velmi rychlé střídání napětí a uvolnění, které se v tomto případě objevuje, lze možná přirovnat k adrenalinovému sportu. Ženy se stávají na prostituci a penězích, tak jako sportovci na endorfinu, závislé. Podle Schmackpfeffera lze prostituci často přirovnat k droze. Jedna z respondentek toto přirovnání použila. Jednoduše vydělané peníze prakticky za nic. Tento proces upevňuje jednání a ženy často v prostituci zůstávají i přes to, že tuto činnost vykonávají ne zcela dobrovolně. Schmackpfeffer tento závěr potvrzuje, když říká, že prostitutky se svojí činností velmi těžko přestávají kvůli vidině snadného výdělku. Důvodem, proč ženy setrvávají v prostituci, je nenaplnění jejich skutečných potřeb. Žena touží po normálním životě, k tomu potřebuje peníze. Peněz ale není pro naplnění tohoto cíle pořád dostatek. Nedostatek peněz lze zdůvodnit např. neschopností šetřit, životem nad poměry nebo jednoduše malým příjmem, který z prostituce v poslední době plyne. Náhradními druhy uspokojení, které nastupují při neuspokojování původní motivace, o kterých mluví Nakonečný, mohou být u těchto žen prostředky k útěku od reality. Těmito prostředky mohou být drogy, ať už legální v podobě alkoholu

či nelegální v podobě pervitinu, kokainu nebo marihuany. Ženy pracující v sexbyznysu velmi často tráví mnoho času na internetu a žijí virtuální život, který nemá s tím skutečným vůbec nic společného.

Malinová definuje tři druhy motivů k prostitučnímu chování. U respondentek tohoto výzkumu se objevil motiv v podobě manipulace okolnostmi nebo okolím. Žádná respondentka neuvažovala dopředu, že by se někdy prostitucí chtěla živit. I Potterat, kterého cituje Zikmundová ve své diplomové práci, zahrnuje okolnosti jako možné příčiny vstupu do prostituce. Jako důležité uvádí kontakty, které mohou ženu přivést na myšlenku provozovat prostituci. Ve všech případech se respondentky začaly prostituovat z důvodu, že je k tomu něco nebo někdo navedl. Závěry z provedených rozhovorů také korespondují s tím, že motiv pro prostituční chování je většinou ekonomický. Ženy v tomto výzkumu potřebovaly ve chvíli, kdy jim prostituce byla nabídnuta, peníze. Češky, které se tohoto výzkumu zúčastnily, mají pouze základní vzdělání. Práce v prostituci se tedy jeví jako nejsnadnější cesta k získání finančních prostředků. Prostituce jim nabídla alternativu k nízkému výdělku v nějaké továrně s pevným režimem a třísměnným provozem. Ukrajince, která se rozhodla utéct možná před sebou samotnou do České republiky, nabídla prostituce a odchod z rodiny tlustou čáru za minulostí a nový start.

Výpovědi v rozhovorech už se neshodují se závěrem Zikmundové, že sexuální pracovnice mívají větší zkušenost se sexuálním zneužíváním než ostatní ženy. Pouze jedna z respondentek měla zkušenosti se sexem před 15tým rokem a byla k sexu nucena. Ostatní se s tímto fenoménem nesetkaly. Respondentky tohoto výzkumu nejsou submisivními ženami, jak píše Zikmundová, kterým řídí život někdo jiný, např. pasák. Ženy si určují samy, kdy půjdou do práce, jaké zákazníky přijmou nebo ne. To se týká migrantek i žen, které pracují ve své vlasti. Je nutné ale brát v úvahu, že výzkum této práce je omezený. Tento závěr, tak jako všechny závěry v této práci, může být aplikován pouze na vzorek žen, které se účastnily rozhovorů.

Podle třídění zájmů, které uvádí Smékal v Pozvání do psychologie osobnosti, mají respondentky tohoto výzkumu především zájmy zaměřené na věci a lidi. Jedna respondentka vyslovila zájem o ideje, konkrétně o estetické vnímání, když vyprávěla, jak se ráda prochází Prahou a vnímá její architekturu a krásu.

Většinou převládají u respondentek zájmy materiální a kontaktní. Velmi často jsou zájmy respondentek přechodné a pasivní.

Ženy pracující v prostituci mají a dodržují při práci určitá pravidla, pracovní étos či profesní čest. Na tato pravidla ale přicházejí postupně samy. Do prostituce vždy přicházejí s určitým vědomím ochrany svého zdraví jak fyzického tak psychického. Ne vždy se jim podaří tato pravidla udržet. Dostávají se do situací, bývá to finanční tíseň, které je nutí jejich pravidla překročit. Profesní hranice, které ženy dodržují, jsou spíše hranicemi zajišťujícími jejich osobní integritu a tělesné zdraví. Objevují se ale i etické aspekty - ženy mají strach, že kdyby si své hranice neudržely, hrozilo by jim, že ztratí vše ze svého já.

Drössler upozorňuje na individualizaci v prostituci, která stěžuje předávání znalostí profesně starších těm profesně mladším ženám. To odpovídá i zkušenostem respondentek. Ženy nemají na koho se obrátit, nemají koho se zeptat, jak to chodí. Jedna respondentka doslova uvedla, že vše musela okoukat. To bylo konkrétně v souvislosti s otázkou na to, jak zjistila, co vše musí udělat, aby mohla pracovat jako prostitutka na území Německa.

V této práci byl věnován prostor i legislativním opatřením a pracovním podmínkám v prostituci na území Česka a Německa. Byl totiž předpoklad, že legálnost prostituce v Německu může motivovat prostituující se Češky k práci v zahraničí. Dvě Češky, které pracují v prostituci v Německu a zúčastnily se výzkumu, už zde pracují velmi dlouho. Jejich rozhodování neovlivnilo, že v Německu je prostituce legální. Jejich motivem pro práci za hranicemi byly opět peníze, možnost vyššího výdělku. Sexuální služby jsou na německé straně mnohem dražší, ženy prostituující v Německu tedy vydělají víc. Práce v zahraničí ale klade na ženy vyšší nároky, které musí zvládnout. Musí umět lépe řeč a lépe se orientovat v zákonech a byznysu. Češky, které pracují v Čechách, často moc dobře německy nemluví.²⁰⁴ To, jestli je prostředí sexbyznysu legální či nikoli, respondentky v rozhodování vůbec neovlivnilo.

Status migrantek už ale určitou determinaci přináší. Se ženami není jednáno úplně stejně jako se ženami, které jsou v dané zemi doma. Migrantky nemají často uznané vzdělání, které mají dosažené v zemi původu. To potvrzují i výpovědi obou Ukrajinek, které pracují v sexbyznysu v Česku. I Češka pracující

²⁰⁴ Pracovní zkušenosti autorky. Centrum JANA nabízí pro své klientky bezplatné kurzy němčiny.

v Německu pocítuje jiný přístup. Všechny ženy tohoto výzkumu, které pracují na území cílové země, by rády pracovaly v jiném byznysu než je ten sexuální. Jsou ale konfrontovány se zákony a limity, které popisuje Wright. Tyto limity jim ztěžují nebo úplně znemožňují vstup do legálního pracovního trhu. Migrující prostitutky už ale nepochází z chudých zemí, a jejich pracovní podmínky nejsou horší, jak Wright říká. Zkušenosti respondentek odpovídají výstupům z výzkumu TAMPEPu, který uvádí, že legální status občana jiné země závisí na možnosti najít si práci a bydlení. Od toho se odvíjí i možnost vstoupení do systému zdravotní a sociální péče. I přes legálnost prostituce v Německu tohoto legálního statusu cizinky pracující v německém sexbyznysu nedosahují. Jedna ze dvou Češek pracujících v Německu v tomto výzkumu své daňové číslo má, její status je tedy legální. Druhá je v procesu legalizace svého pobytu. Na území ČR nemají prostitutky, ať už Češky či cizinky, vůbec žádnou možnost, jak svoji činnost legalizovat.

Podle mezinárodně uznávané definice obchodování s lidmi, není obětí obchodu s lidmi člověk – žena, která ví, že bude pracovat v sexbyznysu a může se rozhodnout sama, že tak učiní a je si vědoma důsledků svého rozhodnutí. Toto rozhodování nesmí být ovlivněno uvedením v omyl, zneužitím moci nebo stavu bezbrannosti. Ale která žena, jež se rozhodne pracovat v nějaké cizí zemi jako prostitutka, není bezbranná? V kapitole 6.3.7 je uvedeno, že jedna respondentka se stala obětí obchodu s lidmi. Žena o této zkušenosti mluvila jako o tom, že ji někdo někomu někam prodal, konkrétně se vyjadřovat nechtěla. Co ale Ukrajinka, která vědomě zaplatila pasákovi, aby jí vzal do Čech, aby se zde stala prostitutkou? Věděla, co jí čeká. Svému pasákovi musela vrátit celkem 600 euro, kterých bylo potřeba pro vyřízení víza a na cestu. Pas si respondentka zařídila sama. Stala se tato žena obětí obchodu s lidmi tak, jak ho definuje OSN? Žena v tíživé situaci ale pasáka vyhledala přes známé a kamarádky sama. Musela pasákovi zaplatit za cestu. Kdyby jela vlakem či autobusem, za cestu by platila také. Hranice mezi tím, jestli se člověk vypraví za hranice své vlasti jako turista nebo jako oběť obchodu s lidmi, je velmi tenká. V tomto případě se dá na základě získaných informací velmi těžko rozhodnout, zda žena byla obětí obchodu s lidmi, či nikoli. Každopádně i pro tuto ženu byly motivem pro vstup do prostituce cíle, které jsou naplňovány prostřednictvím peněz.

7.1 Diskuse

Thomson ve svém Přehledu etiky píše, že etika zkoumá mravní rozhodování lidí a způsoby, kterými se toto rozhodnutí snaží lidé odůvodnit. Ženy, které se staly respondentkami tohoto výzkumu, mají své důvody, proč se začaly prostituovat. Některé vidí prostituci jako problém, který chtějí v budoucnu řešit. Jiné jako práci, která jim nevadí. Ženy v sexbyznysu jsou velmi citlivé na soudy druhých lidí. Možná proto, že s prací v prostituci není všechno až tak v pořádku. Možná by pomohla změna morálního usuzování většinové společnosti. Prostitutky jsou si vědomy, že pracují na hranici nebo za hranicí legality. Se svým zaměstnáním se spíše tají. Pravděpodobně se bojí negativního morálního hodnocení, které by jim jejich okolí udělilo. Bojí se zatracení a nepochopení. Některé ženy, většinou ty sebevědomé, svému okolí svoji profesi sdělí a nečekají, zda to okolí přijme nebo ne. Necháávají to na nich. Se svou prací jsou ztotožněné a mají ji morálně odůvodněnou. Morálka také funguje ve vztahu k zákazníkovi. Morální pravidla jsou v prostituci zakotvena ode dávna. Ženy ví, co je v tomto obchodu správné, co se má a co nemá. Realita jednání už je odlišná, ženy své hodnotové hranice opět kvůli penězům překračují. Tato pravidla jsou platná jako profesní. Většinová společnost, která nahlíží na prostituci jako na nemorální, nemůže ale tuto profesní čest akceptovat.

Respondentky tohoto výzkumu se primárně nechtěly stát prostitutkami. Dovedly je k tomu okolnosti. Jejich rozhodování, jestli vstoupit do prostituce, nebylo ovlivněno delší racionální úvahou. Většinou to byl aktuální impulz, kterému podlely. V tu chvíli pro ně neexistovaly žádné hodnoty, morální či jiné důvody, které by zbrzdily jejich vstup do prostituce.

Závěr

Tato práce měla za úkol prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů nahlédnout do života prostitutek. V rámci možností pak zjistit, jaké tyto ženy mají hodnoty, potřeby, jestli jim je prostituce uspokojuje. A to vše nakonec porovnat s odbornou literaturou a fakty, jež tato literatura přináší.

Okolnosti, které nás během života potkávají, určitým způsobem ovlivňují naše rozhodování a chování. I ženy, které vstoupily do prostituce, byly určitým způsobem ovlivněny svým okolím. Mezi tyto vlivy jsem zařadila kromě osobnosti prostitutky, ne/legálnost prostituce, migraci a obchod s lidmi. Tyto fenomény jsem popsala v první kapitole své práce. Nejsilnějším motivem pro vstup do prostituce je odměna, kterou ženy získávají za poskytované služby. Ženy, se kterými jsem vedla rozhovory, sice migrovaly za účelem prostituce, ale nereflektovaly její legálnost či nelegálnost na území daného státu. Opět zde byly determinantem rozhodování peníze.

Pro každý výzkum je důležitý teoretický základ. K tomu sloužila druhá kapitola. Ta představila motivaci a její zástupce v podobě cílů, zájmů, potřeb a hodnot. Jsem si vědoma, že kapitola je určitým zjednodušením dané psychologické a etické problematiky. Cílem práce nebylo vyčerpávajícím způsobem popsat charakteristiku motivace. Domnívám se, že pro potřeby práce je toto zpracování dostačující. Obecnou část o etice²⁰⁵ jsem vložila kvůli komplexnosti práce a z důvodů studijních.

Ženy prostitutky jsou velmi rozdílné a i jejich motivy k určitému chování mohou být rozdílné. V části o motivaci k prostitučnímu chování jsou popsány některé druhy motivací vedoucí ženy k placenému sexu. Není jednoduché popsat a zjednodušit pohnutky, které vedou k prostituci. Někteří autoři se o to pokoušejí. Jejich závěry ne vždy ale velmi často korespondují se závěry výzkumu. V tuto chvíli se až na výjimky potvrzují fakta uváděná v odborné literatuře. Těmito výjimkami jsou zkušenost se sexuálním zneužíváním a submisivita, která zapřičiňuje nedobrovolnost a nesvobodu v prostituci. Respondentky tyto zkušenosti nemají.

Individuální přístup při práci se ženami v sexbyznysu je velmi důležitý.

²⁰⁵ Srov. kapitola 2.8.1

Ženy moc často nechtějí o svém soukromém životě mluvit. Pro práci v Centru JANA je velmi důležité znát potřeby klientek. Kvalitativní rozhovor byl tedy velká příležitost, jak do života našich klientek nahlédnout. K motivaci k prostitučnímu chování nebylo mnoho napsáno. Fakta k tomuto tématu se velmi těžko hledají a kvalitativní obzvláště. To vše vedlo k tomu, že jsem se rozhodla pro kvalitativní analýzu dat a jejich porovnání s dostupnou literaturou. Vedení polostrukturovaných rozhovorů bylo pro mě velmi náročné. Vybraná metoda výzkumu potřebuje zkušenosti, které bohužel nemám. Při transkripci nahraných rozhovorů jsem odhalovala mnoho chyb, kterých jsem se v jejich průběhu dopustila - v určitých chvílích jsem se měla dotazovat na podrobnější informace nebo naopak jsou v rozhovorech části, které jsou sice podrobné, ale pro uskutečňovaný výzkum jsou nepodstatné. I tato zkušenost je pro mne velmi přínosná a poučná.

Práce přispěla k mému velkému osobnostnímu i profesnímu růstu. Ženy pracující v sexbyznysu jsem se nikdy nesnažila morálně hodnotit. Vždy jsem brala a i nadále budu brát jejich status takový, jaký je. Pouze se snažím v rámci své profese ženy informovat o jejich možnostech, právech a povinnostech, upozorňovat na rizika jejich profese a podporovat je v jejich rozhodování. Možnost velmi intimní promluvy s těmito ženami mě v mém jednání utvrdila a posílila chuť do další práce.

Zveřejnění rozhovorů, které jsou v příloze této práce, by mělo nabídnout i široké veřejnosti prostor k zamyšlení nad tím, kdo vlastně prostitutky jsou a co je k jejich prostituování vedlo. Cílem této práce nebylo pojmout veškeré možné alternativy. Ale zjistit příčiny k prostitučnímu chování několika žen pomocí náhledu do prostituční scény a zkonkretizování obecných znalostí, jež lze nastudovat v odborné literatuře. Tyto cíle byly dle mého názoru naplněny.

Seznam použitých zdrojů

ANZENBACHER, A. *Křesťanská sociální etika: Úvod a principy*. Brno: CDK 2004. ISBN 80-7325-030-6

ANZENBACHER, A. *Úvod do etiky*. 3. vyd. Praha: Academia 2001. ISBN 80-200-0953-1

ANZENBACHER, A. *Úvod do filosofie*. Praha: Portál 2004. ISBN 80-7178-804-X

Bible: překlad 21. století. Praha: Biblion 2009. ISBN 978-80-87282-00-7

BLECHA, I. et al. *Filosofický slovník*. 2. roz. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc 2002. ISBN 80-7182-064-4

BORNEMAN, E. *Sexuelle Markt-wirtschaft: Vom Waren- und Geschlechtsverkehr in der bürgerlichen Gesellschaft*. Wien: Promedia 1992. ISBN 3-900478-54-6

CAKIRPALOGLU, P. *Psychologie hodnot: Přehled pro humanitní obory*. Olomouc: Votobia 2004. ISBN 80-7220-195-6

COELHO, P. *Jedenáct minut*. Praha: Argo 2003. ISBN 80-7203-532-0

DIAMANT, J. *Psychologické problémy emigrace*. Olomouc: Matice cyrilometodějská s.r.o. 1995

DRÖSSLER, CH. *Rote Lipen will Mann küssen – Hurenkultur, Arbeitethos und Moral*. In *Prostitution: Ein Handbuch*. Marburg: Schüren 1994. ISBN 3-89-472-110-3

HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál 2000. ISBN 80-7178-303-X

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál 2005. ISBN 80-7367-040-2

Interní dokumenty občanského sdružení Network East-West. [s.l.] : [s.n.], [2008].

KELLERHOFF, S. *Prostitution in Deutschland – Erscheinungsformen, soziale und gesundheitliche Lage*. Odborná přednáška 22.10.2009 na Praxisworkshop: Sexworkerinnen aus neuen EU-Ländern in Deutschland, 22.-24.10.2009, Berlin.

KOHOUTEK, R. *Základy užití psychologie*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, s.r.o. 2002. ISBN 80-214-2203-3

MALINOVÁ, H. *Sociální patologie II*. Praha: Univerzita Karlova v Praze 1982.

MALINOVÁ, H. *Sociální práce s ženami, které poskytují placené sexuální služby*. In MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*. Praha: Portál 2005. ISBN 80-7367-002-X

MIKŠÍK, O. *Psychologická charakteristika osobnosti*. Praha: Karolinum 2007. ISBN 978-80-246-1304-8

MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing 2006. ISBN 80-247-1362-4

MOOSOVÁ, L. *Poprvé a pak pořád znovu: Autobiografický příběh ženy šokující svou otevřeností*. Praha: Rybka Publishers 2005. ISBN 80-86182-93-2

NAÍM, M. *Černá kniha globalizace*. Praha: Vyšehrad 2008. ISBN 978-80-7021-866-2

NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*. Praha: Academia 1997. ISBN 80-200-0625-7

NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*. Praha: Academia 2000. ISBN 80-200-0763-6

PLHÁKOVÁ, A. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia 2007. ISBN 978-80-200-1499-3

SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: Člověk v zrcadle vědomí a jednání*. Brno: Barrister & Principal 2002. ISBN 80-85947-80-3

SMÍLEK, J. *Ve stínu červených lamp*. *Týden*, 2003, č. 7. ISSN – 1210-9940, s. 32-37

STÖRIG, H. J. *Malé dějiny filozofie*. Praha: ZVON 1991. ISBN 80-7113-041-9

STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert 1999. ISBN 80-85834-60-X

TAMPEP *Sex, Work, Migration, Health: A report on the intersections of legislations and policies regarding sex work, migration and health in Europe*. Hamburg: TAMPEP International Foundation 2009.

THOMSON, M. *Přehled etiky*. Praha: Portál 2004. ISBN 80-7178-806-6

TISCHNER, J. *Etika solidarity*. Mnichov: Opus Bonum 1985.

TRÁVNÍČKOVÁ, I. et. al. *Obchodování se ženami s pohledu České republiky*. Institut pro kriminologii a sociální prevenci: Praha 2004. ISBN 80-7338-030-7

VACA, J. Konec prostituce v pohraničí: Z nevěstinců jsou obchody a byty. *Mladá fronta DNES*, 13.7.2009, XX/161, s. A1-A3

WRIGHT, M.T. *Prostitution, Prävention und Gesundheitsförderung, Teil 2: Frauen*, Berlin: Dt. AIDS – Hilfe 2005. ISSN 0937-1931, ISBN 3-930425-55-6

ZIKMUNDOVÁ, M. *Sexuální chování sexuálních komerčních pracovníků*. Praha 2003. Diplomová práce. Karlova universita v Praze. Filosofická fakulta. Katedra psychologie. Vedoucí práce P. Weiss

ZIKMUNDOVÁ, M., WEISS, P. Motivace k prostituci. *Československá psychologie*, 2004, č. 5. ISSN neuvedeno, s. 433-437

Elektronické zdroje:

BOTT, E. Sex ist eine Arbeit wie jede andere. *Www.zeit.de* [online]. 2009 [cit. 3.11.2009].

Dostupné na WWW: <<http://www.zeit.de/2003/42/SM-Prostitution>>.

DRBOHLAV, D. *Mezinárodní migrace obyvatelstva - pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů)*. Praha: Multikulturní centrum Praha. [online], [2.11.2009]

Dostupné na WWW:

<http://aa.ecn.cz/img_upload/9e9f2072be82f3d69e3265f41fe9f28e/Pohyb_a_pobyt_1.pdf>.

Fellbach: Flatrate-Bordell nach bundesweiter Durchsuchung geschlossen. *Stuttgart Journal* [online]. 27.7.2009 [cit. 30.července 2009].

Dostupné na WWW: <<http://www.stuttgart-journal.de/tp/pool/nachrichten-stuttgart/sj/2009/07/27/news/fellbach-flatrate-bordell-nach-bundesweiter-durchsuchung-geschlossen/>>.

MINISTERSTVO VNITRA *Obchod s lidmi* [online] [cit 2.11.2009]

Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-definice.aspx>>

Offener Brief. [online]. červenec 2009 [cit. 30.9.2009]

Dostupné na WWW: <<http://zeitung.sexworker.at/flatrate-club-offener-brief-an-bundeskanzlerin-und-andere/>>.

RÜDIGER, S. Flatrate im Bordell. *Frankfurter Allgemeine: faz.net* [online]. 9.7.2009 [cit. 30. července 2009] Dostupné na WWW:

<<http://www.faz.net/s/Rub5925252BCC9C45B880812B358AC3FFA4/Doc~EF431E1EF5A7041478C5D85E2BA7DE6EC~ATpl~Ecommon~Scontent.html>>.

SCHMACKPFEFFER, P. *Frauenbewegung und Prostitution: über das Verhältnis der alten und neuen Frauenbewegung zur Prostitution*. Oldenburg: IBIT 1999. ISBN 3-8142-0329-1.

Dostupné na WWW: <<http://oops.uni-oldenburg.de/volltexte/1999/688/>>.

Tamara. FLATRATE CLUB: Offener Brief an Bundeskanzlerin und Andere. *Sexworker News* [online]. 2009, Jahrg. 2009 [cit. 2009-09-20].

Dostupné na WWW: <<http://zeitung.sexworker.at/flatrate-club-offener-brief-an-bundeskanzlerin-und-andere/>>.

Tanja. Pussy Club Fellbach: Flatrate mit den Augen einer Sexarbeiterin. *Sexworker News* [online]. 2009 [cit. 2009-09-20].

Dostupné na WWW: <<http://zeitung.sexworker.at/pussy-club-fellbach-flatrate->

mit-den-augen-einer-sexarbeiterin/>.

Vládní návrh zákona o regulaci prostituce, [online] [cit. 2.listopadu 2009].

Dostupné na WWW: <<http://web.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2005/navrh.pdf>>.

Výroční zpráva projektu JANA za rok 2008. [online]. Regensburg: Regierung der Oberpfalz 2008 [cit. 2.9.2009]

Dostupné na WWW: <http://www.centrumjana.estranky.cz/archiv/uploaded/13>.

WIKIPEDIE, Otevřená encyklopedie *Prostituce* [online] [cit 2.11.2009]

Dostupné na WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Prostituce>>.

Seznam příloh

Příloha I - Struktura rozhovoru

Příloha II - Transkripce rozhovorů Ž.I - Ž.VI

Přílohy

Příloha I - Struktura rozhovoru

1) Výchovné prostředí

Mohla bys mi prosím na začátek povědět něco o své rodině, dětství a mládí?

Kde jsi vyrůstala? S oběma rodiči? Máš sourozence?

Jaké to bylo doma, ve škole (kterou školu máš úplně ukončenou – statistický údaj)? Na co si vzpomínáš jako na nejdůležitější momenty? Bylo něco ve tvé rodině opravdu důležité, na co všichni dávali důraz, lpěli na tom?

Stalo se ti v rodině někdy něco zlého?

Ví rodina o tom, že pracuješ v sexbyznysu? Jaká byla reakce, když to zjistili, co na to říkají?

2) Sex před prostitucí

Kdy jsi se poprvé milovala? A jaký byl tvůj sexuální život, než jsi začala pracovat v sexbyznysu?

Bylo to z lásky? Za jakých okolností to bylo? Kolik ti bylo let?

3) Pohled/názor na prostituci

Jak jsi nahlížela na prostituci, než jsi v ní začala pracovat? Jak to vidíš teď?

S jakými dalšími lidmi jsi v kontaktu? S kým se setkáváš během dne?

4) Vstup do prostituce

Jak jsi získala svého úplně prvního zákazníka?

Kdo tě přivedl k prostituci? Proč jsi svolila, že tak učiníš (tedy vezmeš si za sex peníze)? Co ti běželo hlavou, když jsi se rozhodovala? Bylo něco, co tě opravdu brzdilo a stěžovalo rozhodnutí nebo naopak něco, že jsi věděla, že kvůli tomu to uděláš? Jaké to bylo, když zákazník odešel? Jaké jsi měla pocity? Co se ti honilo hlavou?

5) Podmínky migrantek

Co všechno jsi musela podniknout, než jsi začala pracovat tady v zahraničí v klubu?

6) Hranice v prostituci, osobní přínos z prostituce – uspokojování potřeb

Co ti prostituce kromě peněz přináší? Máš v kontaktu se zákazníkem stanoveny hranice, za které nejdeš?

Jaký máš sexuální život mimo svůj profesní – máš uspokojivý soukromý sex. život? Máš stálého partnera nebo sexuální partnery často střídáš? Co děláš s penězi, které vyděláš?

Stalo se ti během práce někdy něco zlého?

7) Svoboda rozhodování

Jak se cítíš svobodná ve svém rozhodování? Záleží jenom na tobě, kdy půjdeš do práce?

Rozhoduješ se podle potřeby peněz? Rozhoduje za tebe někdo jiný?

8) Budoucnost – cíle, konflikty

Jak to vidíš do budoucnosti? Máš nějaké plány, cíle, kterých bys chtěla dosáhnout? Máš nějaké konflikty, které řešíš?

Co tě baví v době, kdy nepracuješ, čím naplňuješ volný čas?

Konflikty sama se sebou, s ostatními

9) Hodnoty

Když si spolu tady takhle povídáme – řekneš mi prosím, co je pro tebe v životě důležité? Přemýšlela jsi o tom někdy?

Příloha II - Rozhovory Ž.I - Ž.VI

Rozhovory jsou přepsány bez uvozování vět. Výpovědi respondentek jsou označeny tučně.

Ž.I

Česka pracující v SRN

Na začátek bych se tě chtěla zeptat, jestli bys mi něco řekla o tvé rodině, jestli jsi vyrůstala v úplné rodině.

Vyrůstala jsem v dětském domově, nemám vůbec kontakt. A jaký to bylo v domově? Měla jsi tam sourozence? Nebo jsi tam byla úplně sama? **Já jsem úplně nejstarší ze všech dětí, všechny jsou menší a všechny jsou taky po ústavech. Žila jsem v rodině do 15ti let, ale ve 14ti nebo 15ti jsem byla v ústavu. Jednu dobu jsem byla u mámy nebo u táty, ty se o mě nějak hádali, byly tam špatný podmínky a táta byl nějakou chvíli takovej pasivní a nakonec jsem byla v tom dětském domově, s rodinou nemám vůbec žádný kontakt.** Nevoláš třeba domů? Mámu, tátu tedy znáš? **Mámu i tátu znám, stýkám se akorát se ségrou, jenom si občas voláme, ale není to blízký, jsem spíš sama.** A jaký to bylo teda v domově? Mělas tam kamarádku, třeba jako ségru? **Měla jsem tam takový, který tam byli, se kterými jsem prostě musela vyjít.** A z domova jsi vyšla v 18ti? **No, v 15ti jsem byla těhotná, jsem měla malýho. V děcáku jsem vyrůstala s ním, já ho tam porodila, byla jsem tam s dítětem.** A jsi vyučená? **Dělala jsem to dálkově, ale nedokončila, chybělo mi asi jenom půl roku, učila jsem se na kuchařku.** Takže ukončený máš základní vzdělání? **Hm. A nepřemýšlela jsi někdy, že bys to dodělala? Já na to nemám čas, ani finance, já jsem v takový situaci, že bych to nezvládla.** Když se teda řekne tvoje dětství, dospívání, jaký se ti vybaví nejvíc pocit? **Strašnej, já se o tom vůbec nechci bavit.** A když bys to měla pojmenovat třeba barvou? **Asi fialovo-černou, černá, někdy i šedá.** Takže hodně temný, studený barvy? **Hm, asi tak nějak, my jsme to dětství měli fakt takový, že jsme neměli vůbec nic.** Máma mě vyhnala ve 12ti 13ti ven, abych sehnala nějaký peníze, bylo to fakt krutý. Kam jsi šla shánět peníze? **Poslala mě někam ven, k nějakýmu 50ti letýmu chlapovi.** Takže už měla vymyšlenýho zákazníka pro tebe? **Hm, s rukou, já jsem se tak klepala, to byla taková moje první zkušenost.** A to byla tvoje úplně první zkušenost sexuální? **Hm, asi jo.** A ten chlap, to byl Čech? **Jo, nějakýj Čech.** Takže máma pro tebe měla všechno připravený? **No, my jsme neměli žádný podmínky, jako jídlo, oblečení, vůbec nic.** Já jsem byla ve strašný rodině, lidi se nám posmívali. My jsme byli na hranici města úplně ty nejhorší Cikáni, co tam kdy byli, takže já jsem to udělala z donucení, nevěděla jsem kudy kam, pro ty děti tam bych už udělala cokoliv. Pamatuješ si, kolik jsi dostala zapláceno tenkrát? **On mi snad koupil tašku jídla, já ani nevím, to už si nepamatuju, to už je strašně roků zpátky.** Ono ani k ničemu nedošlo, já jsem se strašně bála, já byla ještě poctivá, tak to bylo takový. Pamatuješ si trochu na to, jaký to bylo, když bylo po všem? **Já přišla domů, to se všichni najedli. To nebylo tak, že to byl můj nejhorší zážitek, co jsem kdy zažila, že bych se večer klepala, bylo to ošklivý, přemýšlela jsem o tom, ale doma mě už čekaly zase úplně jiný věci. Musela jsem vyprat, uklidit, postarat**

se o dalších 6 dětí, my byli vyhublí, všichni se nám smáli, že jsme z takový rodiny. Ted' to říkám malýmu doma, važ si toho, že máš co jíst, on má všechno, dvd, počítač. To je základ všeho ta rodina, co tě naučej. Já vím, že hodně holek je v prostituci, protože nemají rodinu. A jak to pokračovalo dál? Potom nás sebrali po nějakých dvou letech, mezi tím mi máma dohodila pár kluků, který tam byli, z tý vesnice tak nějak a myslela si, že z nich něco vytáhne, že se budeme mít dobře. Nakonec to dopadlo tak, že jsem s nima chvíli byla a pak jsem s jedním utekla a skončila jsem v diagnostickém ústavu. A otěhotněla jsi s přítelem, kterýho jsi měla ráda? S prvním přítelem, to byla asi první láska. A dítě je kde? Dítě jsem si nechala. Já jsem s ním vyrůstala v tom dětském domově, protože mě dali do diagnostickýho ústavu, když mi bylo 15 a v 16ti jsem porodila, to mě přeřadili blízko kojeňáku. A ted' je kde? Ted' je u mě! A mám ještě holčičku, mám dvě děti. A žiješ tady v Norimberku? Ne, žiju v Čechách. A sem jezdíš do práce? No, sem jezdím jenom občas. Od narození ho mám dycky u sebe. Jsem ho měla od 15ti až do ted', ted' je mu 8, mně je 24. Pak se mi v 21ti narodila holčička, tak já mám ještě 3letou holčičku a tu mám taky u sebe. A máš mužskýho? Nemám. A kde jsou děti, když jsi tady? Dávám je chůvě, stojí 20euro na den. Nechá se to utáhnout? Ono to není takový, jak se zdá. Už za to nejsou takový peníze, jaký by měly bejt. Já už to dělám dlouho, nějakých 6-7 let, takže já sotva poplatím hlídání, něco do nájmu, 7tisíc mateřská. Rodina veškerá žádná, takže já to všechno táhnu sama. Ráda bych si našla přítele, který by mi nějak pomohl. Spíš to dělám z donucení, prostě takhle ten život jsem si pokazila. Ted' vidím zpětně, že jsem udělala strašně moc chyb, ty děti a z tý rodiny, jak jsem, to jsem si udělala sama, proto musím tohleto dělat. Ty si myslíš, že sis to pokazila úplně sama všechno? Je tam vina i na těch rodičích, no ale byla jsem i taková naivní a hloupá, neměla jsem žádněj vzor, já jsem ani nevěděla, co je správný. Já byla naivní, taky jsem vlastně dlouho žila s alkoholikem. Hodně jsem si toho zavinila sama, když bych víc přemýšlela, tak bych byla....kdybych věděla, co mě čeká. Ale to neví nikdo. Ale v tom to prostě je, měla jsem prostě dělat spoustu věcí jinak. Cítíš to tedy v sobě, že jsi sama měla dělat věci jinak? Hm, určitě. A snažíš se to pak těm dětem předávat nějak dál? Hm.

Mohla bys prosím zavzpomínat na svůj první sex? Nemyslím se zákazníkem.

Na můj první sex? To bylo jako když se někdo šťourá prstem v nose, to bylo takový o ničem, trochu jsem krvácela. To ani nebyl sex, to byl takový pokus, nebylo to příjemný, neměla jsem žádněj orgasmus, nebyl z toho žádněj prožitek. Až po porodu se to zlepšilo, to jsem měla nejlepší sex, že mi to dělalo dobře i vevnitř, že to tělo celkově už bylo úplně jiný. Když jsem měla malýho, to už bylo o prožitku, do tý doby vůbec ne. A kdy jsi začala sexuálně žít? Tak 13,14 roků. Takže relativně brzo, vid'. Hm, brzo, brzo jsem začala a brzo jsem skončila. Jak to myslíš, brzo skončila? No, když už jsou děti, tak jsi skončila. Aha, jako že máš děti, tak už je odbyto? Jako, že je to už na takový nějaký čáře. Máš pocit, že stagnuješ? No, ted' hledám cestu ven, chci z toho všeho ven. A máš nějakou představu, jak by to mělo vypadat? Nebo co bys pro to měla udělat, aby ses z toho dostala? Já nevím, u nás není práce, a když tam práce je tak 7 - 8tis měsíčně, a to platím podnájem a to nezaplatím ani hlídání, ani byt, ani jídlo. No a zároveň, když jsem tady, tak taky nepokrejujám, co mám, a zároveň nejsem s dětma, to vypadá, že at' se snažím,

co chci, tak nemám východisko. To jsou pro mě nejrychlejší peníze, ale zároveň jsou nejtěžší a hlavně jich není tolik, kolik já potřebuju. A kolik bys tak potřebovala? Tak 20tisících korun měsíčně, 800-900euro, když nepočítám hlídání nebo další výdaje. A kolik tak vyděláš tady reálně? Tady můžu vydělat za týden 200-500euro, nebo i 600 a nebo taky jenom 100 euro. To záleží, kolik sem přijde lidí, záleží, kolik jich tady zůstane, na jak dlouho půjdou. Je to hodně relativní? Každý den je nejistej, kolik vydělám. Takže šetříš hodně? Koupím, co je třeba, na sobě šetřím. Já chodím v botaskách a v mikině a dětem koupím zimní oblečení a bundu. Taky nějak nešetřím, ale tak nějak celkově, kdo si myslí, že holka, která dělá tohle, má všechno, to není pravda. To byly ty časy dřív, kdy to šlo v Čechách, kdy to šlo úplně všude, kdy byly peníze. Ted'kom všichni všude dělaj, je strašná konkurence a to už je podle mě práce jako každá jiná. I ve fabrice nebo uklízečka bere tady v Německu víc než my. A myslíš, že by to nešlo? Najít si takovouhle práci? Jako uklízečka? To bych musela někde bejt celej měsíc, nemohla bych vidět děti, musela bych chodit do práce, platit stravu, ubytování a musel by mi to dohodit nějaký známej, protože když se tady přijdu ucházet o práci, tak mě nevezmou. Kdybych měla kteroukoliv jinou možnost, tak už to dělat nebudu.

Přemýšlela jsi někdy o prostituci než jsi začala pracovat na privátě nebo v klubu? Myslím třeba jako dítě, i když ty jsi do toho byla vržená celkem brzo. Já si pamatuju, jak se jim všichni smáli, že stojí tam venku, měly ty krátký sukně, nikdy mě nenapadlo, že budu tohle dělat. A ted' to vidíš jako náročnou práci? No, určitě. Ted' i to dělám už takovou dobu, už toho mám celkem dost.

A co ted' nejmí víc řešíš?

To ponížení, že přijde chlap jak prase, smrdí mu nohy a zkouší na mě všechno, co já nechci, že je to odporný, že se mi to nevyplatí, i kdyby mi dával já nevím kolik peněz.

Ty tady pracuješ jenom proto, že potřebuješ ty rychlý prachy, můžeš si ty zvolit, budu ted' zrovna pracovat a zítra pracovat nechci, nebo tě tlačí něco nebo někdo jiný?

Já když řeknu, že zítra jedu domů, tak jedu domů, když řeknu, že s tím hostem nepůjdu, tak s ním nepůjdu. Nikdy bych se nenechala do ničeho tlačit nebo k něčemu nutit. Máš svobodu volby? Určitě. I v přímým kontaktu s tím zákazníkem? Můžeš mu říct, hele to ne! Máte zapláceno dopředu? Jasně, tady se dohodne cena, každá řekne, co dělá, já mu řeknu, že některý věci opravdu nedělám, kouření bez gummy, anály, to já nedělám. Poskytuju normální servis, už je mi proti srsti nějaký líbání, držím se mých pravidel, za který nikdy nepůjdu.

A co jsi musela všechno podniknout, než jsi začala pracovat tady v Německu?

Obvolala jsem anonce. V Mnichově jsem dělala profesionální fotky, vystřídala jsem strašně moc míst od Norimberka po Mnichov, Hamburk. Pořád se musí zkoušet, kde je jakej kšeft, jaký holky. Všude se vydržet nedá. Tady je relativně klídek. Se ženskėjma to není jednoduchý. Bulharky, Rumunky, Maďarky, ty se tahají za vlasy, jsou schopný se zabít. Já jsem dělala saunu, v "kk klubech", v normálních klubech, já už dělala všude možně. Tady je to opravdu dobrý místo, kam jsem se vrátila. Mělas na začátku

někoho, kdo tě tím začátkem prováděl? Jako že jsi musela mít ty fotky? **Ani ne, to jenom co jsem slyšela od holek, co jsem okoukala.** Takže jsi musela na všechno přijít sama? **Hm, jenom co jsem okoukala a nebo už věděla.** No vidíš, a Cassandra funguje i takhle, pracujou tam profesionálky, které můžou ty profesně mladší naučit různé triky, tipy, jak pracovat snadněji, jak využívat vlasy, že nenosit velký náušnice a řetízky, aby ten zákazník neměl jak tě zranit. A proto je tady i Kassndra i my na tý český straně pro ty profesně mladý holky, který potřebujou určitým způsobem zasvětit, aby mohly pracovat profesionálně. **Jo, že se naučí, co ještě neví, aha.** Takže ty sis tím musela projít sama, aby se z tebe stala profesionálka? **Já se tak nějak nechtěla ničím stát, já jsem vůbec neměla představu, že to budu dělat takovouhle dobu, já jsem nepřemýšlela, zavřela jsem oči a počkala jsem si, až bude potom, vzala jsem si peníze, a bylo.** Takže ty si necháváš platit až po? **Ne, předem.** To je správný.

Když se zamyslíš nad tou prací, je to asi práce, máš ještě něco jinýho, co ti práce přináší kromě těch peněz?

Ne, vůbec nic. Spíš mi toho strašně odnáší, strašně ráda bych skončila. Radši bych někde dělala od rána do večera. A děláš pro to něco? Zkoušíš přestat? Zkouším si najít přítele, abych měla normální rodinu, a měli jsme dva platy žít normálně. Snažím se dělat všechno pro to, abych to mohla jednou přestat dělat.

Tys říkala, že máš určitý věci, který neděláš, ty hranice, který sis stanovila. Stanovila sis je postupem času, jak jsi pracovala nebo je máš stejný úplně od začátku, že o tom víš, že to nebudeš dělat?

Je to tak půl na půl, něco vím, že to nebudu dělat už od začátku, to jsou ty základní, že bez té gumy nikdy nepůjdu, a pak postupně jsem si řekla tohle ne, když jsem viděla, co dělají jiný někde. Takže ty hranice se určitým způsobem budujou. A máš zkušenost, že sis řekla, tohle dělat nebudu, ale pak jsi zjistila, že s tím zas takovej problém není, že ty hranice posouvala? **Spíš jsem si řekla, že nebudu dělat anál a když jsem pak 3-4 dny neměla vyděláno a neměla jsem ani na cestu domů, tak jsem šla a udělala ho.** A od té doby, děláš ho pravidelně? **Ne, nedělám ho vůbec.** Takže krizová situace tě donutila ty hranice zbořit? **Hm, já byla 4 dny bez koruny a to se nedalo vydržet.** A pak ho ten zákazník chtěl po tobě znova? **Ne, on už se nevrátil. No, tady je první místo, na který jsem se vrátila.** A jak dlouho vydržíš na tom jednom místě? **Tak tejdén, 14 dní, když nemůžu vydržet, tak 2-3 dni, to je individuální, to nejde říct.** Hodně to střídáš? **Hm, určitě.** My máme některé klientky, které se vrací do jednoho klubu třeba i několik měsíců. **V tom minulým bytě jsem měla šéfovou, to byla hrozná gestapačka. Jsou prostě místa, kde nevydržím, kde to buď nechodí a nebo se tam nedá vydržet, nebo i kvůli holkám, který tam dělají takový servisy, že když já to nedělám, tak si prostě nevydělám, je to docela těžký.**

Máš ještě svůj soukromej sexuální život?

Ani ne. Měla jsi někdy nějakýho stálýho partnera při této práci? **Měla jsem rok přítele, ale tomu šlo taky jenom o sex.** A je to jiný doma a v práci? **Jo, je to jiný, ale já už to dělám tak strašně dlouho, mně už ten sex vůbec nic neříká, mně už to nic nedělá. Vyloženě by to musel bejt dlouhodobej partner a musela bych ho milovat. Samotnej sex mi prostě nic neříká. Sex nic neznamená. To je**

jako jídlo, když má někdo hlad, tak se jde najíst, a pak je sytej, to není nic, to je jenom potřeba, jako jídlo, jako voda. Když je tam láska, tak tam po tý potřebě zbyde ještě to hezký. Pro ty chlapy je to jako když jdou na záchod, je to úplně primitivní potřeba. A mají to chlapi jinak než ženský? Určitě, my jsme jinej živočišnej druh. Chlap může s 10ti ženskejma, každej se uspokojí a nemusí nikoho milovat a ženská je citově založená, ta to vnímá a chápe úplně jinak. Já věřím, že kdyby to dělali chlapi, tak jsou naprostý profesionálové.

Máš plán, cíl, kterýho bys chtěla dosáhnout? Tys trochu mluvila o rodině, o tom, že bys chtěla normální rodinu, levnější bydlení, to jsou dlouhodobý cíle a plány, máš něco konkrétnějšího v bližší budoucnosti?

Ted' budou malý tři roky v prosinci, tak mi vemou mateřskou, takže od ledna bych chtěla najít práci. Tak snad nastoupím do práce, dám jí do školky. Malej chodí do školy, snad bych mohla začít normálně žít. Takže plán máš v lednu pořádně hledat práci? Nemůžu říct, že půjdu do banky, tam mám našetřeno 50tisíc, tak si je vyzvednu, poplatím všechno a budu hledat práci. To říct nemůžu. Něco čekám, strašně to chci. Ale nevím, uvidím. Když budeš potřebovat, tak určitě se můžeš ozvat, zkusíme najít organizaci poblíž, co by ti mohla pomoci. Nemusíš hned zůstat na ulici. To já se můžu octnout kdykoliv, stačí, když mi nestačí peníze, nezaplatím podnájem, nebo nezaplatím chůvu, musím to prostě nějak pytlíkovat, dokud to jde.

Máš v sobě nějaký konflikt, kterej řešíš? Musíš se mezi něčím rozhodovat?

Jako co mě trápí? Určitě, že tady jsem, že tady musím bejt, jsem naštvaná, že to takhle dopadlo. Mám z toho psychický deprese. Já mám měsíce, kdy cejtím, že je to na mě strašně moc, že mám pocit, že už to vůbec nezvládnu. A máš nápad, co by ti mohlo pomoci? Nemyslím, skončit s touto prací, to by byl ideální stav, ale při tom, že pracuješ tady, co by pomohlo, aby ses s tím mohla vyrovnat, s těma úzkostma a pláčem? Přestat, jedinež přestat. Ty peníze nestojí za to.

Máš nějaký přátele, kamarády, se kterýma se stýkáš mimo práci?

Mám jednu z děcáku nejlepší kamarádku, pár známých mám. Můžeš s nima mluvit o své práci? Hm, určitě.

Máš představu, co je pro tebe v životě důležitý?

Nejdůležitější je pro mě být spokojená, dělat co mě baví, určitě děti, abych byla zdravá. Přemýšlíš o tom často? Hrozně často. A můžu ti já v této chvíli s něčím pomoci? To asi ne, já myslím, kdyby mi šlo pomoci, tak už bych v takové situaci nebyla. Třebas kdybys mi našla přitele, kterej by mě živil, nebo nějaký byt za malej nájem, nebo mi sem pošli nějaký klienty. Myslela jsem, co by bylo v mých silách.

Ž.II

Češka pracující v SRN.

1) Výchovné prostředí

- je jí 24 let. Otec pil a mlátil matku. Ve 13ti do dětského domova – chodila za školu, agresivní chování, otec alkoholik a matka se nestarala, o dětském domově nechce mluvit. Byla účastna násilí, které páchal otec na matce. Ona sama měla partnera, který ji bil.
- učila se prodavačkou x nedokončila – vyhodili jí ze školy
- nikdo z rodiny neví, že dělá v prostituci
- kontakt má pouze s matkou a to minimální
- musí si najít "chlapa", aby se o ní staral (je v pořádku, když se o ní stará a dává jí peníze)
- měla delší vztah, přestala pracovat

2) Sex před prostitucí

- sex poprvé v 15ti – byla opilá (nebylo to z lásky)
- vždy, když má nějakého partnera, tak nepracuje

3) Pohled/názor na prostituci

- před tvstupem do prostituce – vydělat hodně peněz, na začátku to tak i fungovalo
- teď - se jí z toho dělá špatně (z prostituce), pořád je to ale prostředek k vydělání peněz

4) Vstup do prostituce

- prostituce v ČR od 18ti, nevadilo jí to (má peníze, ostatní je jedno)
- Mnichov (známé kamarádky z Čech jí přivedly na to, že může pracovat v SRN), lámaná němčina
- děvče z jejího bydliště, které jí práci domluvilo, bylo v Norimberku

5) Podmínky migrantek

- má povolení k pobytu i daňové číslo. Po dvou letech práce v prostituci v Německu jí přihlásil pronajímatel privátu, kde pracuje

6) Hranice v prostituci, osobní přínos z prostituce – uspokojování potřeb

- safer sex, absolutně všechno s ochranou, kvůli svým přísným hranicím (žádný anální styk, žádné SM techniky) nevydělává, své hranice není za žádných okolností ochotna překročit

7) Svoboda rozhodování

- přítel by jí živil, ale pracuje sama na sebe, rozhoduje sama o tom, kdy půjde do práce, vždy vydělá jen tolik, kolik aktuálně potřebuje

8) Budoucnost – cíle, konflikty

- neví, co bude dělat v budoucnu, jejím cílem je najít partnera, co by se o ni staral
- řeší především dluhy, které je schopná udělat ve velkém množství (solárium, mobil)
- má konflikty s českou komunitou – nadužívá jejich pomoci (už s ní nemají trpělivost)
- chce odjet do ČR
- žena si není sebou jistá, potřebuje často ujištění, že to, co dělá, zvládne

9) Hodnoty

- má vysoký životní standart, rozhodla se pracovat v Německu, ale nebaví ji to
- všechno je jí jedno, prostituci dělat nechce a jinou práci taky ne
- nemá, pro co by žila, prostě jen tak bloumá životem
- pravděpodobně často volí cestu nejmenšího odporu - jen za letošní rok (2009) má za sebou 4 potraty
- jejími hodnotami jsou peníze, mobil, oblečení – sen/cíl: "abych byla bohatá", mít peníze, nic nedělat, najít muže který by se o ní staral

Ž.III

Cizinka pracující v ČR

Jestli bys mi mohla na začátek něco říct o tvém dětství, o tvé rodině, odkud pocházíš, jak byla velká tvoje rodina. Jestli jsi měla sourozence. Jestli jsi bydlela pohromadě s mamkou a tatškou, jestli u vás v rodině bylo něco důležitého, na čem se opravdu lpělo, co bylo opravdu hodně důležité. Co si neseš svým životem dál.

Já nevím čím začít, mám rodinu, mám nevlastního táta, tedy tátou. Češtinou se netrap, klidně můžeš i rusky, já si to pak dám do kupy. Máma s tátou se rozvedli, když jsem byla ještě úplně malá holčička, měla asi 4 roky, tak tomu člověku říkám taky táta, protože si nepamatuju, jak můj vlastní táta vypadá. Mám sestru a bratra menšího ode mne, ale už je to s tím jiným. Takže ty jsi nejstarší? Jo, jsem nejstarší, sestra je ode mne mladší o 8 let, teď má 20, no a brácha má 17. Jsou tedy mnohem menší než já. Dětství jsem měla hezký, dokud se nenarodili ti dva, pak jsem jim dělala chůvu. Byla jsem jako matka, protože máma byla furt v práci. Já jsem je musela hlídat, no bylo to těžký, ale jenom, že jsem chtěla být také trochu venku s dětmi. Já tam tedy byla, ale ne tak moc jako všichni. Ale jinak nic zvláštního ne, máma ani táta nepijou, nekouří. Táta je taky tady v práci v Čechách. Máma je taky normální ženská, nic takovýho. Co bych mohla říct dál - byla jsem vdaná, v 18ti a půl jsem se vdala. Měla jsem školu hotovou a chtěla se vdávat. Máma mi řekla, když chceš, pojď do toho, já ti to rozmlouvat nebudu, to je tvůj život. Takhle to bylo, takže jsem se vdala, za půl roku jsem přišla na to, že takhle to nefunguje, protože on byl ode mne starší o 8 let a já byla hodně mladá, on na mě hodně žárlil a pořád něco vymýšlel. Teď přemýšlím, že bych to udělala jinak, ale v 18ti to bylo tak a za půl roku to skončilo a skončilo to tak, že jsem sbalila věci a odešla domů. Já jsem mu řekla, že v 18ti letech mě nikdo mlátit nebude. Nedělala to moje máma nikdy a cizí člověk vůbec ne. Takže tě bil? Nemůžu říct, že mě bil, ale zkusil to párkrát. Tak jsem řekla, že trpět to nebudu. Přece nikomu nic nedlužím. Takže jsem od něj odešla a vrátila se zpět k rodině. Pak jsem šla do práce.

A když tě trošku přeruším, když se trochu vrátíme do toho dětství – ve škole: měla jsi kamarády? Jak to šlo? Co jsi studovala? Co všechno máš vystudováno?

Jo, ve škole to bylo jako všichni. Doteďka jsme v kontaktu, píšeme si, voláme si, mejlujeme, máme rádi jeden druhého. Bylo to dobrý. To studování taky bylo dobrý. Byla jsem velká, bylo mi 18 let, po 11té třídě. My to máme trošičku jinak, šla jsem studovat v 18ti. *Izvonek, přišel zákazník/* Musíš jít pracovat? *Ano. /Respondentka se po několika minutách vrátila./* Takže to bylo v pohodě ve škole, učila jsem se dobře, my jsme měli známkování jinak. Čtyřky a pětky to bylo dobře, takže učila jsem se jenom na čtyřky, pětky. No, já byla slušná holka. A vystudováno máš, nebo jsi vyučená? **Mám, to u vás asi bude bakalář. Máš vystudovanou univerzitu? Ne, já nemám univerzitu. Já mám tři a půl roku technikum. V Čechách je na univerzitě bakalář, který se studuje tři roky a pak pětileté studium na magistra. No, tak já mám bakalář. Já to teda vystudovala, já tam vůbec nechtěla, chtěla to moje máma, abych to studovala. takže jsem šla tam a měla vystudováno na čtyřky a pětky. Ale to jako nebylo moje. Když jsi musela, tak jsi vystudovala? Jo, ve škole jinak, já nevím.**

Pamatuješ si na nějakou příhodu, že máš pocit, že to byla křivda, něco zlého, v rodině, ve škole, něco, co tě bolí v srdci?

Hm, asi ne, ne nic takového, jen trochu jsem žárlila na ty dva menší, protože byli menší, mamka jim věnovala víc času. No, tak nějak. Byla jsi trošku odsunutá na jinou kolej? Že už jsi byla starší? Hm, byla jsem donucená rychleji být starší, protože jsem musela hlídat ty dva menší a to všechno dohromady. Já prostě na ty svoje roky přemýšlím hodně dopředu. To mi říkají i všichni známi. I když jsem studovala, mám jen ty nejlepší vzpomínky. Když bys měla přiřadit svému dětství a dospívání, napadne tě nějaká barva? Nevím, já nevím, to bych spíš řekla tu barvu, co mám ráda, mám ráda pomerančovou teplou, a odstíny od fialového do růžového. Pak mám ráda černou a bílou stejně jako všichni, a další barvy jsou pěkné, zelená, modrá, záleží na tom jaký je odstín.

Ví, tvoje rodina, kde pracuješ, čím se živíš?

Ne, ani náhodou! Co je teda oficiálního doma? Co říkáš doma, čím se živíš? Já tu práci nedělám tak dlouho. Já začala před pěti lety, když jsem poprvé přijela do Čech. To jsem přijela do této práce na tři měsíce. Nejdřív jsem pracovala tady a pak v jednom klubu v Praze. Seznámila jsem se tam s jedním klukem. A pak začala ta láska. Za tři dni jsme rozhodli, že musím nechat tý práce, protože nejde spojit ty pocity, tu lásku s prací, to mi bylo 21. A kolik je ti? 26. A co si myslí rodiče, čím vyděláváš peníze? K tomu se dostanu. Takže jsem se rozhodla, že nechám tý práce. Bylo to jednoduchý. Trvalo to jenom pár dnů a nechala jsem toho. Odjela jsem domů, udělala jsem si nové papíry, vrátila jsem se a šla do normální práce. Normální – to myslím, co dělají tady všechny cizinky, umývat nádobí v restauraci, pokojská v hotelu, všechno, cokoliv. Bydleli jsme v Praze, to nebyl vůbec žádný problém. Dělala jsem normální práci, za jiný peníze. Pak jsem sem vzala mámu, taky byla v Praze. Všechno to tady viděla. Pak jsme se za tři roky rozešli. A já jsem zůstala sama a on taky. Ještě jeden rok to bylo v pohodě, a pak začala ta krize. Dotklo se to na začátku cizinců. Češi taky zůstali bez práce hodně. Ale my jsme byli ty první. Tím to začalo, já zůstala bez práce. Po těch třech letech, kdy jsem žila v Praze, jsem tu měla hodně známých, nedala se sehnat žádná práce – jakákoliv práce za jakékoliv peníze. Klidně i to nejhorší, to prostě nešlo. Ten minulý únor, pamatuju to jako včera, to bylo úplně hrozně. Musíš platit nájem. Musíš z něčeho žít. Takže jsem našla starý telefonní čísla a našla ten telefon sem, do tohohle baru. Tak jsem zpátky. Jsem tady už celý rok a máma myslí, že dělám někde v hotelu nějakou práci. Není to složitý, pro mě je těžký to lhaní, ale takhle to je, chtěla bych normální práci. Ted' jsem si udělala kurzy na ty umělé nehty a na manikúru. Jsem ted' tady dva měsíce furt, ale před tím jsem tu byla jenom o víkendech. A přes týden jsem byla v Praze a dělala jsem ty nehty. Anebo chodila na nějaký brigády. Bylo to namixovaný, ta práce a pak zase jiná. Ted' jsem tady ty dva měsíce, ale už to nikdy neudělám. Slíbila jsem to šéfovi, protože nějaký holky odjedou, tak aby tu někdo byl. Potřebuješ přestávku, vždycky trochu? Jo, nejde to v kuse. Já nemůžu, nevím, jak jiný holky. Už jenom kvůli tomu, že je to noční práce. Za druhé - není to těžká práce, já vím, co je to pracovat, 15 hodin umývat nádobí v restauraci. Dělala jsem tu i tu práci. Víím, co to je. Ale ty nervy tady. Ty pocity niterné co člověk má v sobě. Ano, to potvrzuje to, že psychická zátěž je náročnější než fyzická. Psychická zátěž člověka mnohem víc unavuje a je to náročnější. To máš přesně pravdu, přesně tak.

Ty jsi říkala, že jsi sem poprvé přijela na ty tři měsíce. S čím si do Čech jela? A co tomu předcházelo, tý cestě? Co jsi doma všechno zažila úplně od prvního momentu, až tedy než jsi sem dojela?

To začalo tím rozvodem, vrátila jsem se k rodině a šla pracovat, ale někam na tržnici, prodávat nějaký peněženky, tašky, kabelky, něco takového, a platili za to hodně málo. Práci podle své kvalifikace nešlo najít a bylo to taky špatně placené. U nás je to složitý, musíš si zaplatit, aby ti dali nějaké pěkné místo. Abys pak měla dobrou výplatu. Moje máma mi to nemohla dát, takže jsem začala dělat obyčejnou práci. A oni mi platili málo, a pak začaly ty hádky v rodině. Protože už mi bylo dvacet a vydělávala jsem hodně málo. Pořád jsem měla pocit, že jim visím na krku. Já měla ten pocit a dokonce moje máma taky občas, možná to nechtěla, prostě to bylo něco takového. Viselo to ve vzduchu? Že už by ses o sebe měla postarat sama? Jo, a já měla kamarádky ještě ze školy, když jsem studovala a ta zase znala jinou holčinu a ta znala toho kluka, co nás sem přivez. Právě to nebyl kluk, byl to pasák. To všichni ví, tenkrát to bylo normální. Udělal nám papíry a pas. Já jsem si říkala, že udělám cokoli, jen abych vypadla, už jsem nemohla dál. Neviděla jsem jinou možnost, kam bych mohla. vzdala jsem se všeho. Ale zase jsem chtěla, aby to bylo aspoň trochu zajištěné. Takže jsem přijela sem a začala s tou prací. Rovnou jsi začala pracovat v klubu? A věděla jsi dopředu, že budeš pracovat v klubu? Věděla, ten kluk mi to řekl. Kdy ti to řekl? Na začátku, když mi začal dělat papíry. Mně bylo všechno jedno, protože jsem chtěla vypadnout z domova, a vůbec jsem neměla žádný strach. Teď, když nad tím přemýšlím, tak zjišťuju, že jsem byla úplně blbá, protože by se mohlo stát cokoli. Ale v té době jsem neměla žádný strach. Nebo to bylo už tak daleko, že mi bylo jedno, co se stane. Nebo já nevím, proč jsem se nebála. Takže jsi do Čech přicestovala s tím, že budeš pracovat v klubu? On už měl pro tebe připravený místo? Jo, to už bylo všechno domluvený. Zaplatil peníze za vízum, za pas, za všechno, i za cestu. A pak jsem mu musela ty peníze vrátit, když jsem pracovala. Víš, kolik to bylo peněz? Kolik jsi mu dlužila? Vlastně, pas jsem si udělala sama a za vízum jsme museli v té době zaplatit 500 euro a 100 euro za cestu. On nás sem dovez autem a byly jsme tři holky. Takže 600 euro jsi mu musela vrátit zpátky.

Pamatuješ si na svého prvního zákazníka?

Ne, to ne. Vůbec. Spíš si pamatuju ten pocit. Ten blbý pocit. Protože jsou nějaký holky, který doma chlastají, a ten pasák, jak se s nima seznámí, je vyzvedne z úplného dna a přiveze je sem a můžou vydělat peníze. Ony jenom chlastaly a bylo jim jedno s kým šukají a ne za peníze. Každý má právo na svůj život a co s ním chce dělat. Ale prostě jsou takový, ale když je přivezli sem do těch peněz, takže byly šťastné úplně, to byl pro ně ohromný zážitek. Pro mě to bylo jinak. Já jsem nebyla na dně, jenom jsem chtěla někam vypadnout. Měla jsem, ani nevím jak to vysvětlit, prostě, že se ti něco děje, něco, co se tobě nelíbí. Jako strčit ruku do nějaký horký vody. Zkus si to, co budeš mít za pocit. Ale ne, že někdo ti to udělá, uděláš si to sama. Podle toho se rozhoduješ, to je ten pocit. Je to o tom, že rozhoduješ sama za sebe? Objevuje se u tebe důležitost svobody volby? Uvnitř máš, jak říkám, jako kdyby na tebe někdo vylil horký olej, je to, že to udělal někdo, bolí to, jsi nazlobená, ale podstatné je, že to udělal někdo druhý. Když si to uděláš sama sobě, tak jsi zlá jen sama na sebe, a ty pocity uvnitř se úplně míchají, nenávidíš celý svět,

ale prostě, ale myslíš na ty peníze, co potřebuješ, a to máš uvnitř úplně všechno namíchaný, je to úplně postavený na hlavu. Je horší, když ten olej někdo na tebe nalije nebo když si ublížíš sama? Je jasný, že když někdo to udělá, tak je to lepší, protože pak můžeš na někoho nadávat, ale když si tu uděláš sama sobě, tak nadáváš sama sobě a máš to jenom v sobě. Na toho někoho můžeš křičet, něco hodit, můžeš udělat cokoli, ale když si to uděláš sama, tak s tím nic neuděláš, nemáš na koho křičet. Máš v sobě strašný mix uvnitř. To je ten první pocit, když začínáš s touto prací. To bylo u mě. To bylo hnusný. A když se něco stalo v práci, tak jsem nebyla schopná té práce nechat. Holky, který dělají už hodně dlouho, tak odjíždí. Měsíc tady nejsou, pak se vrací a začínají opět s pocitem, že jdou zase poprvé. Nemají to tak všechny, jsou takový holky, které jsou moc rády v té práci, protože mají rády chlapy, mají rády šukání, mají rády, když se jim zákazníci věnují, to je pro každého různě. Ale ty holky, co znám já, tak říkají, že se jim vždycky vrátí ten pocit, jako když jdou znova poprvé. Po té dovolené, co stráví doma? Jo, jo. A tak je to i u tebe, když začínáš po delší době? No, když jsem tu čtyři roky nebyla a vrátila jsem se, dělala jsem si s tím hlavu. I když každý týden přijedu v pátek, stejně mám takový nepříjemný pocity.

Co se v tobě odehrává, když zákazník odejde?

Nic, jenom někdy se zlobím, když kvůli němu musím ve tři ráno vstávat, když už spím, ale jinak nic. Možná mám občas radost, že odešel. Jako že už je konečně po všem? Že už se nemusím snažit, když už chci mít klid. Aby už mě dneska nechali. Jsem šťastná, když odejde. Nemusím to trpět, že je tady.

Když si představíš, že prostitute ti přináší peníze, ještě pořád vyděláš víc peněz než v běžné práci, nebo je to aspoň práce, když jinou nemůžeš najít. Je ještě něco, co ti prostitute přináší? Něco, kromě peněz? Něco si díky této práci uvědomuješ? Jasně, že uvědomuju, že život není jednoduchý, že se musím starat sama o sebe, to nemyslím ve zlém vůči mé rodině. Vidíš ty lidi jinak. Doma říkáme žizněnyj opyt. Na svoje roky se stáváš starší. Tady holky, všechno okolo, i v normálním životě a normální práci, všichni něco provádí. Někdo chlastá, někdo zahýbá manželce, tady to všechno vidíš – ty lidi, jak se tváří, co dělají, chlapi i ženský, tady máš na jedné straně chlapy, na jedné straně holky, a když už se s někým seznámíš, víš, kdo to před tebou sedí za člověka, protože máš ... no, jak se to říká česky?... Jinej náhled na život, vidíš dopředu, jsi naučená tím životem. Jojo, jsem naučená tím, jaký jsou lidi, a tak jinak, jenom ty peníze. Ted', ted' jenom peníze.

Určitě, když jsi jela do Čech za touto prací, měla jsi stanovený určitý hranice. Měla jsi v sobě nějaký meze. Je to tak? Prostě stanovenou hranici, za kterou nepůjdeš?

Já doted' to mám. To se chci zeptat, jestli ty hranice, který sis stanovila na začátku, jestli jsou pořád stejné, nebo jsi je postupem času posunula? Já mám ty hranice pořád stejně, když jdeš dělat tuhle práci, tak nějaký holky poskytují extra služby, někdo něco dělá s gumou, někdo něco bez, prostě ty všechny špinavý věci. Já to mám od začátku až do teďka, že dělám jenom to určité a další nic. Jsem ještě hodně mladá, abych své zdraví věnovala nějakému cizímu chlapovi. Pro mě jsou všichni zákazníci stejní, nějaký rozdíl neexistuje, když začneš dělat pro někoho nějaké vyjímečné věci, tak tobě nic nezůstane, já to beru jenom jako práci, pro mě je to JENOM práce, nedělám

výjimečné věci pro někoho, i kdyby se mi líbil ten člověk. Mám to tak v sobě, že to musí být jenom práce. Já tady nechci hlídat laťku, vím že to nejde. Nechci, aby mě chlapi zbožňovali. Mně je to jedno, já na to kašlu. Já mám normální život v Praze, tam myslím, že mám normální život. Mám normální známé, kamarády, nikdo neví, kde jsem. Když bych si ty hranice neudržela, mám pocit, že by mi v duši nic nezůstalo, protože, když chceš někomu něco věnovat, polibek, nebo něco takovýho, musíš k tomu mít nějaký pocit. Dělat to za nějakých dvacet euro, to nejde. Uděláš to jednomu, druhému, třetímu a pak budeš mít pocit, že jsi uvnitř úplně prázdná. Stalo se ti někdy něco, třeba i jednorázově, že jsi tu hranici musela překročit? Nebo vůbec nikdy? Něco třeba úplně výjimečného. Stalo se asi, když se mi líbil jeden chlap, že jsme si vyměnili telefony, a já jela k němu. A pak už to bylo jiný, nebyla to práce, jeden druhému jsme padli do oka a mysleli, že z toho něco bude, a tak jsme to chtěli zkusit. Jenom takhle, ale v práci jsem nemusela.

Když chodíš do práce tady v klubu, záleží jenom na tobě, kdy přijdeš do práce? Nebo to rozhodnutí – teď půjdu do práce – záleží na někom nebo na něčem jiným? Podle čeho se rozhoduješ, že půjdeš pracovat?

Rozhoduju se hlavně podle peněz, protože musím taky pomoci rodině na Ukrajině. Je to divný, ale je to tak. Proč myslíš, že je to divný? No, protože táta tady taky v Čechách pracuje, ale teď už tři neděle nemá práci, takže musím pomoci i já. Brácha studuje. Nemůžu je odmítnout, já je mám strašně ráda, jsou jako moje děti. Takže když něco potřebuje, tak mu to hned dám. To ale není divný, ne? Když já to беру tak, že oni mají mámu a tátu. Já to mám ještě z toho dětství. Teď to mám tak, že se taky musím starat sama o sebe, nejenom o ně, že já si všechno odepřu a pošlu jenom jim. Je to pro něco dobrý, já se tu mám mnohem líp, než oni doma na Ukrajině. Ale oni nejsou sirotci, mají mámu a tátu a ti se o ně taky musí starat. Jenže, moji rodiče jsou takoví spokojení. Na Ukrajině, když chceš žít, tak musíš bojovat, úplně bojovat, a oni takoví nejsou. Oni pracují, to jo, ale občas by to chtělo trochu tvrdou hlavu, ale oni to nemají. Takže supluješ rodiče i dál? Říkala jsi, že v dětství ses o ně musela starat, o bratra a sestru, a teď se to jakoby vrací skrz ty peníze, je to tak? No, když něco říkají, že to potřebují a já vidím, že to fakt potřebují, tak chci, aby to měli. Je mně to líto, že já tady to mám a oni ne, takže toho hrozně lituju a dělám všechno pro to, aby měli důstojný život. Vracíš se k té roli náhradní maminky. Jo, a to neplatí jenom, že já jim něco dávám. Oni mě musí taky poslouchat. Neplatím jim cokoli, dávám pozor, aby nepili. Řekla jsem jim, že musí poslouchat mě, mámu i tátu. Když to tak nebude, tak dobrý a můžou jít do práce a dělat si co chtějí, a vydělávat si svoje peníze.

Když bychom se podívali trochu do budoucnosti. Jaký máš plány, máš před sebou nějaký cíl? Něco, pro co žiješ?

No jasně, to víš že jo, jako všichni. Teď chci ušetřit víc peněz a přestat s touto prací. Protože ten rok mi stačí, hodně jsem přemýšlela ten rok, co dělám tuto práci. Vůbec nemám žádný život. Pendluju mezi Prahou a tadytím klubem. Na víkendy nemůžu nikam s kámoškama, protože jim musím lhát, že mám nějakou jinou práci a musím vypadnout sem. Nikde jsem nebyla, jenom jsem jela na měsíc domů, takže celý rok minul jako by vůbec nebyl. Přemýšlela jsem nad tím, že jsem hodně mladá na to, abych takhle zbytečně utrácela

léta. Musím si trochu nějak užívat, už kvůli tomu, že nikoho nemám, nemám svou rodinu, nemám dítě. A jako každá ženská chci normální rodinu a dítě, normální práci. Mám už toho tak plný zuby, že bych chtěla příští rok, za pár měsíců toho úplně nechat. Půjdu do normální práce. Mám už něco našetřeno, tak můžu začít v nové práci. Tak krize pomalu pomíjí a příští rok slibují lepší pracovní možnosti. Když my cizinci to máme jinak než Češi. Práci máme přes nějaký lidi. Když půjdu do práce, tak výplatu dostanu až za dva měsíce. Jeden měsíc budu pracovat a výplatu dostanu až koncem druhého měsíce. Takže když chci začít normálně pracovat, stejně musím mít něco ušetřeno, abych měla z čeho platit nájem, koupit jízdenky, na normální potřeby,

Ty ses dotkla toho, že když pracuješ tady, nemáš žádný život okolo. Stýkáš se mimo svoji práci ještě s dalšími lidmi? Máš čas na své známé?

Snažím se stýkat se všemi známými, které mám. Protože život není jednoduchý, a vím, že občas potřebuju něčí pomoc, a někdo potřebuje mě. Jsme tady cizinci a mně nepomůže nějaký soused nebo tak, musím se spoléhat na sebe a na ty známé, co mám. Snažím se jim věnovat, když to potřebuju já a oni taky. Mám normální známé, se kterými jdu na kafe, do kina, jako normální člověk. Teď jsem tady ale dva měsíce v kuse, a neměla jsem na ně čas. Jsou to kamarádi z domova? Znájí z Ukrajiny? To jsou všichni možní z Moldávie, z Ruska, z Česka, kdokoliv může být známý. To je dobře, že máš jiné lidi kolem sebe, že můžeš přepnout na jinou vlnu, než být ponořená jenom tady do té práce, takovej nějaký relax je nutnej.

Když zrovna nepracuješ tady v klubu, co děláš? Co děláš ve svém volném čase?

Já mám strašně ráda chodit po Praze. Miluju domy, to je pro mě něco krásného. To není město jako města u nás na Ukrajině. Praha je pro mě jako velká vesnice. Mám ráda, autobusy, metro, tramvaje, náměstí, centrum. Prostě všechno. Takže chodím dost často ven na procházku, zaplavat si do bazénu. No a pak sedím u internetu, tak jako všichni, na seznamovacích stránkách, a pak na stánkách, kde potkáváš spolužáky třeba z první třídy, všechny staré známé, kteří mohou být kdekoliv po světě, a tady na těch stránkách se potkáme. No, hodně sedím u internetu, čtu knihy. To vypadá, že jsi hodně sama. Jsi ráda sama nebo to tak prostě vyplynulo ze situace? Spíš jsem ráda sama, protože když jsou se mnou nějaký kámošky, ony mají pořád nějaký problémy s chlapama, žárlí a pořád vymýšlí nějaký holčičí blbosti. Když já bych chtěla někoho mít, tak nemůžu mít kohokoliv, radši budu sama, vedle mě musí být nějaký důstojný člověk, takže dlouhou dobu jsem sama, a je to problém, když tvoje kámošky řeší mužský. Já jsem hodně klidný člověk a hodně málo mluvím, a když začnu mluvit, tak jak oni říkají, mluvím velký věci, myslí si, že jsem namyšlená. Takže radši mlčím. Já mám kámošky a známé, ale přišla jsem na to, že k sobě nechci pouštět nikoho moc blízko, protože když o mně někdo ví nějaké tajemství, může mi tím ublížit, párkrát jsem si to zažila, takže už to nechci. Radši budu sama, nejsem úplně sama, ale takhle je to nejlepší. Mám hodně času na sebe, na přemýšlení, na čtení. Nepotřebuju poslouchat, že jsem namyšlená, že hodně čtu a studuju.

Když jsi říkala, že ti v životě ublížili, setkala ses i s tím, že by ti ublížil někdo tady v práci? Doma jsi říkala, že se ti nikdy nic špatného nestalo.

Jaké myslíš ublížení? Myslím fyzický, psychický, morální. Fyzicky asi ne, ale když máš odporného zákazníka, který si dovoluje cokoliv, tak s tím musíš

něco dělat. No a morálně – tady je to jako v rodině, že si někdo leze na nervy, a pak to jde ven i kvůli malichernosti, já si to ale neberu. Vím, že ten člověk potřebuje relax a ve skutečnosti není takový. A kvůli sobě si to taky tak neberu. Nechci utrácet svoje nervy na tohle, na to budu mít svoje děti a svoji rodinu, na to abych utrácela nervy. A ne na nějaký holky nebo hlouposti. Radši se držím zpátky a odejdu. Máš asi v sobě dobře vybudovanou hranici, kam až si lidi necháš pustit, což tebe samotnou ochraňuje. Jo, když si je pustíš k tělu, tak tě úplně zničí.

Když jsme spolu prošli ten tvůj životní příběh, můžeš mi prosím povědět, co je pro tebe důležitý? Máš něco pro co opravdu žiješ? Co je to nejdůležitější v tvém životě?

Asi dítě. Hodně nad tím přemýšlím. Asi proto, že už je mi 26 a dítě ještě nemám, takže o tom hodně přemýšlím. Ale nechci, aby to dítě bylo samotný, ale aby mělo rodinu, normální rodinu. Takže dítě, rodina, důstojný život, normální práce, a pak moje rodiče, sestra a bratr. Takže ta rodina je úplně nejdůležitější? To jo, protože to jsou lidi, ke kterým se můžu vrátit, kdyby se mi stalo cokoli v životě. Vždycky se vrátím jenom tam k nim, nikdo mi nepomůže, jenom oni, vždycky mne přijmou, i kdyby se stalo cokoliv. U nás to takhle chodí, že všichni lpí na rodině, mámě, tátovi. Mám trochu starosti, co se stane s bratrem a sestrou, když se ožení a vdá, že na mě zapomenou. To se musíš připomínat... Je výborné, když se člověk může na svoji rodinu spolehnout. My jsme takhle vychovaní. Rodina je všechno, co máme, a že cokoliv by se stalo, že se můžeš vrátit. To se ti potvrdilo třeba i po tom rozvodu, že jsi se mohla vrátit, vid'? Hm.

Napadá tě něco, co bys chtěla říct?

Já bych chtěla, abych mohla říct jiným holkám, co dělají tuto práci, a chtějí s tím přestat a nejde jim to třeba i několik let, já nevím, co čeká mě, aby si přečetly knihu od Paula Coelho 11 minut, tam je hodně věcí, které to všechno vysvětlují, že to musí udělat teď nebo nikdy, že nefunguje, přestanu zítra, musím si říct dneska, v tuto chvíli, protože jinak to nejde.

Ž.IV

Cizinka pracující v ČR.

Pověz mi prosím na začátek, z jaké pocházíš rodiny. Tys už trochu dřív mluvila o tom, že tvoje rodina byla konzervativní.

Já tu prostituci беру možná trochu jinak, než ostatní holky, ale pocházím ze slušný rodiny. Otec byl voják z bohaté rodiny. Pocházím ze starého Ruska. Otec byl Litevec, matka Ruska, a já jsem se narodila na Ukrajině. Matka byla pohledná ženská. Oni se rozvedli, brzo. Takže jsem byla vychovaná tak, že si ženská musí poradit, ale jinak mi nechybělo nic, byla jsem zajištěná. Jezdila jsem do zahraničí. Vlastně já jsem chtěla tady pořídit nějakou nemovitost, byla jsem taková rozmazlená holčička, ale ráda jsem koketovala s chlapama, vůbec mi to nevadilo. Vůbec jsem nad tím nepřemýšlela, brát za to peníze. Až teď se vyskytla příležitost. Máš nějaký sourozence? Sourozence nemám, jsem jedináček. A vyrůstala jsi od kdy jenom s mamkou? Mně bylo pět let. Takže výchova byla převážně na straně maminky. Ano. A v tom, že chlapi jsou k ničemu, že je nepotřebuju. Jak jsi byla finančně zajištěná? Otec se o vás staral? Moje matka byla vysoko postavená. Ona měla Grandhotel, síť hotelů, byla právnička. Vydělávala moc dobře. I já jsem si udělala univerzitu díky mámě, školu anglickou, a tu univerzitu. Na Ukrajině nebo v Anglii? Na Ukrajině, ale byla to specializovaná škola. S angličtinou od první třídy. Dostala jsem diplom po desáté třídě, po skončení základní školy jsem dostala diplom na technický překlad angličtiny. Pak byla právnická fakulta a počítačového analytika. Dařilo se mi úplně všechno. I práce, všecko. Na co jsem sáhla, to se povedlo. A ještě jsem věděla, že jsem hezká holka, svobodná. Ale byla tam ta výchova, že máma mi říkala, ještě počkej. Tak jsem do 20ti byla panna. To jsem oddalovala natolik, že mně ten sex vůbec nezajímal. Ale teď jsem v 35ti už stará na tuhle práci. To nejsi, máme i starší klientky. Řekla jsem si, že budu pracovat v klubu, abych si užila sex. Máš pocit, že bys jinak sex neměla, kdybys nepracovala v klubu? Já si myslím, že by to bylo těžký. Já jsem měla dokonce i hormonální poruchy z toho, že jsem neměla pravidelný sex. Kolikrát za rok možná i jeden. Je to těžký se mnou. Cítím se dost pyšná na to, abych jen tak podlehla nějakému chlapovi, když vidím, že se nejedná o nic vážného. Tenhle způsob se mi zdá pro mě snadnější.

Jak to bylo ve škole? Měla jsi přátele? Ano, já jsem byla centrem pozornosti. Byla jsem spíš jako kluk, hodně živá, narodila jsem se s hyperaktivní pozorností, takže jsem nemohla sedět na místě a byla jsem takový uličník. Později jsem dospívala, i jsem měla později cyklus, nebyla jsem ani vytvarovaná jako ženská. Byla jsem takový zrzavý kopyto. Kluků jsem si nevšímala, když jsem byla ve škole. Prvního si pamatuju. Totiž mě i odpanili tak zajímavě. Ve 20ti letech, když jsem byla vlastně poslední z mých kamarádek, neměla jsem ještě žádnou zkušenost s klukem a líbil se mi tam jeden. Tak jsem šla za kamarádem, kterého znám od školky, aby mi pomohl a nějak mne o to připravil. Mně bylo hrozně, já jsem se už styděla.

Takže první sex byl domluvenej? První sex byl ručně. Prostě mě o to prstama musel připravit. Já byla spíš ukecaná. A nechtěla jsem, když to nebude dobrovolně. Většinou na Ukrajině to není dobrovolně. Holky chtějí nějak

vynikat, tak se seznamovaly s klukama, který jsou bohatší, který je mohli pozvat někam na skleničku. Na Ukrajině to tak chodí, když je mladá hezká holka namalovaná a jde někam na skleničku, takže se musí s nima vyspat. A tam už se neptají, není to hezký většinou. No a já měla vždycky poznámky takový, že mě radši nechali být. Já jsem jim zkoušela říct, že by to mohlo být jiný, když by ten průběh byl jiný. Mně se to nestalo, ale z mých vrstevnic snad každá. Na Ukrajině mají 4 z 5ti dívek zkušenost se znásilněním. Takže tobě se to nestalo, že si tak upovídáná? Jo. A měla jsem sexu výjimečně málo, jak na Ukrajině, pak i když jsem odjela do zahraničí, tak jsem toho sexu měla strašně málo. A co ten tvůj první, jak jsi se do něj zamilovala? To bylo zklamání, nebylo to ono. Viděl stejně, že jsem nezkušená. A šlo tam jenom o sex. Já pak zjistila, že když je jakýkoliv vztah ženská – chlap, musí tam ten sex bejt. A já když nechci, tak jsem to prostě odložila. Řekla jsem si, že na to mám čas a že si budu budovat kariéru. A teď jsem si uvědomila, že už je mi 35 a je to trapný, když říkám, že mám na všechno ještě času dost. To je přeci tvoje věc, jak ty to cítíš, do toho nikomu nic není. Když máš pocit, že máš všechno před sebou, tak proč ne? Jenže ti partneři začínají být starší a starší. Když jsem měla mladého kluka, tak to bylo ještě všechno přede mnou, ale když se o mě zajímají teď starší chlapi, tak už nevím, jestli se jim chce mít malý děti. Protože já ještě bych chtěla mít děti. Mě máma porodila v 36ti. Já byla první a jedináček. Když se máma vdávala, tak byla ještě panna v 35ti. Táta byl její první manžel, její první muž. Takže mi máma říkala, koukej na mě, jenže máma byla krásná ženská. Maminka zemřela, já byla tady v Čechách a ona zemřela. Kolik jí bylo? 64. Takže málo. Byla nemocná? Měla rakovinu štítné žlázy. Co se stalo s tím majetkem? Říkala jsi, že jste byli movití. No právě, já jsem tady byla a od té doby jsem odsud neodjela. Přijela jsem na měsíc. Byla jsem všude možně, byla jsem v Německu, Polsku. Nepřemýšlela jsem. Tenkrát se měnily občanky. Ze sovětských na ukrajinský a nevystačily mi ty knížečky jako občanky a dostala jsem jenom takový papírek jako náhradní a s tím jsme mohli potom kdykoliv přijít a vyměnit. Nedalo se na to ale vystavit cestovní pas a chtěla jsem rychle, protože zrovna kluci a holky chtěli jet do Česka. Tak to vůbec nebyl problém. Vzala jsem si kamarádku a udělala jsem si na ní pas. To byl prostě zločin, že jsme si vystavily falešný pas s mou fotografií a jiným jménem. Přijela jsem v roce 1999 na pozvánku, takže to nebylo ještě nikde v počítači zaneseno. Tak když mi ta pozvánka propadla, tak jsem šla na policii a řekla, že to není moje jméno, že ta osoba existuje, ale že já mám jiný jméno, a řekla jsem jim všechny důvody. No a od té doby nemůžu odtud odjet. Musela jsem jít na konzulát. Tam požádat o náhradní cestovní doklad. Tam jsem přišla s papírem od policie, řekla jsem jim taky, jak se to stalo a že vím, že jsem to neměla dělat. Jenže ukrajinský konzul mi řekl, že takhle to není možný slečno, že na Ukrajině se falešný pasy nedělají. Tím pádem, když já to takhle ještě zveřejnila, myslela jsem si, že mi nic nehrozí a přesvědčila jsem se, že to tak není. Tak od té doby, 10 let už jsem tady v Čechách a pořád bojuju za to, aby mi vrátili moji totožnost. Aby mi Ukrajinci potvrdili totožnost. Oni tvrdí, že jsem od tamtud nikdy neodjela. Už zkoušeli Interpol a všechno možný. Už tři roky mám podaný ve Štrasburku žalobu na ukrajinský konzulární oddělení, jenže už tři roky to protahují. Chci, aby mi vrátili jméno a odškodnění. 10 let jsem tady a nemůžu odjet, já jela jenom na výlet a 10let jsem tady. Takže majetek všechnen zůstal tam na Ukrajině. A máš na Ukrajině

nějakou rodinu ještě? Nemám. Na Ukrajině nemám, ale někde v Rusku, ale nevím, jak je najít. Kdyby byla taková nějaká organizace. Já to zkoušela přes Červený kříž. V Rusku mám mámy bráchu, mého strejdu, a tři sestřenice. Ty musí někde být. A v Litvě já nevím, kdo tam zůstal. On byl otec před mojí maminkou ještě několikrát ženatý. Takže tam musejí být někde sourozenci s mým příjmením. Já tam nikdy nebyla, mám ale národnost litevskou a litevský příjmení, takže bych to mohla zkusit tam. Ukrajina mě nechce přijmout. A už teď nemůže, protože kdyby to oni teď přiznali, tak by museli přiznat chybu. Zločin těch předchozích let. Já nic nechci jenom to jméno, jsem pořád mladá a mám, kde začít. Česky jsem se naučila, mluvím a píšu. Krátký a dlouhý písmenka mi dělají problém. A akedimický tituly máš přiznaný? Ne. Musela bych absolvovat český právo. Angličtinu i němčinu používám a počítače taky. Udělala jsem si kurz díky azylovému zařízení. Jaká byla výchova tvojí maminky? Byla přísná? Jo, byla přísná. Mlátila mě teda. Bila tě? Bila a bylo za co, protože jsem se nechtěla učit do školy. Já byla teda nadaná, mám dost vysoké IQ, ale chybělo mi to, abych naslouchala. U nás se říká sicflajš. Jo, to mi chybělo. Já to vždycky prolítla. To, co jsem zachytila, tak mi to zůstalo někde v paměti, a ten zbytek jsem domyslela.

Pamatuješ si na něco, na čem tvoje maminka hodně lpěla? Předala ti nějakou hodnotu? Morální? Ano. No, takových v dnešní době až těžko uplatnitelných. Dneska se říká, že dobrej a hodnej člověk je blbej člověk, ale máma mě od malička nutila, abych měla smysl pro povinnost. Tím, jak jsem byla živá, tak hrozně věci mi prostě vypadlo, a za to mě máma trestala. Učila mě, abych si pamatovala všechno, co jsem kde slíbila, abych měla pevné slovo. V genech mám asi to, že mám hodně srdíčko a hodně jsem emotivní. Vodila jsem domů kočičky, pak lidi, co se mi zdáli, že jim chybí domácnost nebo jídlo. Tak jsem je začala vodit domů, vždycky jsem měla takovou potřebu. Máma mě vychovala tak, že si musím nejdřív představit sebe na místě druhého člověka, jak bych se k sobě zachovala. V čemkoliv, hlavně čestnost. Jsem schopná vrátit se do krámu nevím jak daleko, abych vrátila 20 korun, o který se prodavačka přepočítala. Protože vždycky si představím, že kdybych já byla na jejím místě, tak bych to musela zaplatit. Tak to mám od mámy a nevím, jestli je to dobrý. Protože v dnešní době se s tím dá těžko vyžít. Jednou mi přišlo na mejl takový přísloví: Nikomu nerad', protože chytrý si poradí sám a blbec tě stejně neposlechne. A to mi scházelo vědět. Když jsem něčemu rozuměla a věděla, že jiný člověk dělá chybu, tak jsem vlezla a radila. Spousta lidí to zneužívalo s tím, že mě nechali mluvit, nechali mě pomoci a pak mě odstrčili. To je právě to, kdybych nebyla tak poctivá. Nakonec to vždycky tak dopadlo, že jsem zjistila, že pořád něco dělám pro druhé a pro sebe jsem nic neudělala. Moje máma byla komunistka, člen strany, a byla upřímná. Věřila tomu, tý ideji, že čím víc lidí bude spolupracovat, tím bude lepší výsledek, že nemůže každý zvlášť, že jeden člověk umí něco a jiný zase něco jiného. Jí nebylo možné uplatit, byla čestná, poctivá. Když za ní přišly dvě ženy, tak radši přijala tu, která měla rodinu než tu, která přišla a něco přinesla. My byly od strany zajištěné, měly jsme byt. A máma mi říkala, koukej, vidíš, čeho jsem dosáhla. A to tím, že jsem byla čestná. Ona mě zaměstnala jako účetní a okamžitě mi taky za měsíc dala výpověď. Prý at' všichni vidí, že jsem přísná. Já přišla pozdě. Řekla mi, že je to paragraf takový a takový a že mi nebude dělat protekci.

Stalo se ti někdy něco, na co nerada vzpomínáš? Ve svém dětství a dospívání stalo se ti něco nepříjemného? **Ne. Spíš si častěji uvědomuju, že mé chování bylo nepříjemné. Že mám věci, který bych chtěla na sobě změnit.** Takže maminka si s tebou užila? **Jo. Moje babička byla strašně moc hodná, čestná žena. Měla dvě děti a moc si s nima užila sama, její manžel, děd, zahynul. Máma ale říkala, ale já co jsem si s tebou užila, to je katastrofa. Ona říkala, že je ráda, že se dožila 50ti. Strašně těžce dělala kariéru, s tím charakterem, byla taky čestná, poctivá. Měla jednoho manžela, zklamala se v něm a potom žádného mužského. Byla tak krásná. Pamatuji si, když jsem byla malinká, jak se jí dvořili pořád nějaký kapitáni nebo tak. Ona říkala ne, že má dceru a bude se věnovat jí a už nikoho nechtěla. A já jsem na ní byla pořád nalepená, ona nikam nemohla jít, někam se pobavit. Do 15ti jsem s ní spala v jednom pokoji a chybělo mi to a doteď já prostě nemůžu být sama. Myslím si, že je to nějaká fobie, já prostě nemůžu být sama. Mám pocity deprese až do sebevraždy, když cítím, že jsem sama. Raději někoho uplatím, ale nesmím být sama. Já vždycky přivedla celý dvůr dětí k nám. Otevřela jsem ledničku a říkala jim, berte si. Máma udělala chybu, že mě nenaučila, jak se to jídlo kupuje, jak se ty peníze vydělávají. Já to všechno rozdala a druhý den to tam zase bylo. Já myslela, že se to pěstuje v té lednici. Máma mi říkala, tobě nedoporučuju děti vůbec mít, tobě je snad Bůh ani nedá, protože to už by bylo nemožný. Jestli půjde dál takový pokolení, tak to nemůže přežít. Tak na to vzpomínám, když si říkám, že ty děti nemám.**

Máš nějaký přátele, který ti nahrazují rodinu? **Mám, pořád mám někoho. Spíš toho chlapa já pořád vybírám někoho, kdo by se o mě postaral. Mám přátele, ty se mi pořád nějak třídí tím, jak se stěhuju. Mám přátele, tak 5, 6, který tady mám v Čechách. Beru je jako rodinu. Mám je místo maminky a tatínka. Když tam přijdu, tak si to vyslechnu. No je to tak. A ty lidi ví, co pracuješ? Jo, já se snažím svým přátelům a kamarádům říct vždycky všechno. Ne všichni vědí, nemám teď s nimi kontakt, ale určitě bych jim to řekla, já se za to nestydím. Jaký jsou jejich reakce? Asi mě mají všichni rádi, tak to tak berou. Řeknou své poznámky taky, abych byla opatrná, abych dávala pozor na svoje zdravíčko. Asi je to tak, jak to беру já pozitivně, tak to berou i oni.**

Ten tvůj první sex, tou rukou, bereš to jako svou první sexuální zkušenost? **No, já spíš беру jako první sexuální zkušenost, to jak jsem potom šla za tím klukem, jak se mi líbil, a vyspala jsem se s ním. No a částečně mě to bolelo. Já mu to neřekla ještě u toho bylo, že mi řek, že jsem prkno. Tak mi to nic neřeklo. A jak to pokračovalo dál? Než jsi začala pracovat v sexbyznyse? Já jsem sex měla málo. Na Ukrajině jsem měla pak ještě jednoho partnera, a pak jsem odjela. Tak já měla jenom dvě zkušenosti na Ukrajině a tady jsem zažila svojí první lásku a nemělo to nic společného se sexem. Byla to taková nebeská láska, on byl pasivní homosexuál. Měla jsem s ním sex, ale neměla jsem orgasmus. Prožívala jsem to duchovně. Po něm jsem měla kluka šest let, s ním jsem chodila. On byl o pět let mladší. Jemu bylo 25 a mně 30. To jsem zažila první orgasmus a mohla jsem to přirovnat, jako kdybych to dělala sama. Taky mi to moc neříkalo. Až když jsem odjela do Prahy. Já byla hodně dominantní s tím dalším klukem. On byl submisivní, takový děťátko moje. V Praze, když mě viděla jedná známá, tak mi radila, že bych to mohla uplatnit a mohla bych za to mít peníze. Takový vztah, jaký mám, se mi daří**

a zavedla mě do toho SM. Bydlela jsem v Aši a pak, když jsem přišla do Prahy a namalovala se, tak jsem zjistila, že jsem pěkná ženská. Tak jsem potkala několik chlapů, dá se říct zvrhlých, který mě zasvětili do toho, kolik dírek mám tam dole a co se s nima dá všechno dělat. Líbilo se mi to, chtěla jsem někoho vedle sebe. Chuti mám, ale nemám, kdo by to se mnou dělal. Měla jsem takové 2,3 milence. Pak zase dlouho nic, byla jsem půl roku v Chebu. Myslím si, že mám teď partnera konečně, našla jsem si takovýho, se kterým se mi to líbí. Jenže to už jsem dělala tady v klubu. Já jsem šla tady do toho klubu zkusit něco jiného a když jsem zjistila, že sem jezdí chlapi, kteří chtějí sex se mnou, tak proč bych to nevyužila. Tak jsem taky začala dělat tady to. A pracuješ ještě i v Praze? Na SM už nedávám žádný inzerát, pracuju jenom tady. Zůstala jsem u toho sexu. Všechno to tak nějak špělo k tomu, že jsem to chtěla tak nějak vyhledat a ono to vyšlo náhodou. Věřím, že jsem sympatická a atraktivní, ale netroufla bych si jít do nightclubu, protože si myslím, že to dělají mladý holky.

Když bys shrnula tu svojí sexuální zkušenost, než jsi začala pracovat v sexbyznysu, nebo i v tom SM studiu, protože i když tam nejde o pohlavní styk, ale sexuální praktika to je. Jaký jsi měla pohled na sex, než jsi začala pracovat v komerčním sexu? Asi, že je to zbytečný. Mně nestačilo jenom sexuální uspokojení, a já nepřipustila, aby se sexuálně uspokojil jenom chlap. Já na to potřebovala něco víc. Byla jsem ve vyhošťující vazbě a několikrát díky tomu, že jsem neměla doklady, a tam byly ženský, který po týdnu už říkaly, že potřebují sex. Já to nikdy neměla. Pokud jsem neměla nějakou představu, objekt, kterého bych chtěla, tak jenom samotnou chuť k sexu jsem neměla. A změnilo se teď něco, když máš toho sexu víc a bereš za to peníze? Chuť k sexu jsem nedostala, ale beru to tak, že je to trochu jiný. Už teď mě dokáže vzrušit to, že jsem sexy. Když vidím, že toho chlapa přitahuju, to mě už vzruší, dřív mě musel vzrušit nějaký romantický večer a představa. Líbí se mi tato práce, ale beru, že je jenom na chvíli. Ale díky tomu jsem začala být sexy. Myslím si, že klub mi pomohl, že jsem začala být sexy. Začala jsem se cítit jako žena. Já to beru asi úplně jinak, než ostatní.

Jak si nahlížela na prostituci jako mladá než jsi v prostituci začala pracovat? Přemýšlela jsi o tom někdy? No, byla to nadávka. Třeba moje máma, když jsem se našminkovala, tak na mě křičela, že jsem prostitutka. To bylo špatný slovo. Vysloveně to znamenalo ženskou, která každému dá. Nic jsem o tom nevěděla, netušila jsem, že je to jinak. A jak to je? Jak to vidíš teď? Vůbec nic špatného v tom nevidím. Vidím to spíš jako zdravotní masáže. Já vidím chlapa, který jde do klubu, že má nějaké potíže. A že já můžu pomoci. Jako práce psychologa, bych to přirovnala. Ale vím, že to není normální pro každého chlapa. Ale chlap, který by s tím souhlasil, tak by mi to vadilo. Neskrývám to, ale nechtěla bych, aby mi to toleroval, protože je to dost důvěrné.

Naplňuje tenhle obchod, když máš na pokoji zákazníka, tvoje potřeby? Máš nějaký potřeby, který ti prostitute uspokojuje? Mě uspokojí to, že vidím, že uspokojím svého zákazníka. A když vidím, že toho chlapa vzrušuju, a to je vidět hned, tak mi to taky naplňuje. Zvyšuje mi to sebevědomí. On každý chlap, který je hezčí než opice, je hezký. Dá se najít na každém chlapovi něco

hezkého? **Jo, skoro vždycky jo. A ten zbytek, co vadí, ten se dá doupravit, když smrdí, tak se dá vykoupat a tak. U týchle práce právě jsem se potýkala s tím, že jsem dost pyšná a nejsem zvyklá dělat věci, který nechci. Nechci být do něčeho nucená. V každý práci jsou pravidla a tady taky. Tuhle práci jsem vzala, protože mi bylo slíbeno, že mi nikdo nebude do ničeho nutit. A stalo se mi, že jsem nechtěla s tím chlapem, on se choval vulgárně. Tak jsem s ním nešla. A vím, že jiné chodí, to bych nesnesla.**

Máš v sobě i nějaký vnitřní pravidla, kterými si určuješ, jak budeš pracovat? **Já nesmím být nucená k čemukoliv. Jsem citlivá na ponížení. Kdyby mě chtěl někdo ponížit, tak mě neuplatí žádnýma penězma. I peníze můžou být nabízený takovým tónem, že je nepřijmu. Jde asi o ego. Řídím se tím, že když řeknu, že s ochranou, tak jediné s ochranou a nepřistoupím na smlouvání. To jsou ty profesní pravidla? Hm. Mám ale jednoho kluka, ten za mnou dojíždí pořád až z Polska. Ten nechtěl vyloženě bez ochrany, ale stalo se to tak nějak samo. A já jsem si řekla, že pokud si to výslovně nepřál, tak jsem vlastně nic neporušila. Ale pokud si to přeje a řekne sám, tak to odmítám. Musela bych chtít já. Musela jsi někdy svá profesní pravidla porušit? Jít bez gumy například. Já ne, ale viděla jsem kolegyni, která má děti a potřebovala peníze. On tam byl jeden, který chtěl bez prezervativu a ona šla. Tak takhle bych nechtěla dopadnout.**

Bereš to SM studio jako komerční sex? **Asi stejně jako v klubu. Jak jsi přišla k tomuhle byznysu? V Praze, jedna taková ženská, silnější, do který by to nikdo neřekl, že by dělala SM. A když mě viděla s tím mým klukem mluvit. Tak jsem jí překvapila a říkala mi, že takhle stejně vypadá lekce, jak já mluvila s ním. A ona říkala, že je to nádherný. Já jí řekla, že nám oběma to vyhovuje. Ona mi to ukázala. Bylo to zajímavý. A já cokoliv dělám, tvořím a daří se mi to, tak mě to naplňuje pochopitelně. A když jsem to zkusila a ono to proběhlo tak, jak by to probíhat mělo. Mě vůbec nevzrušuje být dominantní. Nic mi neříká, že bych někoho štípala a kousala. Ale, když si ten druhý myslí, že mi to dělá dobře, tak je to správně. Tak mě to bavilo. Jak dlouho jsi to dělala? Asi 2 roky. Bylo něco, kvůli čemu jsi přemýšlela, že to nezačneš dělat a nebo na druhou stranu, že to kvůli tomu dělat budeš? Já jsem se tím ještě chlubila, pak jsem si uvědomila, že asi ne, to společnost nebere tak, jak já to беру. O čem jsi přemýšlela, než jsi v tom SM studiu začala pracovat? Co se ti honilo hlavou? **To byl impulz. My jsme se domluvily a ten samý den ona hned přijela, ukázala mi, jak to vypadá. Ona to dělala přímo u sebe doma. Já jsem měla taky byt, žila jsem tam se starší ženou, měla jsem jí jako maminku. Tak jsem jí to řekla, jestli by jí to nevadilo. Ona byla fajn ženská a řekla, tak si někoho sem vezmi. Ta kolegyně mi pomohla, některý zákazníky poslala ke mně. To bylo bombastický, oni uklízejí, všechno udělají, umyjou okna a ještě za to zaplatili. A já jenom chodila tady ještě a tady ještě. To bylo super. A mně nepřišlo, že by na to mohl mít někdo jiný názor.****

A pamatuješ si na svého prvního zákazníka? **To už si ani nepamatuju. Pamatuju si toho, který mi ukázal, jak se ještě dá dosáhnout orgasmu. To nebyl první, ale první, kterého si pamatuju. Otevřel mi na ten sex oči. A co první zákazník v nočním klubu, byla jsi třeba nervózní, než jsi šla na pokoj? Bála jsem se, aby mi neublížil. Pak přijel nějaký Němec a on se mi líbil. Pak mi moc děkoval.**

Takže tvůj první zákazník byl pozitivní zkušenost? **Ano. Byl pozorný. To jsem si říkala, že každý by měl být takový.** Utvrdilo tě to v tom, že děláš dobře, že jsi začala pracovat v klubu? **Ano. Já na tom nic špatného nevidím.** Ten tvůj profesionální přístup taky ochraňuje tvoji osobnost. Dívky, které to dělají s obrovskou nechtí, tak je to strašně ničí. **Já věřím ale, že ta děvčata nemůžou mít ani úspěch. Mně to fakt pomohlo, vypadám úplně jinak, vlasy a tak.** Začala jsem si všímat, že se za mnou otáčejí na ulici chlapi a zjistila jsem, že jsem hezčí, přitažlivější. **To, že si mě vybere mezi ostatními v tom klubu, je schopný za to zaplatit a ještě odejde uspokojený, tak myslím, že to je bezva i pro tu ženskou. Jsem zajímavá, potřebná a ještě důležitá.**

Pamatuješ si, co jsi všechno podnikla, než jsi začala pracovat tady v nočním klubu? Myslím kroky, které jsi udělala od první myšlenky, že bys pracovala v klubu až do té doby, než jsi opravdu začala dělat. **Ono to vždycky je tak nečekaný. Překvapilo mě to. Sháněla jsem práci a byt a setkala jsem se s jedním majitelem baráku a restaurace, kterého jsem znala z dřívějšíka. To byl partner toho mýho, já mu ho přebrala. Nevěděla jsem, jak bude reagovat, ale doufala jsem, že se s ním domluvím o ceně. Ale bylo to moc drahý. Ale nabídl mi práci v klubu, který vlastní jeho syn. Já ho znala, protože ten můj přítel tam pracoval za barem. A já jsem ho strašně milovala a žárlila, tak jsem tam za ním jezdila, takže jsem ten klub dobře znala. On mi nabídl, že tam nejsou holky, že to tam můžu zkusit. Měla jsem strach, že jsem stará a nemám na to postavu. On mi ale řekl, že jsou i starší a tlustější, který to dělají. Tak jsem jela. Zjistila jsem, že to mají nově udělaný. Že je v tom klubu tma a nemusím se stydět. Tak jsem se namalovala a nakonec to dopadlo, že jsem tam nejhezčí. To bylo ale tak, že on řekl jedem. Já to ani neřekla tomu svému příteli. Volala jsem mu, když už jsem byla tady a řekla jsem mu, že jsem jela na výlet. Nevěděla jsem, co mu mám říct. Nevěděla jsem, jak to dopadne. Nevěřila jsem tomu, že tu zůstanu. Odložila jsem si a hned šla do práce. Pak přišel ten Němec. A měla jsem radost z toho, že chce mě. Oni mně to všechno vysvětlili, já jsem si nemohla zapamatovat ceny. Pak přišel další a já se rozhodla, že zůstanu. Akorát cítím, že je tu velká nejistota. Nemám žádnou smlouvu. Jestli spolu nějak nevyjdeme, já určitě nebudu zticha a nechtěla bych dopadnout tak, že bych musela překousnout něco jen proto, že nemám s čím odejít. Něco mi říká, že musím šetřit, abych mohla kdykoliv odejít. Máš hodně kšeftů? No, ono chodí málo lidí, ale z toho co přijde, mám většinu já. Tak to tě možná za čas holky nebudou mít rády. Mají mě rády. Já se snažím zachovat tak, když už jsem měla, aby i ony něco měly.**

Máš v současné době nějakého stálého partnera? **Mám. Je to pro mě nepochopitelný, vždycky jsem chtěla hezký mladý chlapy. Tenhle je starej, ošklivej. Invalidní důchodce. Smrdí, taxikář ještě. Je to opak k mým ideálům. Když on se mě ale dotkne, tak se cítím úplně jinak. Už jsem se přesvědčila, že je to úplně něco jiného. Nechápu to. On se mě dotýká. Tělesně mě přitahuje. Svůj soukromej sexuální život máš teď uspokojivej? Ted' už jo. No, osprchuju ho a převlíknu, byla bych naprosto spokojená, kdybych byla pořád s ním. A on se mě neptá, kde jsem a co dělám. Když jsem řekla, že jedu dělat SM, tak se mě moc neptal. Ted' už to беру tak, že vydělávám peníze a co nejčastěji bych chtěla jezdit za ním.**

Co děláš během dne, když nejsi v pracovní době? **Spím. Je to i tím, na jakým**

místě je ten klub. Není tam co dělat. Máš tu nějaký přátele, známý? Tady ne. Ráda bych někam chodila, třeba na kulečnick. Při tom jsem schopná pustit jakoukoliv sumu peněz. Mně to vůbec není škoda. Nikdy mě alkohol nepřitahoval, ale tady je jediný východisko popíjet. Máš pocit, že piješ víc alkoholu, než je zdrávo? Hm, ano. Je to nudou. Je to jako cigarety, zvyk. Internet nebo počítač by mě z toho vytáhnul. Chci si postavit počítač, už mám základní desku, všechno potřebný. Až budu mít internet, tak to bude dobrý. Tak se spojím se všema, s celým světem. Známí mají skoro všichni internet. Chybí mi tady v té práci, že není žádná progrese. Že si nemůžu nijak polepšit. Kdekoliv jsem přišla, jsem měla příležitost. Tady jí nemám. I když se zákazníků ptám, kde pracujou. A věřím, že nějaký přijde, který bude mít víc možností a třeba mi dát práci. Tady vidím trochu tu šanci. Ale tady není nic jistý. Je o to víc peněz, za tu nejistotu? Kompenzujou tu nejistotu peníze, který vyděláš? Ano, možná ano. Jinak bych nedělala tady.

Je ještě něco dalšího, co ti prostituce přináší kromě těch peněz? **Kontakty.** Já možná nemám ten správný přístup, abych ty kontakty měla víc. Já to nikdy neuměla. Někdo to umí využít, ty známosti. Já to neumím tak správně navlíknout. Tím já i trpím, já bych všude možně představila svoje schopnosti, ale nějak to moc nejde. Já bych potřebovala nějakého kamaráda, psychologa, který by se v tom vyznal, aby mě to naučil. Mně i chybí, když mi někdo poukazuje na moje chyby. To už se mi dlouho nestalo. I s českým jazykem. Já jsem se učila češtinu, že jsem měla okolo sebe lidi, který mě opravovali. Ted' už mě neopravují, protože pochopí, co říkám. A ted' dělám čím dál víc chyb.

Záleží jenom na tobě, kdy půjdeš do práce nebo jsou ještě nějaký další okolnosti, který tě přimějí jít do práce? **Jsou pravidla všude, v jakýkoliv práci, spolupráci, kolektivu, tak jsou určitý společný pravidla. Snažím se dodržet ty pravidla, pokud jsem schopná. Stalo se, že jsem se zdržela někde. Tak jsem zavolala, že se zdržím. Nic na tom není, pokud to řeknu předem.** Takže to jsou všeobecný pravidla, na která jsi přistoupila, a kterých se držíš. Nutí tě někdo dělat tuhle práci? Ne.

Do Čech si přijela tedy tenkrát na tu pozvánku? **Ano. Bez víza jenom na fotku.** Takže nebyla nikde kopie víza, ty pak zanašeli do počítače a to já jsem neměla. To je ten problém. Tady mi věří. Dali mi bezdomovecký pas. Jsem žadatelka o azyl, o mezinárodní ochranu, doplňkovou ochranu. Dali mi občanský průkaz totožnosti, jsem bez státní příslušnosti, osoba vystupující pod jménem XY, bez pohlaví. A já nemůžu pochopit, když jsem to já, nemůžu být někdo jiný. Ale dobře, byla to moje chyba, přijela jsem na falešný pas. Ale nemůžu platit za tu chybu tisíckrát a celý život. Byla jsem i vyhoštěná, a pořád za to platím. Ted' už v tom nevidím žádný smysl, žádnou cestu zpátky na Ukrajinu, a i co bych tam dělala, jsem tady zvyklá. A kdyby mi vrátili jméno, tak já mám pořád ještě čas. Myslím, že bych mohla ještě i tu školu udělat.

A jak to vidíš do budoucna? Máš potřebu dodělat tu školu? **Já vůbec nevím, protože nevím, jestli se mi vrátí identita. Už je to strašně dlouho, ale viděla jsem pořad, kde trvalo nějakýmu pánovi 35 let, než mu jí vrátili. Tak to jsem si říkala, že já mám ještě čas. To je jako, když člověk neexistuje. Nemůžu**

marodit, nemůžu porodit. Nemůžu se vdát. Prostě neexistuješ. A máš nějaký plány, cíle, kterých bys chtěla dosáhnout? Díky tomu nemůžu mít žádný cíl, protože já vůbec nevím, co se mnou bude. To mně tak změnilo život. Že chybí ta identita. Musíš žít jenom v přítomnosti? No, je to hrozně těžký, smutný. Jestli můžu přemýšlet co dál, tak maximálně rok nebo dva dopředu - chtěla bych byt a dál už mě to nepustí. Mohli bysme mít pejska, dítě. Snad bych mohla mít dočasnou ochranu – žlutý pas. S tím by šel trvalý pobyt. Jasně že bych chtěla mít dítě, rodinu. Chci cestovat. Zůstávám pořád při těch samých snech, práci, učit se. Cítím se pořád jako ještě mladá.

Co je pro tebe v životě nejdůležitější? Přemýšlela jsi o tom někdy? **Dřív to bylo, že toho musím hodně dosáhnout. Ted' se mi změnil pohled na hodnoty. Zůstala jsem taky na ulici, panenka z takový rodiny, přišla jsem o byt, o všechno. Celou zimu jsem se schovávala do staré věže. S krysama jsem tam spala. Já se strašně bojím tmy, bylo mi hrozně. Bála jsem se ale vyjít z té věže víc než tý tmy. Já jsem to brala jako svojí obrovskou chybu. Nevěděla jsem, komu mám říct, že nemám kam jít. Jak se to vyřešilo? Pokusila jsem se o sebevraždu. Takže v nemocnici? V nemocnici, pak vyhošťovací vazbou, tam jsem zažádala o azyl. Já jsem pak šla ke kamarádce, ubytovala mě u sebe. Pak jsem si našla přítele a nastěhovala se k němu. Pak jsem si říkala, že to tak přeci nejde, že jsem si chtěla koupit baráček. Nějak jsem ty peníze utratila. Myslela jsem si, že když mi dojdou peníze, tak se vrátím na Ukrajinu a zase jich bude dost. Já takhle jela do Německa, pak jsem se vrátila a zase někam jela. Máma koupila barák na východní Ukrajině a velký pozemek, tím si splnila sen. Já se chtěla podívat po jiným baráku. Nikdy mi nebylo škoda peněz, aby se všichni dobře pobavili. Žiju ten život nefyzicky spíš duchovně. Duchovní hodnoty jsou mi blíž než ty fyzický. Můžeš nějakou pojmenovat? I když je poslední kus chleba a dám ho někomu, tak mi to udělá líp, než bych se najedla sama. To mě víc nasytí a uspokojí. Nevím, jestli je to dobře. Ale mně to dělá dobře. Je to prostě tvůj způsob. Jsem schopná svůj život prožít jako ve snách, nápadech. Mluvím, jako bych už tam byla. Já musím o něčem snít, něco plánovat a potom, abych měla na co vzpomínat. Klidně ať dřív, ale ať se mám za čím ohlédnout. Podle toho přísloví, že bohatý není ten, který má hodně peněz, ale ten, komu stačí, co má, tak jsem bohatá. Když mám jídlo a mám, kde spát, tak já nic jiného nepotřebuju.**

zabolela nebo se ti to nelíbilo? **Jo.** Musela jsi se bránit? **Jo, hm, bránit taky.** Ve svém osobním životě? **No určitě.** Stalo se ti něco i doma, kdy jsi měla pocit, že to byla opravdu zlá situace v rodině? **No jako v rodině ne, ale když už jsem po tom začala žít sama a měla jsem dítě, tak už potom to bylo náročný.** Ty jsi se vdala, vid'? Kdy to bylo? **Když mi bylo 21.** Bylo to z lásky nebo byla jsi těhotná? **Z lásky, byla jsem těhotná, ale pak mi to dítě umřelo a už to potom šlo z kopce.** A byl to Čech? **Čech.** Byl to zákazník? **Ne, to bylo na inzerát.**

Jak jsi získala svého prvního zákazníka? **Mýho prvního zákazníka, to bylo v roce 2002. Když jsem začínala, to jsem měla malýho, to jsme si ho s manželem přebírali soboty neděle a nevím co mě to prostě napadlo. Holt prostě ten stesk po dítěti, ti to sebere a ty zůstaneš doma sama, nevíš co prostě roupama dělat, tak mě napadlo prostě se projít. Mě by to prostě vůbec nikdy nenapadlo, že bych prostě někdy dělala takovouhle práci, i když bych teda dělat nemusela, a jako že jsem se šla projít a vlastně jsem pěkná ženská že jo, oni teda si mysleli, jestli jsem teda normální ženská nebo prostitutka, tak mi tenkrát ze začátku strkali strašný peníze do kapes ty chlapi. No, a potom když už vlastně si čuchneš, to je jako droga, když si čuchneš k droze, tak vlastně nepřestaneš, a teď vlastně čuchneš k penězům, tak máš. Jsi prostě velká a můžeš si dělat co chceš. To je jako kdybys žila v Americe a tam by ti strkali milionáři jako kdybys byla nějakou Julia Roberts. No, prostě představ si, že jsi v mé situaci, a že máš třeba plastiku a vypadala bys úplně nějak jinak. Tak mi strkali úplně honosný peníze do kapes jo. No a vlastně tím to začalo. A kdybys řekla úplně konkrétně ten úplně nejprvnější impulz, ten úplně první zákazník. Ty jsi říkala že ses šla teda projít už s tou myšlenkou, že bys teda možná jako nastoupila do auta? **To já jsem tam u benzíny tenkrát potkala tu fet'ačku, já jsem tenkrát nevěděla, kdo to je, já bych tenkrát vůbec neřekla, že bych přišla s takovýma lidma do styku, mě to nenapadlo. Tak jsem to šla prostě vyzkoušet, tak pak přijel kamarád. Ty jsi s ní teda mluvila o tom... Já jsem s ní mluvila, on pak zastavil. Nebyl to teda úplně zákazník. Byl to kamarád, po několika letech jsme se zase viděli a on potom mě zastavil a vlastně potom říkal: "Copak tady děláš?" a já říkám: "No, jdu se jako procházet." No, a ten taky vlastně nechtěl, abych tam stála. Že mi jako ti chlapi opravdu nabízeli. No, a ten pak vlastně přišel a bylo to. A zaplatil ti? **Ne. Prostě jenom tak, že jsme se viděli po určitý době. Takže prostě to bylo jako z lásky. On mě teda nejdřív taky nepoznal, ale když jsem přišla blíž, jsem věděla, kdo to je. No a od té doby ...** Takže vlastně jsi to napoprvé zkusila s někým ne úplně neznámý. **Jojo.** A první člověk co ti zaplatil? **To byl asi XY.** Takže jsi nastoupila? Šla jsi normálně na trasu jako do práce? **Pak už jsem normálně chodila. To bylo před Vánoce, si pamatuju. To bylo v tom roce 2002, když jsem teda začínala, tak už to šlo potom rychle.** Jak bys, teda když bys to řekla ve zkratce, jednou, dvěma větama, jaký byl teda ten impulz, že jsi teda šla? **Tak vlastně asi ta samota, když teda člověk zůstane sám, a nebo takhle a říkáš si proč vlastně tady na tom světě jsi potřebná sama sobě a přeci člověk nemůže zůstat takhle sám. Takže jsi hledala kontakt? Hledala jsem kontakty a hledala jsem ten svůj život, jak si ho zpříjemnit něčím, aby na tu samotu člověk zapomněl, aby vlastně i potom jsi prožila, aby člověk na tu minulost zapomněl drobiček, tak prostě šla jsem se projít.******

Když mluvíš o té minulosti, jak jsi říkala doted', že bylo všechno docela v pohodě

a teď říkáš, že jsi na to chtěla zapomenout, tak na co jsi teda chtěla zapomenout konkrétně? **Zapomenout, prožila jsem si vlastně, dvě děti mi umřeli, takže. Pak mi umřel kamarád a je to takový. Prožila jsem si, vlastně ta XX mě prodala. A zažila jsem si toho, a vlastně a když jsi pak vlastně takhle sama a nemůžeš se tady toho dostat a tíží tě to a nemáš nikoho, kdo by na tebe čekal, tak právě téma autama si člověk, i když ne zpříjemníš, ale zase na druhou stranu je to takový, ten kontakt se tam objevuje. Ta XX tě prodala, až když jsi měla zkušenosti se sexem za peníze? Jo, až když jsem měla ty zkušenosti, až když mi vlastně zemřel ten kamarád, až když jsem ho tam našla, pořád to vidím před očima. Na to člověk asi nikdy nezapomene. A i když mi doktorka říká: "Vzpomeň si na něj, na takový ty lepší časy," ale nedá se to. Já jsem jí řekla, to se nedá, to je jako kdyby ti zemřela máma nebo táta, a ty toho člověka pořád vidíš. A já mám tu psychiku ty záchvaty, ta psychika je právě od toho. A ona mě tenkrát ještě prodala a spali jsme na sněhu, takže já jsem si tenkrát u ní opravdu užila svý a právě proto já jsem jediná, z těch holek se z toho chci dostat. Takže já jsem jenom po telefonu, v klidu, tak vrátit se ke svým koníčkům.**

Když se teda ještě vrátíme k těm zákazníkům, o tom prvním zákazníkovi za peníze. Ty jsi mluvila o tom, že ten první byl tak jako, že sis to vyzkoušela, prakticky jsi ho znala a za prachy jsi s ním nešla, ale vyzkoušela sis, že by to šlo a že by ti to vlastně ani nevadilo, jestli jsem to tak dobře pochopila, tak jestli si vzpomeneš na toho prvního, od kterýho jsi opravdu dostala peníze. Co jsi cítila, když potom odjel? Odehrávalo se v tobě něco? Bylo něco nad čím jsi přemýšlela? **Jo, že to bylo pěkný, a že ta samota přijde znovu, a že někdo přijede a zase odjede, že někdo tu zůstává. Ta myšlenka, že čekáš na nějakýho chlapa, že jsi chtěla někomu udělat radost, že se to v tobě odehrává. Ta myšlenka, že odjede, a že přijede zase někdo jinej, že se to bude takhle střídat, a že si člověk na to musí zvyknout. Takže na jednu stranu, jestli tomu dobře rozumím, jsi byla ráda, jako že s tím chlapem můžeš být, a že se ti věnoval určitým způsobem, ale na druhou stranu to střídání je těžký. Jo jo, to střídání je hrozně těžký a takhle vlastně musíš vybírat ty Němce, který jsou čistotný, nemůžu jít s každým. Ne, je to takový, musí si člověk hodně vybírat, který se ti věnujou a to už poznáš, i když tě to na druhou stranu mrzí a štvě tě to a je to nepříjemný, to čekání jako když by se ti měl někdo vrátit ze hřbitova a prostě se ti nevrátí a to samý je venku, že na někoho čekáš, jestli ti přijede a pak zase odjede, to je takovej koloběh života.**

Ty sis určitě stanovila nějaký hranice, když jsi začala pracovat – postupem času do toho člověk přichází a určitým způsobem si ty pravidla upravuje a zjišťuje, co by šlo a co by nešlo. Máš takhle stanovený hranice, který opravdu dodržuješ? A stalo se ti někdy, žes je musela překročit a proč? Jestli máš teda stanovený tyhle hranice, který to jsou, jestli bys mi řekla. **Mám určitý hranice, ale někdy jsem je nedodržela, protože jsem si říkala, proč bych to jako nezkusila, a pak jsem si řekla už nikdy v životě, a ty hranice jsou nelíbat se s Němcem, musím poznat z toho určitýho člověka, nikdy se s ním nelíbat, musí prostě z očí do očí a prostě z očí poznám toho člověka. To líbání tedy ne vždycky, to ne. A třeba, když holky říkají anál, jednou jsem to vyzkoušela. Jednou by to člověk snesl nebo dvakrát třikrát do toho roka, ale potom už jako vůbec. Je to, prostě odporný no. Takže něco sis myslela že tady jsou ty hranice, pak sis řekla, hele já**

bych to mohla vyzkoušet a pak sis řekla že teda ne opravdu a přes to nejdeš? Donutilo by tě něco nebo někdo že bys tuhle hranici překročila? **Ne, to si prostě stojím za tím.**

Ty říkáš, že ty zákazníci, že v nich vidíš hlavně ten kontakt s druhým člověkem. Je tam ještě něco jinýho, co ti prostitute přináší? Kromě teda kontaktu a peněz, který tím vyděláváš, je tam ještě něco dalšího? **Někdy ta postava těch chlapů, někdy jsou pěkný, některý jsou hodný.** Takže se to točí okolo toho, že můžeš mluvit s jinýma lidma. **Hm, že prostě můžu mluvit i s jinýma, i když to vypadá, že se dá nejen kvůli penězům, že má člověk ten kontakt, a že ti přivezou nějaký ten dárek, vezmou tě před barák nebo tak, že ten Němec je tak slušnej, že stojí o tebe.**

Když vyděláš nějaký peníze, co s nima pak děláš? **Musím si zaplatit byt nebo poštu, nebo si teda koupit co potřebuju, chodím si na obědy nebo takhle. Ušetříš třeba? Platím si důchodový pojištění, člověk prostě žije na úrovni, kdy jsem to neměla před těmi osmi lety, tak už člověk chce žít.**

Máš ještě, protože pravidelnej sex máš v práci, soukromej pohlavní život? **Mám, občas se mi stane, že se třeba přijde pomazlit někdo z lásky. Je to uspokojivý? Je to uspokojivý, někdy se při tom člověk rozčílí, že takhle to prostě nejde. Protože oni mají svoje rodiny, jsou to třeba Češi nebo někdo je člověk svobodnej a pořád se o sebe staral a já říkám takhle to prostě nejde. A jeden, co třeba chodí, tak má rodinu a já jsem zvyklá na samotu a já mám svoji práci. Nějak jinou práci člověk nemůže sehnat, tak aspoň že mám tohle nebo svoje zákazníky. A ty Češi jenom hospody. A i když chodí do práce ty Češi, tak nejsou jako ty Němci a né že by byli nějak zlý, ale prostě dvojitý život by třeba chtěli vést, a já jsem si zvykla na tu samotu. Ty jsi měla vlastně dva manžely. Tři. A teď jsi rozvedená nebo jsi vdaná za toho třetího? **Rozvedená.****

Rodiče máš tady taky kousek. Věděli to všichni že pracuješ na trase nebo to nevěděli? Jak se s tím srovnali? Mamka s tatškou vím, že to ví, jak se s tím srovnali nebo nesrovnali? **Bylo to pro ně trošku blbý no, když mají takovou pozici, tak je to pro ně trošku hloupý. Jsou to postavený lidi a je to pro ně hloupý.** A jak se zachovali vůči tobě? Mamka byla trochu zlá, ta se ptala, proč tam teda stojím, když bych nemusela, že bych si mohla najít normálního chlapa nebo třeba i toho Němce, kterej by mě uživil, abych to nemusela dělat. A táta se mnou řadu let nemluvil a jezdil a jen mě pozdravil. A že jsem jim dělala ostudu, že jsem tu svoji rodinu ponížila, i když jsem to dělat nemusela a celý život to mamka musela omlouvat. A když jsem šla za tátou, tak jsem se mu musela omluvit, a né že by mi úplně odpustil, nemůže zapomenout, že jsem dělala tohle. A co jsi jim teda řekla na to všechno, proč to děláš? **Samota, že je člověk sám, i když za tou mamkou můžeš přijít nebo když dělá na sociálce nebo takhle. Ale tam člověk taky nemůže chodit pořád a ta samota a táta že mi to teda nemůže odpustit, i když jsem se přišla omluvit, já jsem to teda nečekala, ale nemůžu si teda za tohle odpustit, a tak si platím ten důchod a něco, že si to ta rodina nezasloužila. Udělala bys něco jinak, když bys měla všechny tyhle zkušenosti? Máš něco, na co jsi fakt moc naštvaná. **Na sebe. Máš vztek na sebe? Co opravdu nesnáším, kdyby to šlo všechno vrátit. Co nesnáším, je ta samota, když ten člověk musí odejít a kort mladej člověk nebo****

i někdo starší koho znáš, a to v tobě zůstane, nikdy se to vrátit nedá. A s tím se prostě musíme naučit žít. Kdy ti zemřel ten kamarád, to vypadá že to máš dost pořád v sobě. Je to pět let. Máš to v sobě hodně živý vid'? Byl to kamarád nebo partner. Byl to partner i kamarád. Prožili jsme spolu někdy nepříjemný věci někdy příjemný věci, ale ty zážitky člověk nezapomene

Když teď ještě pořád stojíš – pracuješ vid'? **Občas se jdu projít. Máš ještě přátele nebo s kým se stýkáš kromě těch svých zákazníků? S kým máš kontakt ještě dál? Tak s nějakýma holkama, s partou se bavím. Některý ty holky jsou teda závistivý, mají spíš radši chlapy v hospodách nebo takhle. Já prostě nemůžu jít ani do hospod nebo takhle, že bych to nemusela zvládat, ne že nesnáším český chlapy, ale oni jsou prostě rejpavý a strašně rádi pijou nebo takhle a já to prostě nesnesu. A uvidíš toho chlapa před sebou a ty si vzpomeneš. Já prostě musím odejít. Člověk nesnese to pomyšlení, že tady někdo zůstal a oni do tebe ještě rejpají. A to já si dám jenom malý pivo a jedna, ta je zvyklá chodit do hospody a já se i odnaučila takhle chodit na zábavy, že mi ty chlapi – prostě mi stačí venku, a když bych si vzpomněla a měla bych s někým tancovat a oni jsou některý ty chlapi, to jsem taky poznala, že jsou někdy třeba dotěrný, a i když si na tebe vzpomenu třeba z dětství, a oni na tebe koukají, když tě potkají třeba za 20 let a je to úplně o něčem jiným a jsou prostě takový dotěrný a to tě potom přijde proti srsti. Takže já z těch diskoték utíkám, mě ta samota prostě naučila, že jsem prostě rodinný tip, že bych nejradši byla doma, proto jsem si pořídila potkany a jsem nejradši doma. Povídám si s nima nebo si dám pivo, na co mám chuť, protože já opravdu nemůžu chodit nikam a zvláště, když ti není dobře a někde tě to chytne, když máš nervy. Na mě když to přijde, tak vymlátím celou hospodu, a to já nemůžu a oni do tebe začnou ještě víc rejpat. Myslíš, že to je tím, že ví, čím se živíš? Nebo tak nějak všeobecně? Že jsou prostě závistivý, že určitě tuší, co já vlastně dělám a já bych řekla, že jim do toho nic není. Proto já takhle nechci chodit nikam do žádných hospod, mohla bych být potom zlá a já se pak jako neudržím. To už i maminka poznala, že já třeba i nepřítelně vystartuju, a když mě někdo napadá bezdůvodně, tak já se pak jako opravdu neudržím. Zvláště, když mám ty nervy, tak se člověk pak neudrží. A jsi schopná zmlátit toho mužského? Jo. Ty by sis to taky nenechala líbit- řekni upřímně? Ne, určitě ne. Problém je v tom, že ty kšefty jsou zkažený, že co říkají děvčata i v klubech, tak je vidět na těch zákaznících, že jsou zkažený, chtějí nízký ceny, chtějí chodit bez gummy. Ale ti chlapi by na to nepřišli, kdyby tu zkušenost někde neviděli, že prostě někdo někde šel bez gummy za málo peněz. Tak ten chlap tu zkušenost má. Ale oni to pak svádějí třeba na mě i když nemají pravdu a je to nespravedlivý vůči jednomu člověku, aby na tebe házeli špínu nebo na tebe házeli vinu. Já jsem říkala, i když mi ten chlap dá 30 nebo 40 tak jim je do toho prd, mám to sama na sebe nebo když mamka potřebuje, tak jí samozřejmě ty peníze dám, protože mi taky pomohla nebo tátovi nebo ségře, protože mi taky hodně pomohli. Takže jsem řekla, já si dělám sama na sebe i mami to řekla, že konečně nebudu živit nějaký a ona nemá právo takhle člověka pomluvit a že jsem se hájila dobře a od té doby spolu nemluvíme. Protože tyhle holky jsou buď na chlast a nebo prostě mají automaty, ale já nemám potřebu žít jako oni a oni mají vztek, že já prostě chci vypadat líp než oni, ale oni už si neuvědomí vlastně v tom mozku, co já jsem si vlastně za těch osm let prošla, že tě prostě někdo prodá. To už máš velký zkušenosti. Mám**

obrovský, a kdyby to šlo vrátit a bylo mi třeba 20 let, tak bych v životě už tohle nedělala.

Když jdeš do práce, jdeš protože musíš, chceš, něco nebo někdo tě donutí? Kdy chodíš do práce? **Jdu, až všichni zalezou, na tu šestou sedmou.** A z jakých důvodů? Potřebuješ peníze nebo ti něco chybí? **Potřebuju si takhle něco koupit nebo vlastně podle potřeby nebo čekám vlastně na telefonu, že mi někdo zavolá. Prostě ta samota že přijdeš na vzduch a přijdeš na jiný myšlenky.** Nutil tě někdy někdo jít do práce? **Jo, no nutilo mě hodně lidí.** Když jsi musela hodně vydělávat. A v současné době si teda můžeš rozhodnout sama, kdy půjdeš do práce? Co se stalo, že teď záleží jenom na tobě? **Že se člověk cítí svobodný.** Ne, já myslím – ty jsi byla v nějaké situaci, kdy jsi musela na někoho vydělávat, kdo tě nutil chodit do práce a teď jsi "samoživitelka", rozhodneš se, kdy sama půjdeš do práce, kolik vyděláš, kdy půjdeš domů, a co se stalo mezi těmihle dvěma situacemi? Co se zlomilo, že z té situace, kdy jsi musela pro někoho, kdo tě nutil do práce a mezi tou situací, že můžeš teď sama kdykoliv? **Prostě jsem si řekla, že už toho mám dost a teď si prostě můžu jít, kdy já budu chtít. Najednou jsem toho už měla plnou hlavu. Najednou jsem si prostě řekla, že budu svojí paní, a že třeba půjdu do bazénu, solárka.** A co jsi musela podniknout, aby sis mohla jít sama do bazénu, solárka, do práce? Musela jsi opustit toho člověka nebo? **Ten člověk spíš opustil mě a bylo to takový - spíš svobodná vůle, prosadila jsem si svojí.** Takže teď jsi spokojená – dá se říct? **Spokojená ne, ale je to lepší než to bylo.** Pořád je lepší vydělávat sama na sebe, říct si, kdy půjdu do práce, než když tě někdo nutí vid'?

Když bychom to uzavřely tady tu přítomnost a minulost, jak vidíš budoucnost? Máš třeba nějaký cíle? Teď jsi říkala ten důchod si zřídit a co do budoucnosti? Jak vidíš svojí budoucnost? **Být sama.** Chceš být sama? **Po těch zkušenostech. Kdybych měla nějakýho německýho přítele, to radši toho pejska. Radši budu sama a budu mít takovej volnějšjí život, budu mít ty kontakty se zákazníky s někým se pobavit, ale děti a manželství už asi ne.**

Co ještě děláš takhle okolo ve svém volném čase? **Koníčky – CD, poslouchám hudbu, sbírám cédéčka, ráda si čtu. Když není zima, zajdu si do bazénu nebo chodím do kadeřnictví.**

Takže děláš sama sobě dobře? Když bysme se ještě podívaly na celý ten tvůj život, bylo pro tebe před těmi deseti lety něco důležitýho a teď něco jiného, co je pro tebe v současné době důležitý? **Určitě jsem si myslela, že budu mít jednu velkou rodinu, ale bohužel kvůli této práci to je spousta zklamání, šlo by to, ale už se mi prostě nechce.** A co je pro tebe teď důležitý? **To je pro mě život a svoboda.** Je vidět, že o tom hodně přemýšlíš, a svoboda spočívá v čem? **Že je člověk svobodnej, že si jdeš za svým cílem, i když to nevidíš tak fialově, ale dá se to zvládnout.** Jdeš za svým cílem, a řekneš mi ten cíl? **Dostat malýho na návštěvy a být svojí paní.**

Pracuješ v prostituci, přemýšlela jsi někdy jako dítě o prostituci, měla jsi na ní jako dítě nějaký názor? **V dětství jsem měla ráda dva lidi a ti mi tenkrát dávali hodně lásky a tenkrát bych si ani nevzpomněla, že bych jim dělala nějakou ostudu. Lidem, který mě měli rádi a milovali mě, že bych jim někdy**

takovouhle situaci, že bych jim někdy dělala ne ostudu ale ponížení. Ty lidi mě měli rádi, a že bych takhle hluboko klesla, to by mě nikdy nenapadlo. A když jsi viděla prostitutku nebo jsi věděla, že tohle existuje, co sis myslela že někdo se tím živí? **Že to musí být pro tu ženskou ponižující, že zrovna tuhle nejhorší práci, vlastně černý řemeslo, že je pro tu ženskou opravdu ponižující, klesnout na úplný dno a z toho dna vyšplhat se nahoru je těžký. Dolů to jde lehce, ale nahoru to jde těžko.** A jak to vidíš teď tuhle práci? **Ted' už je to takovej kolotoč, nikdo tě netlačí, jsi prostě svojí paní.** A to máš teď, a jak to bylo během té tvý působnosti v prostituci? To se určitě měnilo, ten názor na tu tvoji práci. Jaký to teda bylo úplně na začátku, když jsi říkala, žes to dělala kvůli těm kontaktům, pak jsi tam měla nějaký zkušenosti s prodejem a nátlakem k tomu a teď se jakoby dostáváš k tomu začátku, když to takhle shrneme, teď to děláš kvůli těm kontaktům a protože tě to baví. Jak to teda plynulo ten názor na tu práci od začátku? **Nejdřív jsem o tom pořád přemýšlela, bylo to takový proti srsti pro někoho dělat, to tě pak unavovalo.** A když jsem dělala pro sebe, tak mi to zvedlo sebevědomí, že nemusím živit žádného chlapa, nikomu podávat pomocnou ruku, a když ty potřebuješ pomoci, tak jdeš za svojí rodinou. **Ponižuje tě to, že nejsi schopná se postarat sama o sebe a pořád tě něco táhne, že jdeš za tou svojí rodinou, která by ti měla pomoci.** A máš to štěstí, že pomůže. **Mám to štěstí. Po těch hádkách a po všem mám svoji rodinu, o kterou se můžu opřít.** Takže, když shrnu ten tvůj názor na prostituci, než jsi začala pracovat v týhle branži, měla jsi pocit že to tu ženu strašně ponižuje, pak teda jsi začala pracovat a celkem tě to bavilo, viděla jsi to jako hobby, koníček. A potom se teda stal ten zlom, kdy jsi byla prodaná a musela jsi vydělávat na někoho, takže se tam objevilo zase to ponížení a to, že jsi to musela dělat a nechtěla jsi to dělat, a když ses oprostila od těch lidí, na který jsi musela dělat, tak se to zase vrací k tomu začátku, kdy tě to zase baví? Je to tak? Shrnuju to správně? **Jo.** To je dobře, protože v téhle práci by měly pracovat ženský, který to baví. Protože v této branži je strašně náročný pracovat.

Ž VI.

Češka pracující v ČR.

Když na něco nebudeš chtít odpovědět, klidně to řekni a nebudeme to řešit. **Když nebudu o něčem chtít mluvit, tak to prostě vynechám.** Jo, určitě, klidně řekni, že ne a budeme se bavit o něčem jiným.

Mohla bys mi prosím na začátek říct něco o své rodině? Kde jsi vyrůstala, jestli v úplné rodině? Jaké bylo tvoje dětství? Trošku prosím zavzpomínej, jaké to doma vlastně bylo. **Já jsem vyrůstala s mámou a nevlastním tátou a s dvěma sestrami. Otčím není moc dobrý člověk. Doma byly věčně hádky, věčně se doma prali, takže nic moc dětství. Ségra, ta jeho dcera mladší, tak z toho měla nervy, takže jsme jí museli uklidňovat, a já jsem vždycky utíkala někam pryč, od našich jsem se odstěhovala v 17ti letech.** Takže sestry jsou s jiným tátou? **Jo, každá máme jiného táta.** Takže máma měla smůlu na chlapy? **S tím prvním si to udělala sama, on jí chtěl i s dítětem a ona řekla, že se o dítě postará sama, a já to mám po ní.** Aha, radši se sama postarat o sebe? **Jo.** Tak na jednu stranu je to dobrý ne? Když si člověk věří a chce se poprat s životem. Svýho tátu znáš? **Já ho naposledy viděla, když mi bylo rok a půl.** Takže to si nemůžeš pamatovat. **Ne, občas napíše pohled, ale to je všechno.** Máš touhu ho poznat? **Ne, když mi babi a strejda nezávisle po sobě řekli, co vyváděl, tak vůbec ne.** Já vím, že mám další čtyři sourozence z jeho strany, tři bratry a sestru. **V 16ti měl první dítě, aktivista.** Takže nemáš potřebu ho potkat. **Ne, jediný, co máme společného, je příjmení.** Nemáš maminy příjmení? **Ne, bohužel mám po něm.** Když se vdáš, tak bude jiný. **Jestli se vdám, zatím mi to nic neříká.** Kolik je ti? **26.** Tak to máš ještě čas. S otčímem jsi měla ty osobně nějaký problémy? **Nebo jim to s mamkou neklapalo?** **On upřednostňoval svůj jediný dítě, nám nadával, napadal nás, dokonce zakázal mámě vstup do bytu** **Ta musela pro strejdu, abychom se dostali do bytu.** Než jsme začali, tak jsi říkala, že jedeš na Vánoce za tátou, tak to jedeš za ním? **Ne, ne, to je maminy kamarád. On je na vozičku a nemá děti, a já říkám, že nemám tátu, takže jsme se tak navzájem adoptovali, já jsem u něj, tak jsme to tak nějak vymysleli.** Takže mu říkáš táto? **Jo, on mi říká dcero a já jemu táto a vycházíme si vstříc.** To je výborný, a mamku vídáš? **Jo, mámu vídám, píšeme si, voláme si.** S tou starší sestrou momentálně nekomunikuju, tam je velkej problém a pro mě je lepší, když nevím, jak to tam chodí. Když bych to věděla, tak vím, že bychom se pohádaly a nedopadlo by to dobře. Už jednou jsme se moc pohádaly. Mohla bys to nějak blíž popsat? **Hádaly jsme se, když mojí neteri bylo asi 10 měsíců, strašně jsme se pohádaly a porvaly a já šla dva dny před Vánoce 20 kilometrů domů.** A co se stalo? **Neměly jsme svůj den, my jsme se jako děti praly hodně a tohle bylo fakt ošklivé.** Takže to nebyl nějaký vážný důvod? **Nějaká obyčejná hádka?** **Ne, to nebylo nic tragického, prostě normálně.** **Ted' by to ale bylo tragický, kdybychom se viděly.** **Pořád to mezi náma visí.** A co mezi váma visí? **Můj bývalý švagr.** Zase chlap. **Nynější je dobřej, minulej nestojí za nic a celá jeho rodina.** Takže od dětství narážíš na chlapy? **Jo, já celej život, na to mám smůlu.** Psychický nátlak, co jsi musela vydržet byl asi dost vysoký vid', setkala ses třeba i s fyzickým násilím v rodině? **V rodině ani ne, ale když už jsem dostala facku, tak to stálo za to. Svoji první facku jsem dostala od otčima, a to byla jenom blbá otázka – co děláš? – on zapojoval satelit, mně bylo 6 let, a ono mu to nešlo a byl rozlícenej, tak šel**

a vrazil mi takovou, až se mi z ucha spustila krev, takže se s ním máma pak musela porvat. Neudělám nic, proto jsem radši sama. Můj biologický otec prý mámu mlátil a mě taky, takže ho máma nechala. Když bys to teď trochu shrnula, jaké máš pocity, když si vzpomeneš na svoje dětství? Nechtěla bych to vrátit, nechtěla bych, aby to bylo, vůbec. Vůbec se nevracet? Vůbec na to nemyslím. A našla bys něco, za co jsi ráda, že se stalo? Něco příjemného? Jsem šťastná za to, že mě sestra seznámila s klukem, dodneška jsme dobrý kamarádi, 14 let se známe a vždycky mě ze všeho tahal, pomáhal mi. Je to taková moje opora. Je to jedinej mužskej v mém životě. Teďko jsme si psali, tak za ním pojedu. Takže jsi zázemí měla, když ne v rodině, tak mimo? Hm, jo, já jsem si udělala svůj vlastní prostor, kam jsem utíkala. A kdy ses postavila na vlastní nohy? Kdy ses odstěhovala? Já jsem se postupně stěhovala tak od 17ti, vždycky jsem se vrátila, a teď už jsem přes tři roky pryč úplně. Bylo to těžký, ze začátku? Ani ne, protože máma s tím blbečkem pořád žije. On řekl, že by odešel jedinej s tou mladší holkou a ta řekla, že s ním nikam nepůjde, tak zůstal taky. A mamina to musí vydržet? I když ona už je dávno pryč, teď už má ročního chlapečka, a aby o ní nepřišel úplně, ona by za ním nejezdila, tak zůstal u mámy. A když už jsou děti pryč, tak je to mezi nima pořád tak napjatý? Jo jo, pořád. Jako dítě jsi to neměla jednoduchý. No, ono je toho víc, ale o tom se mi nechce mluvit. Měla jsi doma nějaký povinnosti? Nebo bylo doma opravdu něco důležitý, co si myslíš, že máš v sobě zakotvený právě z tvý rodiny? Nějaký hodnoty například, nebo naučil tě život v rodině něčemu, o čem sis řekla, že to takhle určitě budeš dělat, nebo naopak určitě nebudeš dělat? No, když od mužského ucítím jenom náznak nějaký agresivity, tak prostě jde, vyhodím ho, je mi všechno jedno, sebere se a jde. Můj bývalý to taky zkusil, tak jsem se sebrala a odešla jsem. Jakmile na mě něco zkusí. Máš v sobě tu sílu odporovat. Já se nenechám zmastit, já ne. Oba chlapi mámu bili, kolikrát se známí chystali, že otčíma zbijou, ale ona nemá, kam jít. Když si k sobě nastěhovala toho pána, tak ho tam rovnou přihlásila, takže ho nemůže jen tak vyhodit. A má tam u maminy nějaký servis, že mu pere, vaří? Ne, od mých 10ti let s ním máma, jak říká, rozvázala pracovní poměr, on si sám vaří, sám si pere, sám si uklízí a máma taky. Ví o tom doma, že pracuješ v klubu? Ne. Nikdo to neví? Ne, oni si myslí, že dělám chůvu, že se starám o děti, že uklízím penzion a v hospodě, a to je vlastně taky pravda. To jo, u vás v klubu je to tak, že všichni všechno. No, protože šéfová byla dlouho v nemocnici, takže když tam nikdo nebyl, tak jsem se starala já. A zaplatili ti to? Já mám jídlo zdarma. A myslíš, že to stačí, že za tu práci dostaneš jídlo zdarma? Odpovídá to? Jo, já jsem spokojená. Já jsem furt v baráku, já nikam nemusím, jsem pořád v teple. Takže vůbec nikomu jsi se nesvěřila? Jedinej, kdo to ví, je můj nebiologický otec, ten to ví a jeden dobrej kamarád, ten řekl, že si mě za to váží ještě víc. Jako že dokážeš vykonávat tuhle profesi? Jo. Ona je to náročná profese, a když se s tím umí člověk srovnat, tak je to super. Takže máš někoho, s kým si můžeš promluvit, že tě v práci něco štve? Hm, s těma dvěma o tom promluvim. To je bezva, není moc žen, které pracují v sexbyzysu, které mají tu možnost. Holky se s tím moc tají a musí to v sobě dusit. Třeba když volám tátovi, tak můžu říct, že něco přijelo, že musím končit. Tak to je dobře, ještě jsem se tě zapoměla zeptat na školu, jak jsi to měla ve škole? Měla jsi kamarády a kamarádky, jak ti to šlo? Nešlo mi to vůbec, kamarády jsem měla až od nějaký 7. nebo 8. třídy, byla jsem radši sama. Bylo to i kvůli tomu, co se dělo doma, nebo to je i tvoje podstata? Ono to mělo ve třídě dost lidí stejný jako

já. Že se rodiče rozvedli, a že se tam mydlili. Já jsem tam měla klučinu, ty bydleli patro pod náma, a ty když začali, tak se barák otrásal v základech. Jen bouchnul dveřmi a sklo bylo pryč, my jsme v noci nespali, jak oni se hádali. Druhej den jsme nešli do školy, protože jsme byli nevyspalí, oni se hádali tak do čtyř, do pěti do rána, každý slovo jsem slyšela, bylo to zajímavý. I to, co si dítě vyslechne, ho musí zákonitě bolet, vid'. Takže jste měli tu smůlu, že se vás ve třídě setkalo víc dětí, který měly doma trápení? No, bylo nás víc, a ještě sousedi, co bydleli tak okolo mě. Takže jste se znali normálně i mimo školu. A co potom na střední – jsi vyučená? Ne, nejsem, pohádala jsem se tam a odešla. A čím ses začala učit? Kuchařku. Já si všechno udělám, já si uvařím, ale já musím být sama, nesmí mi u toho nikdo korigovat, jinak je zle. Ty jsi takovej sólista vid'? Už od mala jsem vždycky radši byla sama. Podle toho vyprávění, to tak i vypadá. Já si to tak užívám, když jsem sama v celým baráku, ten klid. Nebojíš se? Ne, vůbec, já tam mám velkého psa, který hlídá, a jak vidí cizího člověka, tak není hodnej. Takže jsem zamčená, psa mám venku, kdyby něco. Jsem ve tmě a užívám si to.

Když se vrátíme k té tvý práci. Přemýšlela jsi o prostituci jako takový ještě než jsi začala dělat? Napadlo tě někdy o tom přemýšlet? Možná jsi někdy viděla nějakou prostitutku, ještě jako dítě. Přemýšlela jsi někdy o prostituci, jaký to asi je? Napadlo tě to?

Vzhledem k tomu, že jsem s jednou takovou vyrůstala, tak ani ne. Ona má dvě děti. Občas něco prohodila. Nebo když jsem jí hlídala děti a ona si pak přivedla domů klienta, tak potom, když odešel, mi říkala, jaký to je, takže mi to nějak nepřišlo. Nebo jsem taky viděla dokument v televizi, kde jedna žena říkala, že to dělá kvůli tomu dítěti, aby měla peníze a mohla ho nějak uživit. Takže mi to nějak nepříjde. Takže jsi to viděla jako profesi? No, je to práce jako každá jiná, dá se říct. Když už to v Německu nabízejí na úřadu práce. V Německu jo, ale v Čechách to pořád ještě legální není. A vidíš to pořád dál jako profesi, když už jsi do toho pronikla? Já bych řekla, že jo. Na psychiku stejně náročný jako dělat někde ve fabrice, akorát že na tebe tu nikdo neřve. Zkoušela jsi i jinou práci, nebo jsi nastoupila hned sem? Ne, já jsem čtyři roky pracovala ve fabrice, s mámou jsem doručovala deset let, takže to mám prošlý. A v tomto byznysu ses našla? To ti vyhovuje? Jo, mám sex a jsem sama, co můžu říct víc. Se seberou, odejdou a nazdar. Já jsem spokojená. Tak to jsi na tom správným místě v tomto směru. Já si chlapa hledat nebudu, zatím ne.

Jaký to bylo, než jsi začala pracovat v sexbyznysu, se sexem u tebe? Jaký bylo tvoje první milování, jestli si pamatuješ?

Pamatuju a nic moc, teda, druhej den mi bolelo úplně všechno. Bylo to v polorozbořeném baráku, v únoru to bylo, dva měsíce před osmnáctkou. A bylo to z lásky? Ne, chtěla jsem jen vyzkoušet, jaký to je, a nic moc teda. A jaký to je teď se sexem v tvým osobním životě? Říkáš, že chlapa nemáš. Ted' jsem rok a půl nebyla doma a před tím jsem rok s nikým nespala, sex mám jenom v práci. A jak trávíš volnej čas, kterej máš? Když nejsi v práci? Já jsem pořád v práci. To jo, v práci bydlíš, žiješ tam, ale já myslím, že pro zákazníky jsi připravená jenom určitou část dne nebo noci, tak co děláš, když nemusíš být připravená? Spím, a pak musím poklidit tak nějak, psa vyvenčit, najíst se, dát všechno dohromady. Takže to tak nějak plyne den za dnem? Hm, já tak do dvou hodin chrním, a v nejhorším případě, když se nudím, tak jdu za kamarádkou

na benzínu na pokec, ona tam dělá, a je to. A vyhovuje ti to? **Jo.** A máš čas na sebe? Třeba si jít nakoupit nějaký oblečení a tak. **Jo.** To vstaneš dřív? Jako jsi přišla teď za mnou? **Hm.** A máš nějakého koníčka? To spaní zabere hodně času, vid'? **Já vydržím spát 10, 12 hodin denně, takže si to užívám, dokud nemám děti.**

Pamatuješ si na svého prvního zákazníka?

No pamatuju, to byl takovej vůl, to byl člověk, kterej má ženu z klubu, a pořád do těch klubů chodí, a prej má krásnou ženu. On je takovej, že chce všechno, a pak už nechce platit. Ten byl úplně poprvé. Tak to byl hned na začátek náročnej zákazník. **Na půl hodiny, a šlo to.** Ale já myslím, že chce hodně služeb a nechce platit, takže jsi musela hned ze začátku zvládnout náročnou situaci. **Měl prostě smůlu, nedostal to, co chtěl.** Pověz mi prosím, co předcházelo tomu prvnímu zákazníkovi? Co se v tobě odehrávalo? Co sis říkala, když jsi přemýšlela, jestli začít s touto prací? Jaký to bylo? **Já už jsem před tím měla zkušenost, že jsem dělala erotické masáže, a to bylo to, že jsem nandala kondom, masírovala, vykouřila a to bylo všechno, a to bylo dobrý. A oni ty chlapi chtěli, chtěli sex, a měli smůlu, protože to nešlo. A pak jsem to zkusila u nás doma, v tom malým městečku, dvakrát jsem to zkusila v tom klubu tam a to bylo, než jsem přišla sem, to bylo zajímavý. To byla hned první nocovka, už to nechci nikdy víc, a spali jsme, místo souložení jsme spali, ráno ten pán nechtěl skončit. A jaký to bylo teda než jsi nastoupila do toho erotického salonu? Nejsou to nervy, a hlavně mně zjistili epilepsii, já nesmím pracovat noční, nesmím jezdit autem, nesmím být ve stresu. Tak ty jsi přemýšlela, co bys a napadlo tě toto, jo? A hlavně do fabriky na třísměnný provoz by mě nevzali, měla jsem to v papírech, jeden čas jsem byla pořád doma, protože mi bylo neustále špatně. Takže tys fakt přemýšlela, kam bys nastoupila do práce? A pod ruku ti přišel masážní salon? **Já jsem byla u kamaráda a on mě tam zavedl. On je gay a on tam taky pracoval.** Takže jsi měla kontakt. **To byl první kontakt a díky tomu, že mám hodně gayů kamarádů, tak jsem začala chodit do gay klubu a tam jsem se seznámila s otcem majitele toho salonu.** A jakej byl teda úplně ten první placenej zákazník? Měla jsi s tím nějakou potíž? **Ne, já byla zvědavá, jaký to je, vyzkoušet si to. Potíž nebyla žádná, akorát, že to byla nocovka, celou noc až do rána, to mi nesedlo, nebylo to špatný ale nebylo to taky ono.** Takže ti vyhovuje ta půlhodinka? **Ta půlhodinka, hodinka je tak akorát.** Když se mu věnuješ chvíli naplno, a pak máš volno, klid? **Jo, nikdo mě neopíjí, můžu jít spát.** A kolik stojí klient na noc? **300.** Jenom 300 euro? **Oni by ani víc nedali, a to ještě smlouvají. Když to chce s whirlpoolkou, tak je to ještě dražší.** Ty jo, ale to není moc, vid'. A kolik berete na půl hodiny? **50 a hodina 70.** **A oni pořád ještě smlouvají a ještě ke všemu chtějí bez kondomu, a to mě štve ze všeho nejvíc, to ve mně vždycky doutná krev, já to nechápu, kdyby mladý kluci, ale oni i starý páprdové, ono je jim 60, 70 a všichni chtějí bez gum. Já to prostě nechápu.** Ono, je to taková záhada hlavolamu ten nechráněnej styk, my jsme taky ještě nepřišli na žádný vysvětlení, proč to ty chlapi tak mají, to by chtělo se toho zákazníka rovnou se zeptat – a proč chceš bez gummy? Co je na tom lepší? **Když se jich zeptám, tak oni řeknou, že se jinak neudělají, a jednou se mi to stalo. Chodí k nám jeden Francouz, a ten chce vyloženě i sex bez kondomu, že se prej jinak neudělá. To má ale smůlu, to může zkusit cokoliv, ale má smůlu, to co by chtěl, tam se nedostane. Taky přišel zákazník, kterej chtěl bez kondomu, a když jsem mu řekla, že ne, tak odešel. Šel to****

zkusit jina? Jojo, nebo řekne, že ho nemám ráda. Taky sem jezdí jeden takovej, ten jezdí v dodávce. A šéfík říká, že jak přijede dodávka, tak jsou problémy. Můžou tu holku zatáhnout, bůhví co jí udělají. Do dodávky ani náhodou, nechodit, nikdy. Já s ním byla jednou, dal mi peníze. Ale čapnul mi za ruce, hodil se mnou o topení a myslel si, že to bude bez. A když jsem mu sdělila že ne, že se musí umejt, a že to bude s kondomem, tak se mu to nelíbilo, ale byl pak hodnej potom. Oni to ty chlapi zkouší, jestli ty ženský mají nějaký hranice, jestli si je umí obhájit. A když už to jinak nejde, tak řeknu, že mám herpes a jinak to nejde a je vymalováno. Když to jinak nejde, tak jsem opravdu hnusná.

Ty svoje profesní hodnoty, to že budeš pracovat jedine s kondomem, měla jsi je hned od začátku? Nebo to šlo postupně, jak jsi pracovala? **Různě. Za prvý, já nemám antikoncepci, za druhý, já už mám za sebou tolik lékařských vyšetření, že nechci další injekce, nechci další komplikace a lítat po doktorech, ani náhodou.** Máš ještě něco, co opravdu neděláš? Za čím si stojíš? Někaký hranice stanovený? **Sadomaso nedělám, ale jinak je všechno v pohodě. Když přijde nějaký vůl, tak si vymejší, ale jinak je všechno v pohodě.** Měla jsi někdy nějakou situaci, kdy jsi musela překročit tu hranici? **Zatím ne, akorát tam byl za začátku jeden takovej, co zamknul holku na pokoji, a sundaval si kondomy, přišel zezadu a normálně si sundal kondom. A když tam přišel, já tam byla pár tejdnu, to tam byla taky starší holčina, tak běžela za šéfem a ten přišel a vyved ho. Ale jinak jsem žádný problém nikdy neměla.** To je super, z tebe je to cítit, že si stojíš za svým, že víš, o čem to je, tato práce. **Tři roky jsou tři roky.** Ale některý ženský to dělají i dýl, ale dělají to pořád přes odpor. Z tebe čiši profesionalita. **Akorát musím být trochu průbojnější, to já nejsem, já nebyla nikdy nějak extra průbojná.** Myslíš v boji o zákazníka? **Jo, když jde přímo za mnou, tak je to bez problémů, ale když by si měl vybrat, tak to je konečná.** Neumíš se prodat? **Neumím. Ono by stačilo vzít si nějakou tu košilku, ale my tam máme celkem zimu. Bejt tam jenom v minikošilce a pod tím nahá, to je taky o zdraví.** Normálně jsem oblečená, když přijde zákazník tak se svleču, mám kozačky a minisukni, jsem namalovaná. Tak svým způsobem se prodat umíš. **Někdo je holt průbojný víc, někdo míň. A já jsem ta druhá kategorie.** Někakým chlapům to určitě taky může vyhovovat, když je někdo takovej klidnější. **Jednou jsem měla ale i takovýho, to jsem řekla, že bych spíš ukecala Ježíška než jeho.** Normálně jsem s ním ¾ hodiny seděla a furt s ním mluvila, a on neodpověděl, ani jednou. **Tak jsem to zkoušela potom otázkami, kolik mu je a jestli má rodinu, a to se pak trochu chytil. Pak tedy ale šel, ale to bylo ukecávání.** Jak se bavíš se svýma zákazníkama? Německy? **Jo, občas taky něco česky, oni totiž hodně rozumí, opravdu hodně, oni jsou hodně v Čechách, takže krásně rozumí. I přišlo jich ted' pár, který se se mnou bavili česky.**

Když jsi mluvila o tom, že tu práci sis vybrala jako že rozumem, bylo něco, kvůli čemu jsi váhala jestli začít? Brzdilo tě něco? **Ne, já jsem se sebrala a hned jsem jela.** Takže ty sis, to vyzkoušela nejdřív tak napůl, a zjistila, že je to v pohodě, tak jsi pak nastoupila v klubu naplno? **Jo.**

Přináší ti prostituce ještě něco jiného kromě peněz? **Snad asi ne, jenom ty**

peníze. Tys trošku mluvila o tom, že ti vyhovuje, že máš ten sex. **To jo, ale už jsem zažila stokrát lepší, než je v práci, tady je jenom takový mrňouskání. To jsme si s holkama dělaly srandu, že to tu není o sexu, ale jenom o srandě. To se mi i stalo, že jsme šli na hodinu, a tu hodinu jsme dělali srandy, a když mělo dojít na věc, tak se nám zaklepalo na dveře, ale bylo to všechno bez problémů, v pohodě.** Tak to už je i na tom chlapovi, aby si to ohlídal, když si ten čas zaplatil. **Nebo dělám masáže za jinej příplatek, tak mu namasíruju záda a je to.** A co uspokojení, orgasmus v práci? **To fakt nehrozí! (velký smích)** V soukromém životě jsi říkala, že chlapi vůbec, a co holky třeba, protože se stává, že holky, co pracujou v prostituci, pak v soukromém životě najednou zjistí, že doma by chtěly být se ženskou. **Ani jedno ani druhý, já jsem bydlela s jednou kolegyní, tak už vím, co je to soužití se ženskou, a vím, jaký je život s mužským, ani jedno ani druhý.** Já myslela i ten sex. **Tak to nemám vyzkoušený, to nevím. Jednou v práci jsme měly dělat lesbyšou, já netancuju a vybrali si mě. Tam se všichni strašně smáli, tancovaly jsme na stole, ta druhá mi říkala, co mám dělat, padaly jsme tam na ně. Měla jsem mu sednout do rozkroku, on měl tak velký břicho a já mu sedla na břicho, ne do rozkroku, to se nařehtali úplně neskutečně.** Takže v práci máte veselo. **Jo, je tam veselo.**

Doma jsi říkala, že to nebylo úplně veselo, prakticky ses stala obětí domácího násilí. Stalo se ti v práci něco takového? Že by tě chtěl zbít? **Ne, to ne. Kdyby chtěl něco takového zkusit, mám tam telefon, že bych zavolala nahoru, vzala bych klíč od dveří a on by neměl kam utéct.** Ty máš v hlavě i plán, kdyby náhodou bylo potřeba. **Já nemám ani ve dveřích klíč, aby mě nemohl zamknout. Já mám úplně hrůzu z toho, když si na mě někdo lehne a já se nemůžu hnout, já se začnu vrtět a začnu zvedat nohy, já bych ho mohla eventuelně i kopnout. Já začínám potom taky plašit. Nemám to ráda. Jako děti jsme měly na sobě peřiny a polštáře, takže jsme se nemohly hejbat, a když mi to teď někdo udělá, tak já mám z toho strach.** Takže pracuješ nahoře většinou? **Oni můžou bejt nahoře, ale nesmím mít ruce podél těla, a aby mě úplně zalehli celou vahou, to nesmí, to začnu hned panikařit. A navíc máme většinou aspoň jednoho mužského, teď se stalo párkrát, že jsem tam byla s mladou šéfovou sama, ale většinou tam jeden nebo druhý mužskej je, kdyby něco, tak ho vyhodí.** Když jsi mluvila o tý peřině v dětství, co se vám dělo? **My jsme se jako děti dávaly, hrály jsme si.** Jo aha, jako že dětská hra, aha. **Měly jsme přes celej dětskej pokoj deky a praly jsme se tam, a já z toho mám teďko strach, nevím proč. Vedle mě nesmí nikdo sedět nebo ležet tak, abych nemohla hejbat rukama.** To možná souvisí s tím, co jsi zažívala v dětství, že tu kontrolu potřebuješ mít sama nad sebou.

Když jdeš do práce, záleží to na tobě, kdy půjdeš, nebo na jakých okolnostech záleží, kdy půjdeš? Sama se rozhoduješ, kdy půjdeš pracovat? **Když chci přijít dýl, tak to nahlásím. Normálně řeknu, že přijedu dýl, to není problém. Tam nikdo nikoho nedrží. Ve tři bych měla být nastoupená, stane se že přijdou dřív, ale to ještě většinou spím. Když řeknu, že potřebuju něco zařídít, a že se o půlhodinky nebo o hodinku zdržím, tak to není problém.** To je dobře, to máš taky štěstí na šéfa. **Jo jo, když uklízím pokoje tak taky, to nic neslyším, tak na mě houknou nebo ne, ale aspoň nejsem dole zavřená sama. Přijdeš taky do jiného prostředí? Jo, přijde mi malej pomoci nebo jenom na pokec, nebo**

něco. Oni tam bydlí celá rodina? **Hm, celá rodina. Babi s dědou už tam vlastně nejsou, ale jsou tam mladý.** Tak kontakty s jinýma lidma máš vid'? Než jenom zákazníky. **Jo, já jsem furt taky na telefonu, to si pořád voláme.** Máš to taky tak, že jdeš do práce podle toho, kolik vydláš peněz? Řekneš si, teď už mám dost vyděláno. **No, ono nikdy není dost, protože musí být vždycky něco v rezervě.** Takže to máš prostě jako zaměstnání, do kterého se musí chodit. Normálně si člověk nemůže říct, že nepůjde, protože se mi nechce. Člověk má tak nějakou odpovědnost. **To je stejný, jako kdybych chodila do fabriky, to je stejný, taky by mi to netolerovali.**

Ty to máš tak srovnaný, to je výborný. A jak to vidíš do budoucnosti? Máš před sebou nějaký cíl? **Cíl asi zatím ještě ne. Tak nějak prostě žiju, dokad' to jde. Když už nebudou zákazníci, tak má šéfík plán, že udělá hernu, tak bych tam dělala vedoucí.** Necháváš to okolnostem, jak to plyne, tak to tak necháváš? **Tak, jak to jde.**

Máš v sobě něco, co teď řešíš? Nějaký konflikt? Něco s čím bojuješ? **To jediné s tou ségrou starší, jinak nemám nic.** Chtěla bys to nějak vyřešit s tou ségrou a nebo to necháš taky tak nějak proplout? **To bych se musela spojit ještě s bývalou přítelkyní švagra a to ona řekla, že nic dělat nebude. Když jí řeknu jenom já něco, tak by mi to ségra taky nemusela věřit. A vím, že tý bejvalý přítelkyni taky dělal to, co neměl, ale ona řekla, že už s tím nic dělat nebude.** Jsi v tom teď bezmocná? Musíš to nechat na těch okolnostech, jak to dopadne? A chceš to tý ségre říct? **Sama je to slovo proti slovu. Když ona má s ním dítě.** To je pro ní určitým způsobem důležitěj ten chlap. **Hm.**

Jestli bys mi prosím ještě řekla na závěr, jestli máš něco, co je pro tebe v životě důležitý? Co ve svém životě potřebuješ, nebo bys chtěla, aby bylo? **Co potřebuju, to jsou ty mů tři mužský, co mám. Ten dobrej kamarád, tat'ka a druhej kamarád. To jsou takový moje zpovědnice, ohledně tutý práce, těm se zpovídám, těm řeknu co a jak, a ten druhej kamarád, to je taková moje citová záležitost.**

A máš v životě něco, čeho bys chtěla dosáhnout? **Jednou bych chtěla mít zdravý děti. Ale tím, že mám tu epilepsii, tak to mám ztížený. Doktorka mi zakázala mít děti. A vyšlo mi, že mám tu silnou, zradil mě můj vlastní mozek, to není moc dobrý. Nevím, jestli to nemá v rodině můj biologický otec. Tak to máš složitý s alkoholem ne, v této práci? Já moc nepiju, ale když přijde klient a objedná tři sekty, tak to nevydržím, to jsem hotová. To není dobrý, kvůli tý epilepsii, alkohol je na to moc špatnej. Já vím, že ne, že nesmím. To jsou možná i ty hranice, který bys v sobě měla mít. Teď koupil šéf pikola a ty jsou bez alkoholu. Tak to je dobře. Začalo to tím, že jsem měla antibiotika a oni začali dělat ty sladký pikola. I jsme navrhovali, že by se mohl koupit nealkoholickej sekt. Že by se to přelilo do tý flašky, aby si zákazníci mysleli, že je to normální. Jednou za čas si ale dám červený víno, já ho mám ráda.**

Abstrakt

NĚMEČKOVÁ, K.: *Proč klientky Centra JANA vstupují do prostituce? Etické aspekty motivace*. České Budějovice 2010. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra psychologie. Vedoucí práce M. Lhotová.

Klíčová slova: prostituce, migrace, obchod s lidmi, motivace, zájmy, cíle, potřeby, hodnoty, kvalitativní výzkum, polostrukturovaný rozhovor

Ženy, které se živí prostitucí, mají své potřeby, zastávají určité hodnoty a jdou za svými cíli. Cílem předkládané práce bylo tyto potřeby, hodnoty a cíle zkonkretizovat a porovnat s fakty uvedenými v odborné literatuře. První část práce vytváří teoretický základ pro kvalitativní výzkum. Obsahuje kapitoly o fenoménech, jež mohou ovlivnit vstup do prostituce. Dále je teoreticky popsán fenomén motivace. Následující kapitola konkretizuje motivační aspekty k prostitučnímu chování.

Část praktickou uvozuje shrnutí teoretických dat a vytvoření předpokladů. Ty se odráží v otázkách polostrukturovaných rozhovorů. Rozhovory byly vedeny s klientkami Centra JANA na české a s klientkami Kassandry na německé straně.

V porovnávání dat získaných z kvalitativního výzkumu a fakt publikovaných v odborné literatuře došlo k relativní shodě. Ženy pracující v sexbyznysu nejsou skupina, která by se dala jednoduchým způsobem zobecnit. Každá osobnost zažívá jiné okolnosti, a to podmiňuje různost jejich chování. Respondentky zastávají podobné hodnoty a chtějí dosáhnout podobných cílů. Těmi jsou především normální rodina, normální práce a děti. Přičemž pojmem "normální" ženy označují úplnou rodinu a jakoukoliv jinou práci než prostituci.

Abstract

NĚMEČKOVÁ, K.: *Why are the clients of JANA Centre engaged in prostitution? Ethical aspect of motivation.* České Budějovice 2010. Diploma work. University of South Bohemia in České Budějovice. Theological Faculty. Psychology Department. Diploma work supervisor M. Lhotová.

Key words: prostitution, migration, white slave trade, motivation, interests, objectives, needs, values, qualitative research, half-structured interview

Women, who earn a living as prostitutes, have their own needs, hold certain values and want to fulfil their objectives. The purpose of my work is to make these values and objectives specific and compare the results with fact given in specialized literature.

The first part of my work makes basic for the quantitative research. There are chapters about phenomena which can influence the step in prostitution. Secondly, there is a description of motivation phenomenon. Additionally there is a chapter about specific motivation aspects leading to prostitution behaviour.

The practical part shows the summary of theoretical data and creating assumptions. All the information are reflected in questions which are involved in these half-structured interviews. All interviews were hold with clients of JANA Centre in the Czech Republic and with clients of Kassandra Centre in Germany.

There is the congruence between data gained from my quantitative research and data published in specialized literature. Women working for sex business are not a group which would be easily generalized. Each person experiences various circumstances and all these conditions diversity of their behaviour. Respondents advocate similar values and want to reach suchlike objectives. These is first of all a normal family, a normal job and own children. This term "normal" means for these women a full family and any other job except prostitution.